

Zittingsdocument

A10-0272/2026

DEEL 1

12.10.2026

VERSLAG

over het standpunt van de Raad inzake het ontwerp van algemene begroting
van de Europese Unie voor het begrotingsjaar 2027
(11547/2026 – C10-0218/2026 – 2026/0196(BUD))

Deel 1: Ontwerpresolutie

Begrotingscommissie

Rapporteurs: Nils Ušakovs (Afdeling III – Commissie)
Michalis Hadjipantela (Overige afdelingen)

INHOUD

	Blz.
ONTWERPRESOLUTIE VAN HET EUROPEES PARLEMENT	4
BIJLAGE: BEKENDMAKINGEN VAN INPUT	18
ADVIES VAN DE COMMISSIE BUITENLANDSE ZAKEN	19
ADVIES VAN DE COMMISSIE ONTWIKKELINGSSAMENWERKING	29
ADVIES VAN DE COMMISSIE ECONOMISCHE EN MONETAIRE ZAKEN	37
ADVIES VAN DE COMMISSIE WERKGELEGENHEID EN SOCIALE ZAKEN	45
ADVIES VAN DE COMMISSIE MILIEUBEHEER, KLIMAAT EN VOEDSELVEILIGHEID	53
ADVIES VAN DE COMMISSIE VOLKSGEZONDHEID	60
ADVIES VAN DE COMMISSIE INTERNE MARKT EN CONSUMENTENBESCHERMING	70
ADVIES VAN DE COMMISSIE LANDBOUW EN PLATTELANDSONTWIKKELING ..	78
ADVIES VAN DE COMMISSIE VISSERIJ	87
ADVIES VAN DE COMMISSIE CULTUUR EN ONDERWIJS	96
ADVIES VAN DE COMMISSIE VROUWENRECHTEN EN GENDERGELIJKHEID	102
BRIEF VAN DE COMMISSIE VEILIGHEID EN DEFENSIE	111
BRIEF VAN DE COMMISSIE BEGROTINGSCONTROLE	119
BRIEF VAN DE COMMISSIE INDUSTRIE, ONDERZOEK EN ENERGIE	126
BRIEF VAN DE COMMISSIE VERVOER EN TOERISME	132
GEZAMENLIJKE VERKLARING AANGENOMEN TIJDENS DE BEGROTINGSTRIALOOG VAN 14 APRIL 2026	140
INFORMATIE OVER DE GOEDKEURING IN DE BEVOEGDE COMMISSIE	142
HOOFDELIJKE EINDSTEMMING IN DE BEVOEGDE COMMISSIE	143

Afzonderlijk bekendgemaakt

- Besluiten, genomen door de Begrotingscommissie op haar vergadering van XX 2026, inzake de ontwerpamendementen op het ontwerp van algemene begroting

Deel 2 – A10-0272/2026

ONTWERPRESOLUTIE VAN HET EUROPEES PARLEMENT

over het standpunt van de Raad inzake het ontwerp van algemene begroting van de Europese Unie voor het begrotingsjaar 2027 (11547/2026 – C10-0218/2026 – 2026/0196(BUD))

Het Europees Parlement,

- gezien artikel 314 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie,
- gezien artikel 106 bis van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie,
- gezien Besluit (EU, Euratom) 2020/2053 van de Raad van 14 december 2020 betreffende het stelsel van eigen middelen van de Europese Unie en tot intrekking van Besluit 2014/335/EU, Euratom¹,
- gezien het voorstel van de Commissie van 22 december 2021 voor een besluit van de Raad tot wijziging van Besluit (EU, Euratom) 2020/2053 betreffende het stelsel van eigen middelen van de Europese Unie (COM(2021)0570) en het standpunt van het Parlement van 23 november 2022 daarover²,
- gezien Verordening (EU, Euratom) 2024/2509 van het Europees Parlement en de Raad van 23 september 2024 tot vaststelling van de financiële regels van toepassing op de algemene begroting van de Unie (herschikking) (het Financieel Reglement)³,
- gezien Verordening (EU, Euratom) 2020/2093 van de Raad van 17 december 2020 tot bepaling van het meerjarig financieel kader voor de jaren 2021-2027⁴, de in verband hiermee door het Parlement, de Raad en de Commissie overeengekomen gezamenlijke verklaringen⁵ en de hieraan gerelateerde unilaterale verklaringen⁶,
- gezien Verordening (EU, Euratom) 2022/2496 van de Raad van 15 december 2022 tot wijziging van Verordening (EU, Euratom) 2020/2093 tot bepaling van het meerjarig financieel kader voor de jaren 2021-2027⁷,
- gezien Verordening (EU, Euratom) 2024/765 van de Raad tot wijziging van Verordening (EU, Euratom) 2020/2093 tot bepaling van het meerjarig financieel kader voor de jaren 2021-2027⁸ (MFK-herziening),
- gezien Verordening (EU, Euratom) 2026/469 van de Raad tot wijziging van Verordening (EU, Euratom) 2020/2093 tot bepaling van het meerjarig financieel kader

¹ PB L 424 van 15.12.2020, blz. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2020/2053/oj>.

² PB C 167 van 11.5.2023, blz. 162.

³ PB L, 2024/2509, 26.9.2024, blz. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj>.

⁴ PB L 433 I van 22.12.2020, blz. 11, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2093/oj>.

⁵ PB C 444 I van 22.12.2020, blz. 4.

⁶ PB C 445 van 29.10.2021, blz. 252.

⁷ PB L 325 van 20.12.2022, blz. 11, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2496/oj>.

⁸ PB L, 2024/765, 29.2.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/765/oj>.

voor de jaren 2021-2027⁹ (gewijzigde MFK-verordening van 2026),

- gezien het Interinstitutioneel Akkoord van 16 december 2020 tussen het Europees Parlement, de Raad van de Europese Unie en de Europese Commissie betreffende begrotingsdiscipline, samenwerking in begrotingszaken en goed financieel beheer, alsmede betreffende nieuwe eigen middelen, met inbegrip van een routekaart voor de invoering van nieuwe eigen middelen¹⁰,
- gezien zijn resolutie van 28 april 2026 over de algemene richtsnoeren voor de voorbereiding van de begroting¹¹,
- gezien zijn resolutie van 30 april 2026 over de raming van de ontvangsten en uitgaven van het Europees Parlement voor het begrotingsjaar 2027¹²,
- gezien het ontwerp van algemene begroting van de Europese Unie voor het begrotingsjaar 2027, goedgekeurd door de Commissie op 10 juni 2026 (COM(2026)0300),
- gezien het standpunt inzake het ontwerp van algemene begroting van de Europese Unie voor het begrotingsjaar 2027, vastgesteld door de Raad op 4 september 2026 en toegezonden aan het Europees Parlement op 11 september 2026 (11547/2026 – C10-0218/2026),
- gezien artikel 96 van zijn Reglement,
- gezien de adviezen van de Commissie buitenlandse zaken, de Commissie ontwikkelingssamenwerking, de Commissie economische en monetaire zaken, de Commissie werkgelegenheid en sociale zaken, de Commissie milieu, klimaat en voedselveiligheid, de Commissie volksgezondheid, de Commissie interne markt en consumentenbescherming, de Commissie landbouw en plattelandsontwikkeling, de Commissie visserij, de Commissie cultuur en onderwijs en de Commissie rechten van de vrouw en gendergelijkheid,
- gezien de brieven van de Commissie veiligheid en defensie, de Commissie begrotingscontrole, de Commissie industrie, onderzoek en energie en de Commissie vervoer en toerisme,
- gezien het verslag van de Begrotingscommissie (A10-0272/2026),

Afdeling III – Commissie

1. wijst erop dat het Parlement, in zijn resolutie van 28 april 2026 over de algemene richtsnoeren voor de voorbereiding van de begroting 2027, duidelijke politieke prioriteiten voor de begroting 2027 heeft vastgesteld; bevestigt dat het zich sterk blijft inzetten voor die prioriteiten en neemt het volgende standpunt in om binnen de huidige begrotingsbeperkingen te zorgen voor voldoende financiering om ze te verwezenlijken;

⁹ PB L, 2026/469, 23.4.2026, ELI: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2026/469/oj>.

¹⁰ PB L 433 I van 22.12.2020, blz. 28, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinst/2020/1222/oj.

¹¹ Aangenomen teksten, P10_TA(2026)0112.

¹² Aangenomen teksten, P10_TA(2026)0155.

is van mening dat de Unie over alle mogelijke begrotingsmiddelen moet beschikken om haar prioriteiten te verwezenlijken en een welvarende toekomst voor Europa te bevorderen;

2. herinnert eraan dat de Raad voorstelt:

- a) de vastleggingskredieten (VK) in de MFK-rubrieken te verlagen met 1 003,2 miljoen EUR, zodat in de MFK-rubrieken in totaal 191 877,9 miljoen EUR overblijft, en de betalingskredieten in de MFK-rubrieken te verlagen met 501,8 miljoen EUR, zodat in de MFK-rubrieken in totaal 202 065,8 miljoen EUR overblijft;
- b) de kredieten die in de ontwerpbegroting (OB) 2027 zijn opgenomen voor de Reserve voor solidariteit en noodhulp, het Europees Fonds voor aanpassing aan de globalisering en de reserve voor aanpassing aan de brexit, te handhaven;
- c) de kredieten voor de Oekraïnereserve te handhaven, zonder het instrument voor de steunlening aan Oekraïne (USL-instrument) in te zetten;
- d) de “Financieringskosten van het herstelinstrument voor de Europese Unie (EURI)” te verlagen om minder gebruik te maken van speciale instrumenten, met name het flexibiliteitsinstrument en het EURI-instrument in het kader van het cascademechanisme; daarmee wordt het bedrag dat voor 2027 op het EURI-begrotingsonderdeel zelf nodig wordt geacht, verlaagd (met 180 miljoen EUR of 1,8 %) tot 9,7 miljard EUR, met behoud van de 50/50-benadering die de Commissie voor de OB 2027 heeft voorgesteld;
- e) in verschillende rubrieken te bezuinigen op begrotingsonderdelen voor programma’s, administratieve ondersteuning, gedecentraliseerde agentschappen en prerogatieven van de Commissie;

Speciale instrumenten en cascademechanisme

- 3. is het volstrekt oneens met de keuze van de Raad voor wat hij misleidend een “voorzichtige” begrotingsaanpak noemt, waarbij kunstmatige marges onder de MFK-maxima worden gecreëerd door te bezuinigen op programma’s, ook op overingeschreven, succesvolle en prioritaire programma’s;
- 4. wijst erop dat in het Interinstitutioneel Akkoord dat is goedgekeurd als onderdeel van de MFK-overeenkomst van 2020, wordt bepaald dat de uitgaven ter dekking van de financieringskosten van NGEU erop gericht moeten zijn programma’s en fondsen niet te verminderen; maakt daarom alle door de Raad voorgestelde bezuinigingen ongedaan om ervoor te zorgen dat alle programma’s over voldoende middelen beschikken en dat de flexibiliteit en responscapaciteit van de begroting worden gehandhaafd gedurende de jaarlijkse begrotingsprocedure; dringt erop aan dat de Commissie betrouwbare, tijdige en nauwkeurige informatie verstrekt over de leenkosten van NGEU en over de verwachte uitbetalingen uit de herstel- en veerkrachtfaciliteit, volgens de methode die sinds de begroting 2025 wordt toegepast; volgens die methode baseert de Commissie de raming voor het EURI-rentebegrotingsonderdeel voor een bepaald jaar op uitbetalingen die uiterlijk aan het einde van het derde kwartaal van het voorgaande jaar zijn

bevestigd;

5. herstelt daarom de verlaging van de Raad met 180 miljoen EUR voor artikel 06 04 01 Herstelinstrument voor de Europese Unie (EURI) — Periodieke couponbetaling en aflossing op de vervaldatum; is van oordeel dat 65 % van de kostenoverschrijdingen van het EURI (exclusief de hieronder genoemde liquiditeitsbeheerskosten) moet worden gefinancierd uit het vrijmakingscompartiment van het EURI-instrument (3 320 296 411 EUR); is van mening dat dit nodig is om ervoor te zorgen dat de begroting van de Unie steun en voldoende bijstand kan bieden aan Europeanen die met tal van uitdagingen te maken hebben;
6. wijst er bovendien op dat de liquiditeitsbeheerskosten fors zijn gestegen door vertragingen bij betalingsverzoeken; verzoekt om de momenteel geraamde liquiditeitsbeheerskosten van 350 miljoen EUR voor 2027 omwille van de transparantie onder te brengen in een apart, nieuw begrotingsonderdeel; schrijft de kredieten over naar het nieuw voorgestelde artikel 06 04 XX; stelt daarom dat de liquiditeitsbeheerskosten uitsluitend moeten worden gefinancierd uit het vrijmakingscompartiment van het EURI-instrument;
7. herinnert eraan dat in overweging 6 van de gewijzigde MFK-verordening van 2026 is bepaald dat begrotingskredieten boven de maxima van het meerjarig financieel kader uitsluitend mogen worden ingezet voor de financiering van de schuldaflossingskosten van een lening aan Oekraïne, en pas nadat naar beschikbare begrotingsmiddelen is gezocht;
8. acht het noodzakelijk het instrument voor de steunlening aan Oekraïne volledig in te zetten voor het totaal van de kredieten die zijn opgenomen in artikel 16 07 01 (1 115 000 000 EUR), gezien de antwoorden die de begroting van de Unie moet bieden op de uitdagingen, en na een grondige beoordeling van de beschikbare middelen, met inachtneming van wettelijke en andere verplichtingen en van een voorzichtige begrotingsaanpak en goed financieel beheer; wijst er ook op dat het flexibiliteitsinstrument en het enkelvoudig marge-instrument overeenkomstig de bepalingen van de MFK-verordening alleen kunnen worden ingezet in verband met bestaande MFK-rubrieken;
9. verzoekt om de momenteel geraamde liquiditeitsbeheerskosten van 35 miljoen EUR voor de steunlening aan Oekraïne voor 2027 met het oog op de transparantie onder te brengen in een apart, nieuw begrotingsonderdeel; stelt dat deze kosten het gevolg zijn van onvoorziene uitvoeringsproblemen en vertragingen tussen het aangaan van leningen en de uitbetalingen, en geen extra last voor de begroting van de Unie mogen vormen; verzoekt daarom deze kosten uitsluitend te financieren uit het instrument voor de steunlening aan Oekraïne;
10. herinnert eraan dat de uitgaven voor administratieve ondersteuning die nodig zijn voor de opzet en het beheer van de steunlening aan Oekraïne, overeenkomstig het Financieel Reglement onder dezelfde titel moeten worden opgenomen als de bijbehorende beleidsuitgaven; schrijft daarom 1 miljoen EUR over van artikel 06 01 03 naar een nieuw voorgesteld artikel 16 07 XX;

Rubriek 1 – Eengemaakte markt, innovatie en digitaal beleid

11. herstelt de verlagingen van de Raad van 435 527 000 EUR en verhoogt de vastleggingskredieten met 376 657 801 EUR boven de OB (exclusief proefprojecten en voorbereidende acties) en met 812 184 801 EUR ten opzichte van het standpunt van de Raad om de volgende programma's als volgt boven de OB te versterken:
- a) Horizon Europa met 63 000 000 EUR;
 - i. begrotingsonderdeel 01 02 02 10 – Cluster “Gezondheid” met 15 500 000 EUR;
 - ii. begrotingsonderdeel 01 02 02 20 – Cluster “Cultuur, creativiteit en inclusieve samenleving” met 2 000 000 EUR;
 - iii. begrotingsonderdeel 01 02 02 41 – Cluster “Digitaal, industrie en ruimtevaart” — Gemeenschappelijke Onderneming “Europese high-performance computing (EuroHPC)” met 15 000 000 EUR;
 - iv. begrotingsonderdeel 01 02 02 50 – Cluster “Klimaat, energie en mobiliteit” met 15 500 000 EUR;
 - v. begrotingsonderdeel 01 02 02 60 – Cluster “Levensmiddelen, bio-economie, natuurlijke hulpbronnen, landbouw en milieu” met 15 000 000 EUR;
 - b) de Connecting Europe Facility met 260 460 201 EUR;
 - i. begrotingsonderdeel 02 03 01 – Connecting Europe Facility (CEF) — Vervoer met 205 460 201 EUR;
 - ii. begrotingsonderdeel 02 03 02 – Connecting Europe Facility (CEF) — Energie met 50 000 000 EUR;
 - iii. begrotingsonderdeel 02 03 03 01 – Connecting Europe Facility (CEF) — Digital met 5 000 000 EUR;
 - c) het programma Digitaal Europa met 14 813 000 EUR;
 - i. begrotingsonderdeel 02 01 30 01 – Uitgaven ter ondersteuning van het programma Digitaal Europa met 8 000 000 EUR;
 - ii. begrotingsonderdeel 02 04 01 10 – Cyberbeveiliging met 5 000 000 EUR;
 - iii. begrotingsonderdeel 02 04 01 11 – Europees kenniscentrum voor industrie, technologie en onderzoek op het gebied van cyberbeveiliging met 1 813 000 EUR;
 - d) het programma voor de eengemaakte markt met 31 568 600 EUR;
 - i. begrotingsonderdeel 03 02 01 07 – Markttoezicht met 1 568 600 EUR;
 - ii. begrotingsonderdeel 03 02 02 – De concurrentiepositie van ondernemingen, met name kleine en middelgrote ondernemingen, verbeteren en hun toegang tot de markt ondersteunen met 30 000 000 EUR;
 - e) het ruimtevaartprogramma met 3 000 000 EUR;
 - i. begrotingsonderdeel 04 02 02 – Copernicus met 3 000 000 EUR;

- f) de agentschappen in rubriek 1 met 3 816 000 EUR;
 - i. begrotingsonderdeel 02 10 01 – Europees Agentschap voor de veiligheid van de luchtvaart (EASA) met 3 000 000 EUR;
 - ii. begrotingsonderdeel 02 10 05 – Bureau voor ondersteuning van Berec (Berec-Bureau) met 466 000 EUR;
 - iii. begrotingsonderdeel 02 10 06 – Agentschap van de Europese Unie voor de samenwerking tussen energieregulators (ACER) met 350 000 EUR;

12. wijzigt de begrotingstoelichtingen waar nodig;

Subrubriek 2a – Economische, sociale en territoriale cohesie

13. verhoogt de vastleggingskredieten met 150 000 EUR boven de OB (exclusief proefprojecten en voorbereidende acties) en met 150 000 EUR ten opzichte van het standpunt van de Raad om de volgende programma's als volgt boven de OB te versterken:

- a) het Europees Sociaal Fonds Plus met 150 000 EUR;
 - i. begrotingsonderdeel 07 01 01 01 – Ondersteunende uitgaven voor het ESF+ – Gedeeld beheer met 150 000 EUR;

14. wijzigt de begrotingstoelichtingen waar nodig;

Subrubriek 2b - Veerkracht en waarden

15. herstelt de verlagingen van de Raad van 523 143 000 EUR en verhoogt de vastleggingskredieten met 275 100 000 EUR boven de OB (exclusief proefprojecten en voorbereidende acties) en met 798 243 000 EUR ten opzichte van het standpunt van de Raad om de volgende programma's als volgt boven de OB te versterken:

- a) steun voor de Turks-Cypriotische gemeenschap met 3 500 000 EUR;
 - i. begrotingsonderdeel 05 04 01 – Financiële steun ten behoeve van de bevordering van de economische ontwikkeling van de Turks-Cypriotische gemeenschap met 3 500 000 EUR;
- b) het Uniemechanisme voor civiele bescherming met 80 000 000 EUR;
 - i. begrotingsonderdeel 06 05 01 – Uniemechanisme voor civiele bescherming met 80 000 000 EUR;
- c) het EU4Health-programma met 50 000 000 EUR;
 - i. begrotingsonderdeel 06 06 01 – EU4Health-programma met 50 000 000 EUR;
- d) het Europees Sociaal Fonds Plus met 5 000 000 EUR;
 - i. begrotingsonderdeel 07 02 04 – ESF+ — Onderdeel werkgelegenheid en sociale innovatie (EaSI) met 5 000 000 EUR;
- e) Erasmus+ met 96 000 000 EUR;

- i. begrotingsonderdeel 07 03 01 01 – Bevordering van de leermobiliteit van particulieren en groepen, en van samenwerking, inclusie en kansengelijkheid, excellentie, creativiteit en innovatie op het niveau van organisaties en beleid op het gebied van onderwijs en opleiding — Indirect beheer met 88 000 000 EUR;
 - ii. begrotingsonderdeel 07 03 02 – Bevordering van de mobiliteit voor niet-formeel en informeel leren en de actieve participatie van jongeren, en van samenwerking, inclusie, creativiteit en innovatie op het niveau van organisaties en beleid op jeugdgebied met 5 000 000 EUR;
 - iii. begrotingsonderdeel 07 03 03 – Bevordering van de leermobiliteit van sportpersoneel, en van samenwerking, inclusie, creativiteit en innovatie op het niveau van sportorganisaties en sportbeleid met 3 000 000 EUR;
 - f) Creatief Europa met 5 000 000 EUR;
 - i. begrotingsonderdeel 07 05 02 – Onderdeel Media met 5 000 000 EUR;
 - g) het programma Burgers, gelijkheid, rechten en waarden met 15 000 000 EUR;
 - i. begrotingsonderdeel 07 06 02 – Betrokkenheid van de burgers bij en hun participatie in het democratisch bestel van de Unie met 10 000 000 EUR;
 - ii. begrotingsonderdeel 07 06 03 – Daphne met 5 000 000 EUR;
 - h) acties die worden gefinancierd uit hoofde van de prerogatieven van de Commissie en de bijzondere bevoegdheden die aan de Commissie zijn toegekend, met 2 000 000 EUR;
 - i. begrotingsonderdeel 07 20 04 09 – Voorlichtings- en opleidingsmaatregelen ten behoeve van werknemersorganisaties met 2 000 000 EUR;
 - i) de agentschappen in rubriek 2b met 19 600 000 EUR;
 - i. begrotingsonderdeel 07 10 05 – Europees Instituut voor gendergelijkheid (EIGE) met 1 600 000 EUR;
 - ii. begrotingsonderdeel 07 10 07 – Agentschap van de Europese Unie voor justitiële samenwerking in strafzaken (Eurojust) met 8 000 000 EUR;
 - iii. begrotingsonderdeel 07 10 08 – Europees Openbaar Ministerie (EOM) met 10 000 000 EUR;
16. verlaagt de kredieten die op de volgende begrotingsonderdelen zijn voorgesteld met in totaal 351 000 000 EUR, in overeenstemming met de paragrafen 6 en 10:
- a) 06 01 03 – Ondersteunende uitgaven voor lenings- en schuldbeheersactiviteiten van de Europese Unie met 1 000 000 EUR;
 - b) 06 04 01 – Herstelinstrument voor de Europese Unie (EURI) — Periodieke couponbetaling en aflossing op de vervaldatum met 350 000 000 EUR;
17. voert het volgende nieuwe begrotingsonderdeel in:
- a) 06 04 XX – Herstelinstrument voor de Europese Unie (EURI) — Aanvullende

liquiditeitsbeheerskosten, met vastleggingen ten bedrage van 350 000 000 EUR en een bijbehorende toelichting;

18. wijzigt de personeelsformatie als volgt:
 - a) S 03 01 31 — Europees Openbaar Ministerie (EOM): + 10 posten;
19. kent tien extra gedetacheerde nationale deskundigen (GND's) aan het Europees Openbaar Ministerie (EOM) toe;
20. wijzigt de begrotingstoelichtingen waar nodig;

Rubriek 3 – Natuurlijke hulpbronnen en milieu

21. herstelt de verlagingen van de Raad van 12 550 000 EUR en verhoogt de vastleggingskredieten met 170 000 000 EUR boven de OB (exclusief proefprojecten en voorbereidende acties) en met 182 550 000 EUR ten opzichte van het standpunt van de Raad om de volgende programma's als volgt boven de OB te versterken:
 - a) het Europees Landbouwarantiefonds met 85 000 000 EUR;
 - i. begrotingsonderdeel 08 02 02 01 – Sector groenten en fruit met 12 000 000 EUR;
 - ii. begrotingsonderdeel 08 02 02 05 – Sector olijfolie en tafelolijven met 10 000 000 EUR;
 - iii. begrotingsonderdeel 08 02 03 01 – Posei en kleinere eilanden in de Egeïsche Zee (met uitzondering van rechtstreekse betalingen) met 2 000 000 EUR;
 - iv. begrotingsonderdeel 08 02 03 02 – Afzetbevordering van landbouwproducten — Monoprogramma's onder gedeeld beheer met 14 000 000 EUR;
 - v. begrotingsonderdeel 08 02 03 03 – Afzetbevordering van landbouwproducten — Multiprogramma's en door de Commissie uitgevoerde acties onder direct beheer met 10 000 000 EUR;
 - vi. begrotingsonderdeel 08 02 03 04 – Schoolregelingen met 17 000 000 EUR;
 - vii. begrotingsonderdeel 08 02 04 03 – Aanvullende inkomenssteun voor jonge landbouwers met 20 000 000 EUR;
 - b) het programma voor het milieu en klimaatactie (LIFE) met 85 000 000 EUR;
 - i. begrotingsonderdeel 09 02 01 – Natuur en biodiversiteit met 51 000 000 EUR;
 - ii. begrotingsonderdeel 09 02 02 – Circulaire economie en levenskwaliteit met 4 500 000 EUR;
 - iii. begrotingsonderdeel 09 02 03 – Klimaatmitigatie en -adaptatie met 4 500 000 EUR;
 - iv. begrotingsonderdeel 09 02 04 – Transitie naar schone energie met

25 000 000 EUR;

Rubriek 4 – Migratie en grensbeheer

22. herstelt de verlagingen van de Raad van 12 900 000 EUR en verhoogt de vastleggingskredieten met 60 000 000 EUR boven de OB en met 72 900 000 EUR ten opzichte van het standpunt van de Raad om de volgende programma's als volgt boven de OB te versterken:
- a) het Fonds voor asiel, migratie en integratie met 20 000 000 EUR;
 - i. begrotingsonderdeel 10 02 01 – Fonds voor asiel, migratie en integratie (AMIF) met 20 000 000 EUR;
 - b) het instrument voor financiële steun voor grensbeheer en visumbeleid (BMVI) met 40 000 000 EUR;
 - i. begrotingsonderdeel 11 02 01 – Instrument voor financiële steun voor grensbeheer en visumbeleid met 40 000 000 EUR;
23. verleent zijn goedkeuring voor:
- a) de toekenning van drie extra GND's aan het Asielagentschap van de Europese Unie (EUAA);
 - b) de omzetting van 20 GND's naar arbeidscontractanten bij het Europees Grens- en kustwachtagentschap (Frontex);
24. wijzigt de begrotingstoelichtingen waar nodig;

Rubriek 5 – Veiligheid en defensie

25. herstelt de verlagingen van de Raad van 11 522 000 EUR en verhoogt de vastleggingskredieten met 54 800 000 EUR boven de OB en met 66 322 000 EUR ten opzichte van het standpunt van de Raad om de volgende programma's als volgt boven de OB te versterken:
- a) het Fonds voor interne veiligheid (ISF) met 10 000 000 EUR;
 - i. begrotingsonderdeel 12 02 01 – Fonds voor interne veiligheid (ISF) met 10 000 000 EUR;
 - b) het Europees Defensiefonds met 5 000 000 EUR;
 - i. begrotingsonderdeel 13 02 01 – Vermogensontwikkeling met 5 000 000 EUR;
 - c) Militaire mobiliteit met 20 000 000 EUR;
 - i. begrotingsonderdeel 13 04 01 – Militaire mobiliteit met 20 000 000 EUR;
 - d) het programma voor de Europese defensie-industrie met 6 800 000 EUR;
 - i. begrotingsonderdeel 13 08 01 – Programma voor de Europese defensie-industrie met 6 800 000 EUR;

- e) de agentschappen in rubriek 5 met 13 000 000 EUR;
 - i. begrotingsonderdeel 12 10 01 – Agentschap van de Europese Unie voor samenwerking op het gebied van rechtshandhaving (Europol) met 12 000 000 EUR;
 - ii. begrotingsonderdeel 12 10 02 – Agentschap van de Europese Unie voor opleiding op het gebied van rechtshandhaving (Cepol) met 1 000 000 EUR;

26. wijzigt de begrotingstoelichtingen waar nodig;

Rubriek 6 — Nabuurschap en internationaal beleid en het instrument voor de steunlening aan Oekraïne

27. verhoogt de vastleggingskredieten met 139 000 000 EUR boven de OB en met 137 990 000 EUR ten opzichte van het standpunt van de Raad om de volgende programma's als volgt boven de OB te versterken:
- a) NDICI— Europa in de wereld met 99 000 000 EUR;
 - i. begrotingsonderdeel 14 02 01 10 – Zuidelijk nabuurschap met 60 000 000 EUR;
 - ii. begrotingsonderdeel 14 02 01 11 – Oostelijk nabuurschap met 30 000 000 EUR;
 - iii. begrotingsonderdeel 14 02 01 13 – Hervormings- en groeifaciliteit voor de Republiek Moldavië met 4 000 000 EUR;
 - iv. begrotingsonderdeel 14 02 02 20 – Maatschappelijke organisaties met 5 000 000 EUR;
 - b) Humanitaire hulp met 40 000 000 EUR;
 - i. begrotingsonderdeel 14 03 01 – Humanitaire hulp met 40 000 000 EUR;
28. stelt een reserve in op de volgende begrotingsonderdelen, zonder gevolgen voor het totaal van de kredieten;
- a) begrotingsonderdeel 15 03 01 06 – Servië ten bedrage van 56 886 805 EUR in vastleggingskredieten;
 - b) begrotingsonderdeel 14 02 01 10 – Zuidelijk nabuurschap ten bedrage van 50 000 000 EUR in vastleggings- en betalingskredieten;
29. verlaagt de kredieten die op de volgende begrotingsonderdelen zijn voorgesteld met in totaal 35 000 000 EUR, in overeenstemming met paragraaf 9:
- a) 16 07 01 – Schuldafllossingskosten van de steunlening aan Oekraïne met 35 000 000 EUR;
30. voert de volgende nieuwe begrotingsonderdelen in, in overeenstemming met de paragrafen 9 en 10:

- a) 16 07 XX – Steunlening aan Oekraïne — Aanvullende liquiditeitsbeheerskosten, met vastleggingen ten bedrage van 35 000 000 EUR en een bijbehorende toelichting;
- b) 16 07 XX – Ondersteunende uitgaven voor lenings- en schuldbeheersactiviteiten van de steunlening aan Oekraïne, met vastleggingen ten bedrage van 1 000 000 EUR en een bijbehorende toelichting;

31. wijzigt de begrotingstoelichtingen waar nodig;

Rubriek 7 – Europees openbaar bestuur

32. herstelt de verlagingen van de Raad van 8 549 500 EUR en verhoogt de vastleggingskredieten met 512 000 EUR boven de OB en met 9 061 500 EUR ten opzichte van het standpunt van de Raad om de volgende programma's als volgt boven de OB te versterken:

- a) het Europees Bureau voor fraudebestrijding (OLAF) met 512 000 EUR;
 - i. begrotingsonderdeel 20 03 17 — Europees Bureau voor fraudebestrijding (OLAF) met 512 000 EUR en het overeenkomstige begrotingsonderdeel in bijlage 6 O6 01 01 01 — Salaris en toelagen met 512 000 EUR;

33. wijzigt de personeelsformatie als volgt:

- a) S 02 06 – Europees Bureau voor fraudebestrijding (OLAF): + 4 posten;

34. wijzigt de begrotingstoelichtingen waar nodig;

Proefprojecten en voorbereidende acties (PP's en VA's)

35. herinnert aan het belang van proefprojecten en voorbereidende acties (PP/VA's) als instrumenten om politieke prioriteiten vorm te geven en nieuwe initiatieven in te voeren die kunnen uitgroeien tot vaste activiteiten en programma's van de Unie; stelt, na een zorgvuldige analyse van alle ingediende voorstellen en met volledige inachtneming van de beoordeling door de Commissie van hun wettelijke conformiteit en uitvoerbaarheid, een evenwichtig pakket PP/VA's vast dat de politieke prioriteiten van het Parlement weerspiegelt; verzoekt de Commissie de PP/VA's snel uit te voeren en feedback te geven over hun prestaties en over de resultaten die zij in de praktijk opleveren;

Betalingen

36. benadrukt dat de begroting 2027 voldoende betalingskredieten moet bevatten, en besluit als algemene regel de betalingskredieten te verhogen op de begrotingsonderdelen waarvoor de vastleggingskredieten worden gewijzigd;

Ontvangsten

37. voert het volgende nieuwe begrotingsonderdeel in:

- a) R 6 6 X – Ontvangsten van inbeslagnemings- en confiscatiemaatregelen van het EOM met vastleggingen ten bedrage van EUR per maand en een bijbehorende toelichting;

Gezamenlijke verklaringen

38. dringt erop aan dat de nomenclatuur van de ontvangsten in overeenstemming moet zijn met artikel 311 VWEU, waarin is bepaald dat de begroting, onverminderd andere ontvangsten, volledig uit eigen middelen wordt gefinancierd; verwelkomt in dit verband de presentatie van de ontvangsten in de OB, die verwijst naar categorieën van eigen middelen in plaats van nationale bijdragen, in tegenstelling tot verklaring nr. 3 van de Raad bij zijn standpunt over de OB;

Overige afdelingen – Afdeling I – Europees Parlement

39. herhaalt de prioriteiten van het Parlement voor het komende begrotingsjaar, namelijk: de administratieve ondersteuning verder versterken, zodat het Parlement zijn kerntaken als medewetgever, begrotingsautoriteit en kwijtingsautoriteit kan uitoefenen; de digitale transitie, met inbegrip van investeringen in cyberbeveiliging en artificiële intelligentie; infrastructuur; en een groen Parlement;
40. wijst erop dat de Raad het totale niveau van de begroting voor afdeling I ongewijzigd heeft gelaten op 2 656 435 753 EUR voor 2027, in overeenstemming met de raming van de ontvangsten en uitgaven van het Parlement voor het begrotingsjaar 2027;
41. herinnert aan de arresten van het Gerecht van 17 december 2025¹³ waarin de rechtmatigheid werd bevestigd van het besluit van het Bureau van 2023 over het vrijwillige pensioenfonds, wat betreft het nominale bedrag van de pensioenrechten, de jaarlijkse indexering en de pensioenleeftijd; wijst erop dat het Bureau tijdens zijn vergadering van 15 juni 2026 heeft erkend dat de pensioenen in het kader van deze regeling vanaf 1 januari 2027 rechtstreeks uit de begroting van het Parlement moeten worden betaald, omdat de activa van het vrijwillige pensioenfonds zijn uitgeput;
42. erkent dat de kredieten voor de pensioenverplichtingen in de begroting 2027 van het Parlement moeten worden opgenomen; herinnert eraan dat deze kredieten niet in de raming van het Parlement voor 2027 konden worden opgenomen, omdat het besluit van het Bureau over de overheveling van de pensioenbetalingen naar de begroting van het Parlement pas na de vaststelling van de raming werd genomen;
43. verhoogt de kredieten voor begrotingsonderdeel 1033 “Vrijwillige pensioenregeling voor de leden” met 10 028 000 EUR boven de OB, zodat het Europees Parlement de pensioenen kan uitbetalen overeenkomstig het besluit van zijn Bureau;
44. onderstreept dat deze verhoging geen gevolgen heeft voor de niet-statutaire uitgaven en dat de begroting van het Parlement de maximale stijging van 2 % voor niet-statutaire uitgaven blijft respecteren;

Overige afdelingen – Afdelingen IV-X

45. uit eens te meer zijn diepe bezorgdheid over de situatie in rubriek 7 in het huidige MFK; herinnert eraan dat de beperkingen in deze rubriek het gevolg zijn van de bezuinigingen die de Raad heeft doorgevoerd op het al zeer lage oorspronkelijke voorstel van de

¹³ Gevoegde zaken T-620/23 tot en met T-1023/23 en zaak T-483/24.

Commissie toen overeenstemming werd bereikt over het huidige MFK 2021-2027; betreurt dat de Raad gekant is tegen het voorstel van de Commissie om het maximum van rubriek 7 bij de herziening van het MFK vanaf 2024 te verhogen; wijst erop dat de kwestie in verband met het maximum van rubriek 7 bij de herziening van het MFK niet is aangepakt; benadrukt dat de voorspelde negatieve marge voor 2027 het gebruik van speciale instrumenten in rubriek 7 voor dat doel veronderstelt;

46. veroordeelt de horizontale aanpak van de Commissie om de ramingen van de instellingen te verlagen teneinde vast te houden aan het beginsel van een stabiele personeelsbezetting en aan een maximale stijging van 2 % voor niet-salarisgerelateerde uitgaven, ongeacht de nieuwe taken die de Commissie en de medewetgevers aan de instellingen hebben gegeven; benadrukt de negatieve invloed van deze aanpak op de werkzaamheden van de instellingen;
47. benadrukt dat de begrotingen van de instellingen voor het grootste deel worden bepaald door statutaire of contractuele verplichtingen en dat de daarmee gepaard gaande bedragen door inflatie worden beïnvloed;
48. benadrukt dat de instellingen over voldoende personeel moeten beschikken om hun mandaat te vervullen en zich aan te passen aan uitdagingen; prijst de voortdurende inspanningen van de instellingen om personeel te herschikken en extra efficiëntiewinsten te behalen, maar wijst erop dat de afgelopen jaren ook duidelijk is geworden dat deze aanpak zijn grenzen heeft; benadrukt dat een uitbreiding van het personeelsbestand onvermijdelijk is wanneer dat nodig is om de instellingen in staat te stellen hun mandaat te vervullen;
49. verhoogt voor de volgende naar behoren gemotiveerde gevallen het niveau van de kredieten of het personeelsniveau ten opzichte van de OB om ervoor te zorgen dat de instellingen over voldoende middelen beschikken om het toenemende aantal taken van hun mandaat naar behoren en op efficiënte en doeltreffende wijze uit te voeren en om te zijn toegerust voor de komende uitdagingen, met name op het gebied van cyberbeveiliging en artificiële intelligentie; benadrukt dat het meestal om terugkerende problemen gaat die bij eerdere begrotingsprocedures niet zijn opgelost; stelt daarom voor om:
 - a) de kredieten te herstellen overeenkomstig de ramingen van de Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming en de Europese Dienst voor extern optreden, door de kredieten boven de OB te verhogen voor begrotingsonderdelen voor IT, operationele behoeften en de beveiliging van gebouwen, met name in de Uniedelegaties;
 - b) de kredieten gedeeltelijk te herstellen overeenkomstig de ramingen van het Hof van Justitie van de Europese Unie, het Europees Economisch en Sociaal Comité, het Europees Comité van de Regio's, de Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming en de Europese Dienst voor extern optreden, door de kredieten boven de OB te verhogen voor begrotingsonderdelen voor beveiliging en IT, met inbegrip van cyberbeveiliging, en voor operationele behoeften, met inbegrip van vertaling en gebouwen;
 - c) de personeelsformaties boven de OB uit te breiden met de bijbehorende kredieten,

overeenkomstig de verzoeken van het Europees Comité van de Regio's en het Europees Comité voor gegevensbescherming; en ten slotte de personeelsformaties boven de OB uit te breiden met de bijbehorende kredieten, gedeeltelijk overeenkomstig de verzoeken van de Europese Rekenkamer, het Europees Economisch en Sociaal Comité, de Europese Ombudsman en de Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming, zodat zij de toenemende werklast en de uitdagingen op het gebied van cyberbeveiliging aankunnen;

50. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie, samen met de amendementen op het ontwerp van algemene begroting, te doen toekomen aan de Raad, de Commissie, de overige instellingen en de betrokken organen, alsook aan de nationale parlementen.

BIJLAGE: BEKENDMAKINGEN VAN INPUT

BEKENDMAKING VAN INPUT NILS UŠAKOVS

De rapporteur verklaart onder zijn exclusieve verantwoordelijkheid geen input in het verslag te hebben opgenomen van belangenvertegenwoordigers die binnen het toepassingsgebied van het Interinstitutioneel Akkoord over een verplicht transparantieregister¹ vallen of van vertegenwoordigers van overheidsinstanties van derde landen, met inbegrip van hun diplomatieke vertegenwoordigingen en ambassades, die overeenkomstig artikel 8 van bijlage I bij het Reglement in deze bijlage moeten worden vermeld.

BEKENDMAKING VAN INPUT MICHALIS HADJIPANTELA

De rapporteur verklaart onder zijn exclusieve verantwoordelijkheid geen input in het verslag te hebben opgenomen van belangenvertegenwoordigers die binnen het toepassingsgebied van het Interinstitutioneel Akkoord over een verplicht transparantieregister² vallen of van vertegenwoordigers van overheidsinstanties van derde landen, met inbegrip van hun diplomatieke vertegenwoordigingen en ambassades, die overeenkomstig artikel 8 van bijlage I bij het Reglement in deze bijlage moeten worden vermeld.

¹ Interinstitutioneel Akkoord van 20 mei 2021 tussen het Europees Parlement, de Raad van de Europese Unie en de Europese Commissie over een verplicht transparantieregister (PB L 207 van 11.6.2021, blz. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2021/611/oj).

² Interinstitutioneel Akkoord van 20 mei 2021 tussen het Europees Parlement, de Raad van de Europese Unie en de Europese Commissie over een verplicht transparantieregister (PB L 207 van 11.6.2021, blz. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2021/611/oj).

ADVIES VAN DE COMMISSIE BUITENLANDSE ZAKEN

aan de Begrotingscommissie

inzake de algemene begroting van de Europese Unie voor het begrotingsjaar 2027 – alle afdelingen
(2026/0196(BUD))

Rapporteur voor advies: Matjaž Nemec

ADVIES

De Commissie buitenlandse zaken verzoekt de bevoegde Begrotingscommissie in haar ontwerpresolutie het onderstaande op te nemen:

- A. overwegende dat de begroting van de EU voor 2027 de laatste van het huidige MFK is en derhalve nog maar weinig speelruimte biedt;
 - B. overwegende dat de EU-begroting een zeer belangrijk instrument is om de rol van de Europese Unie in de wereld te versterken en haar doelstellingen op het gebied van buitenlands beleid te bevorderen;
 - C. overwegende dat de financiële middelen onder rubriek 6, ook na de herziening van het MFK in 2024, onvoldoende zijn gebleken voor het aanpakken van de toenemende geopolitieke en veiligheidsuitdagingen waar de Unie mee wordt geconfronteerd, waaronder de Russische aanvalsoorlog tegen Oekraïne, instabiliteit in het Midden-Oosten, hybride dreigingen, irreguliere migratie, en groter wordende strategische concurrentie;
1. maakt zich grote zorgen over de resterende NDICI-buffer, die momenteel nog maar 159 miljoen EUR bedraagt, wat duidelijk niet voldoende is gezien de instabiele geopolitieke context en het feit dat het zo goed als zeker is dat zich in 2027 opnieuw crises met financiële consequenties zullen voordoen; betreurt dat de Commissie de buffer blijft gebruiken voor het ondersteunen van geopolitieke en handelsgerelateerde initiatieven, zoals de uitbetaling van 500 miljoen EUR in het kader van de sluiting van de handelsovereenkomst tussen de EU en India in januari 2026; benadrukt dat deze praktijk afbreuk doet aan het doel van de buffer, namelijk het aanpakken van crises en noodsituaties; betreurt dat het Europees Parlement door de toepassing van deze procedure zijn bevoegdheden op de gebieden toezicht en controle, die deel uitmaken van zijn taken als begrotingsautoriteit, niet kan uitoefenen; benadrukt dat het belangrijk is om in rubriek 6 over voldoende flexibiliteit te blijven beschikken, teneinde de Unie in staat te stellen snel op onverwachte geopolitieke crises te reageren en tegelijkertijd over financiële middelen te beschikken voor traditionele prioriteiten op het gebied van het extern beleid;

2. stelt vast dat de ontwerpbegroting zoals voorgelegd door de Commissie in grote lijnen in overeenstemming is met de financiële planning onder rubriek 6; stelt vast dat de frontloading aan het begin van dit MFK nu gevolgen heeft, met ten dele forse verlagingen van de vastleggingskredieten in vergelijking met 2026;
3. stelt vast dat de beschikbare marge onder rubriek 6 slechts 100 miljoen EUR bedraagt, hetgeen nauwelijks ruimte laat voor de begrotingsautoriteit om de begroting voor prioritaire gebieden aan te passen; verhoogt niettemin de kredieten voor het oostelijk en het zuidelijk nabuurschap en andere begrotingsonderdelen in het kader van het NDICI en het instrument voor pretoetredingssteun, die moeten worden gefinancierd door de terugbetalingspercentages van de financieringskosten opnieuw in evenwicht te brengen;
4. onderstreept dat de financiële behoeften voor zowel het oostelijk als het zuidelijk nabuurschap veel groter zijn en in het kader van besluiten over het MFK 2028-2034 dringend moeten worden aangepakt;
5. beklemtoont het belang van het handhaven van voorspelbare geografische en thematische langetermijnprogramma's, in combinatie met voldoende flexibiliteit om op nieuwe crises te kunnen reageren; betreurt de verlaging van zowel de vastleggings- als de betalingskredieten in de thematische programma's van het NDICI;
6. herhaalt dat uitbreiding van de EU een strategische geopolitieke investering blijft in de vrede, veiligheid en welvaart van de Unie; dringt erop aan voldoende financiële middelen aan kandidaat-landen beschikbaar te stellen voor de implementatie van toetredingsgerelateerde hervormingen, waarbij ervoor moet worden gezorgd dat alle financiële bijstand strikt op verdiensten gebaseerd blijft en afhankelijk is van tastbare vooruitgang bij het voldoen aan de toetredingscriteria; benadrukt dat vooruitgang in de richting van het gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid van de Unie onverminderd een belangrijke overweging is bij de toekenning van externe financiële bijstand;
7. dringt aan op meer steun voor partnerlanden voor versterking van hun veerkracht met betrekking tot hybride dreigingen, cyberaanvallen, buitenlandse informatiemanipulatie en inmenging, waaronder middels strategische communicatie, cyberbeveiliging en onafhankelijke media;
8. benadrukt dat de externe financieringsinstrumenten van de Unie moeten bijdragen tot versterking van de veiligheid en veerkracht van onze partnerlanden, en een aanvulling moeten vormen op de bredere veiligheids- en defensiedoelstellingen van de Unie, onder meer door in voorkomend geval bij te dragen tot de versterking van de industriële defensiebasis van de Unie en de Europese veiligheidsbelangen;
9. onderstreept dat de humanitaire bijstand van de Unie altijd in overeenstemming moet zijn met de beginselen van neutraliteit, transparantie en verantwoordingsplicht, en geflankeerd moet worden door robuuste toezichtmechanismen om te verhinderen dat de middelen van de Unie verkeerd terechtkomen of misbruikt worden; dringt aan op een substantiële en duurzame verhoging van de financiële middelen van de EU voor humanitaire hulp, teneinde doeltreffend te kunnen reageren op escalerende mondiale crises, voedselonzeekerheid, en vluchtelingenstromen, met name ter compensatie van de mondiale structurele tekorten aan financiële middelen voor humanitaire hulp als gevolg

van het feit dat andere grote internationale donoren hun financiering hiervoor hebben verlaagd;

10. roept ertoe op voldoende middelen beschikbaar te stellen voor de uitvoering van de Global Gateway-strategie, met bijzondere aandacht voor duurzame infrastructuur, beveiligde energie- en digitale connectiviteit, veerkrachtige bevoorradingsketens, vervoerscorridors, toegang tot kritieke grondstoffen, en strategische partnerschappen met gelijkgezinde landen, gericht op versterking van de economische veiligheid van de Unie, reducering van de strategische afhankelijkheden, en versterking van haar geopolitieke invloed, en — tegelijkertijd — bevordering van hoge normen op de gebieden transparantie en duurzaamheid;
11. beklemtoont dat de uitvoering van de externe financiering van de Unie voor maximale Europese meerwaarde moet zorgen middels bevordering van strategische investeringen, vergroting van het mondiale concurrentievermogen van de Unie, en bevordering van haar geopolitieke belangen;
12. wijst erop dat ontwikkelingssamenwerking een belangrijk instrument blijft om de onderliggende oorzaken van fragiliteit en instabiliteit aan te pakken; vraagt om extra financiering voor Oost- en Centraal-Afrika ter ondersteuning van regionale betrokkenheid en bilaterale partnerschappen die gericht zijn op de uitbanning van armoede, conflictpreventie en duurzame investeringen op lange termijn;
13. wijst erop dat een sterke Europese ruimtevaartsector van fundamenteel belang is voor open strategische autonomie, mondiale connectiviteit en de bescherming van kritieke infrastructuur; pleit voor een grotere bijdrage uit rubriek 6 aan het programma van de Unie voor beveiligde connectiviteit, om wereldwijde toegang tot beveiligde satellietcommunicatie voor de overheid te waarborgen ten behoeve van extern optreden, diplomatie en flexibele crisisbeheersing;
14. is van mening dat de EU, gezien de aanhoudende onrust in conflictgebieden en de bredere geopolitieke spanningen, haar gerichte financiële steun voor internationale nucleaire veiligheid, stralingsbescherming en veiligheidscontroles moet verhogen om nucleaire risico's te helpen voorkomen en kwetsbare installaties wereldwijd te beveiligen;
15. is van oordeel dat de uitholling van de democratie in Servië inmiddels zo ver gaat dat de begrotingsautoriteit in actie moet komen; plaatst derhalve 50 % van de kredieten die in het kader van de hervormings- en groeifaciliteit voor de Westelijke Balkan voor Servië bedoeld zijn, in de reserve; beklemtoont evenwel dat de middelen voor steun aan het maatschappelijk middenveld en onafhankelijke media niet mogen worden verlaagd, en zelfs moeten worden verhoogd ; verzoekt de Commissie met klem de conditionaliteitsbepalingen van de hervormings- en groeifaciliteit strikt toe te passen en erop toe te zien dat alle toekomstige uitbetalingen afhankelijk zijn van tastbare progressie op de gebieden rechtsstaat, democratisch bestuur, mediavrijheid, de bestrijding van corruptie, en afstemming op het gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid van de Unie;
16. benadrukt dat voortgezette financiële steun van de EU voor Albanië bij moet dragen aan versterking van democratisch bestuur, de rechtsstaat, transparantie met betrekking tot de

financiële steun van de EU, en vertrouwen van de bevolking in instellingen, onder meer door maatregelen te ondersteunen die tegemoetkomen aan legitieme zorgen van burgers, zoals het doeltreffend ontmantelen van de structuren van de georganiseerde misdaad;

17. herhaalt dat Moldavië voorspelbare en duurzame financiële steun nodig heeft met het oog op versterking van democratische instellingen, vergroting van de veerkracht tegen hybride dreigingen, en de uitvoering van toetredingsgerelateerde hervormingen, en versterking van zijn capaciteit om veiligheidsuitdagingen aan te pakken in de context van de aanhoudende aanvalsoorlog van Rusland tegen Oekraïne;
18. dringt aan op voortzetting van de EU-steun voor duurzame vrede en regionale stabiliteit in de Zuidelijke Kaukasus, met inbegrip van vertrouwenwekkende maatregelen, connectiviteit, en bijstand voor door conflicten getroffen bevolkingsgroepen; dringt erop aan de financiële steun aan de Georgische regering te blijven bevriezen, aangezien deze de grondslagen van de democratie in Georgië blijft uithollen en de waarden van de EU, zoals democratie, de rechtsstaat en de pluriformiteit van de media, ondermijnt;
19. verzoekt de Commissie ten volle gebruik te maken van de toepasselijke conditionaliteitsmechanismen in geval van ernstige en aanhoudende tekortkomingen op deze bovengenoemde gebieden;
20. benadrukt het belang van voorspelbare financiële bijstand in het kader van de faciliteit voor Oekraïne en de steunlening aan Oekraïne, ter waarborging van de macro-financiële stabiliteit, het herstel, en de verdediging van Oekraïne tegen de Russische aanvalsoorlog;
21. dringt aan op voortgezette, voorspelbare en toereikende financiering voor het oostelijk nabuurschap, met inbegrip van steun voor de bevordering van democratie, mensenrechten en de rechtsstaat in deze regio; dringt erop aan buitenlandse informatiemanipulatie en inmenging en hybride dreigingen, met inbegrip van desinformatiecampagnes die op verkiezingsprocessen zijn gericht, in landen als Armenië, Georgië en Moldavië krachtadiger aan te pakken; dringt in dit verband aan op passende steun voor DG ENEST; benadrukt dat de kredieten onder rubriek 6 een weerspiegeling moeten vormen van de strategische prioriteiten van de Unie en van een 360-gradenbenadering van Europese veiligheid;
22. dringt erop aan het zuidelijk nabuurschap te versterken middels stabiele, toereikende en voorspelbare financiering onder rubriek 6, gezien de diverse gelijktijdige conflicten en uitdagingen in het Midden-Oosten, en het werk van VN-agentschappen in de regio te steunen; benadrukt dat voor de wederopbouw van Gaza, Libanon en Syrië een verhoging van de begroting nodig is; betreurt de aanzienlijke initiële verlaging van vastleggings- en betalingskredieten; verwelkomt daarentegen de versterking van de GVDB-missies, waaronder EUBAM Rafah; dringt in dit verband aan op passende financiële en personele middelen voor DG MENA en de EDEO; verzoekt de EU daarnaast met klem specifieke financiële middelen beschikbaar te stellen om stabiele, geëigende en voorspelbare financiële steun voor de wederopbouw van Gaza te waarborgen; beklemtoont dat elke beschikbaarstelling van middelen van de Uniebegroting aan derde landen afhankelijk moet zijn van eerbiediging van de rechtsstaat, de mensenrechten, democratische beginselen en het internationaal recht;

23. benadrukt dat versterking van de Palestijnse Autoriteit en steun voor de territoriale continuïteit van de Westelijke Jordaanoever fundamentele voorwaarden zijn voor een duurzaam vredesproces op lange termijn dat tot een tweestatenoplossing leidt; wijst erop dat de Organisatie van de Verenigde Naties voor hulpverlening aan Palestijnse vluchtelingen in het Nabije Oosten (UNRWA) de belangrijkste structuur voor humanitaire hulp in Gaza en op de Westelijke Jordaanoever is en een essentiële dienstverlener in de regio, en daarom beschikt over de unieke infrastructuur, technische en operationele capaciteiten, en personele middelen die nodig zijn om in de hele regio essentiële diensten te verlenen; verzoekt de Europese Commissie dan ook om zich in de vereiste vorm en binnen de vereiste termijn te houden aan haar financiële toezeggingen aan de UNRWA; benadrukt dat het belangrijk is om in het kader van de toekenning van steun met middelen van de Unie voor volledige transparantie, verantwoordingsplicht en een continu proces van hervormingen te zorgen, met behoud van alomvattende corruptiebestrijdingsmaatregelen;
24. dringt aan op een verhoging van de financiering voor de thematische programma's van het NDICI, met name de acties op het gebied van mensenrechten en democratie en programma's ter ondersteuning van maatschappelijke organisaties, om de democratie te bevorderen en het universele karakter van de mensenrechten en de rechtsstaat, alsook multilateralisme, te verdedigen tegen aanvallen door autoritaire regimes, mede gezien de stopzetting van de middelen van USAID ter ondersteuning van dergelijke acties en een betreurenswaardige verlaging van de bilaterale bijstand van andere landen; vraagt om een aanzienlijke en voorspelbare verhoging van de financiële verbintenissen van de EU om de stabiliteit en weerbaarheid te bevorderen in reactie op geopolitieke en structurele crises in Afrika; dringt erop aan het kritieke financierstekort voor Afrika ten zuiden van de Sahara en de Sahel aan te pakken, ter ondersteuning van een langdurig regionaal partnerschap dat gericht is op het aanpakken van de onderliggende oorzaken van instabiliteit, met sterke nadruk op het verkleinen van ongelijkheden, het bevorderen van menselijke ontwikkeling en het versterken van de sociaal-economische weerbaarheid;
25. onderstreept het cruciale belang van maatschappelijke organisaties voor de versterking van de democratische beginselen, de rechtsstaat en de eerbiediging van de grondrechten, en erkent hun essentiële bijdrage aan de bevordering van democratisch bestuur, verantwoordingsplicht en institutionele weerbaarheid; benadrukt dat maatschappelijke organisaties het voornaamste doelwit zijn van een groeiend aantal autoritaire regimes wereldwijd, en dringt aan op voorspelbare, flexibele en duurzame steun — met inbegrip van rechtsbijstand en essentiële operationele financiering — om het verschijnsel van de krimpende ruimte voor het maatschappelijk middenveld tegen te gaan en mensenrechtenverdedigers en onafhankelijke journalisten die met deze vijandige omgevingen worden geconfronteerd, te beschermen; dringt in dit verband aan op een gerichte verhoging van de begroting ter ondersteuning van lokale inspanningen op het gebied van vredesopbouw en verzoening tussen twee gemeenschappen, met name door te zorgen voor toereikende financiering voor het Comité inzake vermisten op Cyprus en door het Technisch Comité voor cultureel erfgoed van beide gemeenschappen te ondersteunen;
26. benadrukt dat, in de context van de aanhoudende aanvalsoorlog van Rusland tegen Oekraïne en de medeplichtigheid van het regime van Loekasjenka daaraan, duurzame

steun voor onafhankelijke Russische en Belarussische maatschappelijke organisaties, mensenrechtenverdedigers, onafhankelijke journalisten en media, ngo's, antioorlogs- en prodemocratische activisten, zowel in hun eigen land als in ballingschap, een integraal onderdeel vormt van de bredere strategie van de Unie om Rusland af te schrikken en de weerbaarheid tegen Rusland te versterken; wijst op de essentiële rol die deze actoren spelen bij het tegengaan van autoritaire propaganda, desinformatie, transnationale repressie en buitenlandse inmenging, en bij het behoud van de fundamenteën voor democratische verandering; dringt daarom aan op toereikende, voorspelbare, gerichte en flexibele financiering van de Unie, met inbegrip van meerjarige kern- en noodfinanciering, om de veiligheid, operationele continuïteit en duurzaamheid van deze actoren op de lange termijn te waarborgen;

27. is van mening dat, gezien de dramatische toename van het aantal mensenrechtenverdedigers, journalisten, ngo's en prodemocratische activisten uit landen als Nicaragua, Belarus, Afghanistan, Rusland, Myanmar, Sudan en Venezuela dat gedwongen in ballingschap leeft, voorspelbare, gerichte en flexibele financiering prioriteit moet krijgen en moet worden versterkt voor iedereen die zich genooddaakt ziet in ballingschap te leven vanwege onderdrukking en criminalisering in eigen land;
28. benadrukt dat het belangrijk is te zorgen voor toereikende, flexibele en voorspelbare financiering voor maatregelen ter bevordering van gendergelijkheid, ter voorkoming en bestrijding van gendergerelateerd geweld, ter bevordering van vrouwenrechten, met inbegrip van seksuele en reproductieve gezondheid en rechten, en ter bescherming van de rechten van lhbtqi+-personen;
29. verzoekt nogmaals dringend meer humanitaire steun te verlenen aan Sudan, onder meer voor slachtoffers van seksueel geweld, mensen die honger lijden, intern ontheemden en vluchtelingen;
30. stelt met bezorgdheid vast dat de aanhoudende structurele onderfinanciering van de EDEO de capaciteit van de EU voor extern optreden ernstig schaadt, evenals het beeld dat men in derde landen van de EU heeft; herhaalt dat het plafond van 2 % voor administratieve uitgaven niet op de EDEO mag worden toegepast, gezien het bijzondere karakter van de EDEO als enige EU-orgaan met delegaties over de hele wereld; prijst de recente vooruitgang die is geboekt bij de versterking van de veiligheid, maar benadrukt dat een aantal delegaties nog niet aan de veiligheidsnormen voldoet; benadrukt dat, in een context van hoge inflatie en veranderende geopolitieke dreigingen, de begroting voor beveiligingspersoneel, beveiligde communicatie en infrastructuur op een niveau moet liggen dat de minimale veiligheidsnormen van EU-delegaties en de noodzakelijke vernieuwing van gepantserde voertuigen waarborgt; benadrukt voorts dat cruciale initiatieven zoals het EU-coördinatiecentrum voor cyberdefensie (EUCDCC) naar behoren moeten kunnen functioneren; benadrukt dat er meer investeringen nodig zijn om de beveiliging van gebouwen en de cyberbeveiliging te verbeteren, met name in de delegaties; dringt erop aan dat de EDEO over voldoende personeel beschikt om de Militaire Staf van de Europese Unie te versterken en de veiligheids- en defensiepartnerschappen van de EU met belangrijke bilaterale partners te verstevigen, gezien het huidige internationale en veiligheidsklimaat; wijst erop dat het belangrijk is de capaciteiten van de EDEO op het gebied van informatie- en communicatietechnologie te versterken, met name op het gebied van

informatiebeveiliging; dringt er daarom bij de begrotingsautoriteit op aan de veilige en doeltreffende werking van het diplomatieke netwerk van de EU wereldwijd te waarborgen; dringt er daarom op aan de begroting van de EDEO te verhogen tot het niveau waarom de EDEO in zijn ramingen heeft verzocht;

31. benadrukt dat de zichtbaarheid en de geopolitieke positie van de EU in de wereld moeten worden vergroot om de internationale aanwezigheid van de EU te versterken en anti-EU-retoriek en buitenlandse informatiemanipulatie en inmenging tegen te gaan, met name in de buurlanden van de EU; pleit in dit kader voor versterking van de digitale diplomatie van de EU, met name op het gebied van AI, de bestrijding van desinformatie en buitenlandse inmenging, en de bevordering van vrede en veiligheid, en is van mening dat de EU het voortouw moet nemen in de strijd tegen klimaatverandering en bij de bevordering van duurzame ontwikkeling; roept in dit verband op tot versterking van de financiële en personele middelen van DG ENEST, DG MENA, DG FPI en de EDEO.

BIJLAGE: BEKENDMAKING VAN INPUT

De rapporteur voor advies verklaart onder zijn exclusieve verantwoordelijkheid geen input in het advies te hebben opgenomen van belangenvertegenwoordigers die binnen het toepassingsgebied van het Interinstitutioneel Akkoord over een verplicht transparantieregister¹ vallen of van vertegenwoordigers van overheidsinstanties van derde landen, met inbegrip van hun diplomatieke vertegenwoordigingen en ambassades, die overeenkomstig artikel 8 van bijlage I bij het Reglement in deze bijlage moeten worden vermeld.

¹ Interinstitutioneel Akkoord van 20 mei 2021 tussen het Europees Parlement, de Raad van de Europese Unie en de Europese Commissie over een verplicht transparantieregister (PB L 207 van 11.6.2021, blz. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinst/2021/611/oj).

**INFORMATIE OVER DE GOEDKEURING
IN DE ADVISERENDE COMMISSIE**

Datum goedkeuring	10.9.2026	
Uitslag eindstemming	+: 43	
	–: 12	
	0: 8	

HOOFDELIJKE EINDSTEMMING IN DE ADVISERENDE COMMISSIE

43	+
ECR	Geadis Geadî
PPE	Ioan-Rareş Bogdan, Krzysztof Brejza, Sandra Kalniete, Seán Kelly, Łukasz Kohut, Ondřej Kolář, Andrey Kovatchev, Miriam Lexmann, Reinhold Lopatka, David McAllister, Vangelis Meimarakis, Francisco José Millán Mon, Nicolás Pascual de la Parte, Davor Ivo Stier, Riho Terras, Matej Tonin, Pekka Toveri, Željana Zovko, Milan Zver
Renew	Petras Auštrevičius, Dan Barna, Christophe Grudler, Bernard Guetta, Ilhan Kyuchyuk, Marjan Šarec, Marie-Agnes Strack-Zimmermann, Hilde Vautmans
S&D	Lucia Annunziata, Vasile Dîncu, Nikolas Farantouris, Elisabeth Grossmann, Alicia Homs Ginel, Yannis Maniatis, Nacho Sánchez Amor, Marco Tarquinio, Marta Temido, Nicola Zingaretti
Verts/ALE	Hannah Neumann, Nela Riehl, Mounir Satouri, Villy Søvndal, Thomas Waitz

12	-
ECR	Sebastian Tynkkynen
ESN	Petr Bystron, Alexander Sell, Stanislav Stoyanov
NI	Ľuboš Blaha, Grzegorz Braun, Kostas Papadakis
PfE	Mieke Andriese, Fabrice Leggeri, Hermann Tertsch, Pierre-Romain Thionnet, Harald Vilimsky

8	0
ECR	Rihards Kols, Şerban Dimitrie Sturdza, Ivaylo Valchev, Mariateresa Vivaldini
PPE	Christophe Gomart
The Left	Marc Botenga, Danilo Della Valle, Giorgos Georgiou

Verklaring van de gebruikte tekens:

+ : voor

- : tegen

0 : onthouding(en)

ADVIES VAN DE COMMISSIE ONTWIKKELINGSSAMENWERKING

aan de Begrotingscommissie

inzake de algemene begroting van de Europese Unie voor het begrotingsjaar 2027
(2026/0196(BUD))

Rapporteur voor advies: Charles Goerens

ADVIES

De Commissie ontwikkelingssamenwerking verzoekt de bevoegde Begrotingscommissie in haar ontwerpresolutie het onderstaande op te nemen:

- A. overwegende dat het in het strategische belang van de Unie is om geloofwaardige, betrouwbare en inclusieve internationale partnerschappen tot wederzijds voordeel te bevorderen die haar eigen veiligheid, welvaart en veerkracht versterken, en tegelijkertijd te blijven werken aan de uitbanning van armoede, economische ontwikkeling en zelfvoorziening in partnerlanden, de nakoming van internationale verbintenissen zoals de duurzameontwikkelingsdoelstellingen, en het aanpakken van kwetsbaarheid waar deze het hardst nodig is; overwegende dat deze partnerschappen de EU een kans bieden om een leidende rol op mondiaal niveau te spelen op het gebied van ontwikkelingssamenwerking en humanitaire hulp, en een middel vormen om de waarden van de EU uit te dragen;
- B. overwegende dat de officiële ontwikkelingshulp (ODA) in 2027 naar verwachting verder zal dalen tot ongeveer het niveau van 2020, ondanks de toenemende mondiale behoeften aan die hulp¹;
- C. overwegende dat in 2025 het nettobedrag aan bilaterale officiële ontwikkelingshulp aan de minst ontwikkelde landen naar verwachting met 13 tot 25 % zal dalen, terwijl het bedrag voor de landen in Sub-Sahara-Afrika mogelijk met 16 tot 28 % zal dalen, wat onevenredig grote gevolgen zal hebben voor de landen die met de grootste ontwikkelingsuitdagingen worden geconfronteerd;
- D. overwegende dat volgens het Global Humanitarian Overview 2026 meer dan 250 miljoen mensen humanitaire hulp en bescherming nodig hebben als gevolg van langdurige of escalerende conflicten, gedwongen ontheemding en een toenemend aantal rampen in verband met extreem weer; overwegende dat een groot cyclisch klimaatfenomeen naar verwachting in de tweede helft van 2026 de omstandigheden op het gebied van droogte, overstromingen, hitte en stormen in veel regio's in de wereld

¹ https://www.oecd.org/en/publications/cuts-in-official-development-assistance_8c530629-en/full-report.html.

zal verergeren, met aanzienlijke gevolgen die tot in 2027 zullen voortduren,² zoals tot uiting komt in het onlangs gepubliceerde, allereerste gezamenlijke “Anticipatory Action Appeal” van FAO-WFP dat 202 miljoen USD vraagt om 8,8 miljoen mensen in 22 landen met een hoog risico te beschermen tegen de verwachte gevolgen van dit extreme weerpatroon; verzoekt de Unie nauw samen te werken met internationale partners bij het aanpakken van de meest dringende mondiale uitdagingen;

- E. overwegende dat er behoefte is aan voldoende financiering, met name in kwetsbare situaties, om de aanpak te kunnen volgen waarbij humanitaire hulp, ontwikkeling en vrede met elkaar worden verweven; overwegende dat halverwege juni 2026 in minder dan 30 % van de wereldwijde behoefte aan humanitaire hulp werd voorzien; overwegende dat de EU en de internationale partners de humanitaire beginselen van menselijkheid, neutraliteit, onafhankelijkheid en onpartijdigheid moeten handhaven; overwegende dat extra inspanningen van en een betere coördinatie tussen donoren nodig zijn om de donorbasis voor humanitair optreden te verbreden, teneinde het groeiende tekort aan financiering voor humanitaire hulp aan te pakken;
- F. overwegende dat ontwikkelingscontracten van de Unie eerlijke concurrentie moeten waarborgen door ondernemingen uit niet-geallieerde landen uit te sluiten die zich schuldig maken aan bewezen, door de staat gesubsidieerde dumping;
- G. overwegende dat onderwijs tijdens crises extra steun vereist om te voorkomen dat kinderen hun scholing mislopen;
- 1. merkt op dat de marge in rubriek 6 van de ontwerpbegroting voor 2027 100 miljoen EUR bedraagt en dat er slechts beperkte ruimte is om nieuwe uitdagingen het hoofd te bieden, hetgeen de EU als externe speler verzwakt in tijden van wereldwijde geopolitieke en financiële onzekerheid; herinnert eraan dat de buffer van NDICI — Europa in de wereld snel was opgebruikt, terwijl een aantal van de eerdere toewijzingen van middelen uit dit instrument niet waren ingegeven door onvoorziene uitdagingen; merkt op dat de toewijzing voor extern optreden moet worden ingezet voor een toenemend aantal geopolitieke, humanitaire en ontwikkelingsprioriteiten; benadrukt daarom dat de doeltreffendheid van de externe uitgaven van de EU moet worden gemaximaliseerd, in nauwe samenwerking met partnerlanden en internationale partners;
- 2. benadrukt dat de humanitaire hulp aanzienlijk moet worden opgevoerd en dat het voorgestelde basisbedrag van 1,866 miljard EUR voor 2027 niet in verhouding staat tot de verwachte behoeften, nu humanitaire crisissen verergeren en zich wereldwijd uitbreiden en naar verwachting miljoenen extra mensen te maken zullen krijgen met ontheemding en honger; herinnert er in dit verband aan dat de reserve voor noodhulp (607 miljoen EUR voor 2027 in lopende prijzen) haar oorspronkelijke doel moet dienen; benadrukt dat de EU prioriteit moet geven aan humanitaire financiering voor de meest acute en onmiddellijke behoeften, waaronder voedsel, onderdak en essentiële diensten, en dat het steeds groter wordende tekort aan humanitaire financiering een nog intensievere samenwerking en lastenverdeling met andere internationale partners, multilaterale organisaties en gelijkgestemde partners vereist;

² Gemeenschappelijk Centrum voor onderzoek (JRC) van de Europese Commissie: “From forecast to risk: an anticipatory analysis of the 2026-27 El Niño”.

3. spreekt zijn bezorgdheid uit over het voorstel van de Commissie om de terugvloeiingen uit de voorzieningen van het Europees Fonds voor duurzame ontwikkeling (EFDO) volledig te gebruiken voor de financiering van de schuldafllossingskosten voor de steunlening aan Oekraïne, in plaats van deze terugvloeiingen te verdelen over alle in aanmerking komende regio's overeenkomstig de geografische toewijzingen in het kader van NDICI — Europa in de wereld en overeenkomstig Verordening (EU) 2026/995 wat betreft grotere efficiëntie van de garantie voor extern optreden;
4. spreekt opnieuw zijn bezorgdheid uit over het feit dat de middelen voor geografische programma's voor Afrika ten zuiden van de Sahara voor de periode 2024-2027 zijn verlaagd in het kader van de tussentijdse herziening van het MFK; onderstreept dat het belangrijk is sterke partnerschappen met Afrika bezuiden de Sahara te handhaven en erkent tegelijkertijd dat moet worden gereageerd op veranderende geopolitieke uitdagingen en nieuwe prioriteiten; herinnert eraan dat artikel 6, lid 2, punt a), van de verordening NDICI — Europa in de wereld voorziet in een minimumtoewijzing voor Afrika bezuiden de Sahara van ten minste 29,18 miljard EUR tegen 2027, wat een juridische verplichting vormt; verzoekt de Commissie ervoor te zorgen dat deze kloof in de begroting 2027 wordt gedicht en dat de in de verordening vastgestelde geografische prioriteiten volledig in acht worden genomen;
5. benadrukt dat de ondersteuning voor voedsel en onderwijs moet worden opgevoerd, en herinnert eraan dat vrouwen en kinderen onevenredig worden getroffen door bezuinigingen op hulp en door crisissen; dringt aan op meer financiering voor gezondheidszorg, met name voor respons in humanitaire noodsituaties en volksgezondheids crises, zoals ziektebestrijding, -preventie en -bewaking; onderstreept dat de recente Ebola-uitbraak heeft aangetoond dat dergelijke investeringen in nauwe samenwerking met internationale partners noodzakelijk zijn om wereldwijde gezondheidsbedreigingen doeltreffend te identificeren, te beheersen en in te dammen; benadrukt dat de EU alleen met een evenwichtig en samenhangend beleidspakket, ondersteund door ambitieuze en voorspelbare financiering, doeltreffend en coherent kan reageren en ontwikkelingslanden ondersteuning kan bieden bij het aanpakken van hun onmiddellijke en structurele uitdagingen op lange termijn;
6. gezien de crisis in het Midden-Oosten en de verslechterende humanitaire situatie in Gaza en in de hele regio is aanvullende financiering uit hoofde van de rubriek Zuidelijk nabuurschap van essentieel belang om ervoor te zorgen dat Palestijnse vluchtelingen toegang blijven hebben tot essentiële diensten op het gebied van menselijke ontwikkeling, zoals gezondheidszorg en basisonderwijs, om de regionale stabiliteit te handhaven en om opnieuw te bevestigen dat de EU de mensenrechten en het internationaal recht hoog in het vaandel heeft;
7. merkt op dat de klimaatgerelateerde uitgaven volgens de huidige verwachtingen onder de in de verordening NDICI — Europa in de wereld vastgestelde doelstelling van 30 % zullen blijven; verzoekt de Commissie zich te blijven inspannen om ervoor te zorgen dat de uitgavendoelstellingen voor klimaat (30 %) en biodiversiteit (10 %) tegen het einde van het huidige MFK volledig worden gehaald; benadrukt dat het behalen van deze doelstellingen van essentieel belang is om de veerkracht van de partnerlanden te versterken tegen de toenemende gevolgen van klimaatverandering, verlies aan biodiversiteit en aantasting van het milieu, die in toenemende mate worden erkend als

belangrijke oorzaken van armoede, voedselonzeekerheid, ontheemding en instabiliteit;

8. merkt op dat de uitgaven in het kader van NDICI — Europa in de wereld voor acties ter ondersteuning van het beheer en de governance van migratie en gedwongen ontheemding de indicatieve doelstelling van 10 % overschrijden; merkt op dat deze uitgaven, in combinatie met aanpassingen in het kader van de tussentijdse evaluatie, het aandeel van de beschikbare financiering voor andere sectoren verminderen;
9. spreekt zijn ernstige bezorgdheid uit over de drastische vermindering van de humanitaire en ontwikkelingshulp door 's werelds grootste donoren, waaronder verschillende EU-lidstaten, die in 2025 in totaal bijna 10 % minder officiële ontwikkelingshulp (ODA) hebben verstrekt dan in 2024, en daarmee nog verder zijn afgedwaald van hun gezamenlijke doelstelling om 0,7 % van het bruto nationaal inkomen (bni) aan ODA te besteden; spreekt zijn diepe bezorgdheid uit over de vermindering van de ontwikkelingshulp van de Verenigde Staten en de mogelijke ernstige gevolgen daarvan voor kwetsbare bevolkingsgroepen; benadrukt in dit verband dat de recente binnenlandse druk op de begroting in de hele EU heeft geleid tot gecombineerde verlagingen van de officiële ontwikkelingshulp, wat de dringende noodzaak van een duurzamere collectieve financieringsstrategie onderstreept; benadrukt dat ontwikkelingsfinanciering in de eerste plaats gericht moet blijven op het uitbannen van armoede, menselijke ontwikkeling, veerkracht, mensenrechten, partnerschappen en het aanpakken van de onderliggende oorzaken van ongelijkheid en kwetsbaarheid;
10. verzoekt de Commissie de monitoring, evaluatie en rapportage, op basis van gegevens, van de verdeling en impact van interventies in partnerlanden te verbeteren, met name op gebieden zoals het scheppen van banen, onderwijs, levensstandaard en de ontwikkeling van lokale ondernemingen, waaronder kmo's, teneinde de lokale impact van de huidige EU-maatregelen en partnerschappen te optimaliseren en te verbreden, de opzet van toekomstige projecten met blijvende effecten in partnerlanden te ondersteunen, de transparantie van de uitgaven te vergroten en de toezichthoudende rol van het Parlement als onderdeel van de begrotingsautoriteit te versterken;
11. herinnert eraan dat voortdurende en stabiele financiële steun van de EU aan ontwikkelingslanden op belangrijke gebieden zoals grondrechten en fundamentele vrijheden, maatschappelijke organisaties, klimaatverandering, economische veerkracht, duurzame economische groei, ontwikkeling van de particuliere sector, investeringen, onderwijs en vaardigheden, digitale transformatie, energiezekerheid, infrastructuur, voedselzekerheid, onderliggende oorzaken van migratie en humanitaire hulp van vitaal belang is voor de lopende verbintenissen van de EU in het kader van de Agenda 2030 en de duurzameontwikkelingsdoelstellingen en voor haar rol als geloofwaardige langetermijnpartner in internationale partnerschappen en in de economische en sociale ontwikkeling van haar partners.
12. benadrukt het belang van meer steun voor de bevordering van beroepsonderwijs en -opleiding; verzoekt de Commissie de EU-steun voor hoogwaardig onderwijs in ontwikkelingslanden, met name in de regio ten zuiden van de Sahara, te handhaven en onderwijs en vaardigheidstraining centraal te stellen bij menselijke ontwikkeling, de ontwikkeling van de particuliere sector en het scheppen van banen in partnerlanden; onderstreept dat investeren in vaardigheden en inzetbaarheid, in nauwe samenwerking

met lokale en Europese actoren uit de particuliere sector, van essentieel belang is om duurzame economische groei te bevorderen en de strategische partnerschappen van de EU te versterken; wijst met name op de rol van kmo's als belangrijke motoren van inclusieve groei, innovatie en het scheppen van lokale werkgelegenheid, en pleit voor gerichte steun om hun toegang tot financiering, markten en opleidingsmogelijkheden te verbeteren;

13. neemt kennis van de opschaling van Global Gateway en benadrukt het belang van het mobiliseren van publieke en particuliere investeringen om duurzame infrastructuur, connectiviteit, energiezekerheid en veerkrachtige waardeketens in partnerlanden te versterken, evenals de menselijke ontwikkeling;
14. benadrukt dat EU-financiering in het kader van NDICI — Europa in de wereld gepaard moet gaan met geloofwaardige toezeggingen op het gebied van governance, transparant beheer van de overheidsfinanciën en meetbare vooruitgang bij het verwezenlijken van gezamenlijk overeengekomen doelstellingen; herinnert eraan dat de doeltreffendheid en het langetermijneffect van externe financiering van de EU afhankelijk zijn van sterk nationaal ownership en constructieve samenwerking met de partnerlanden.

BIJLAGE: BEKENDMAKING VAN INPUT

De rapporteur voor advies verklaart onder zijn exclusieve verantwoordelijkheid geen input in het advies te hebben opgenomen van belangenvertegenwoordigers die binnen het toepassingsgebied van het Interinstitutioneel Akkoord over een verplicht transparantieregister¹⁹ vallen of van vertegenwoordigers van overheidsinstanties van derde landen, met inbegrip van hun diplomatieke vertegenwoordigingen en ambassades, die overeenkomstig artikel 8 van bijlage I bij het Reglement in deze bijlage moeten worden vermeld.

¹⁹ Interinstitutioneel Akkoord van 20 mei 2021 tussen het Europees Parlement, de Raad van de Europese Unie en de Europese Commissie over een verplicht transparantieregister (PB L 207 van 11.6.2021, blz. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2021/611/oj).

INFORMATIE OVER DE GOEDKEURING IN DE ADVISERENDE COMMISSIE

Datum goedkeuring	14.9.2026	
Uitslag eindstemming	+: 19	
	-: 2	
	0: 2	

HOOFDELIJKE EINDSTEMMING IN DE ADVISERENDE COMMISSIE

19	+
PPE	Hildegard Bentele, Niels Geuking, Lukas Mandl, Fulvio Martusciello, Liudas Mažylis, Angelika Winzig
PfE	András Gyürk, György Hölvényi, Thierry Mariani
Renew	Barry Andrews, Benoit Cassart, Emma Wiesner
S&D	Robert Biedroń, Murielle Laurent, Marit Maij, Marco Tarquinio, Carla Tavares
Verts/ALE	Isabella Lövin, Ana Miranda Paz

2	-
ECR	Paolo Inselvini
ESN	Marc Jongen

2	0
ECR	Małgorzata Gosiewska
The Left	Damien Carême

Verklaring van de gebruikte tekens:

+ : voor

- : tegen

0 : onthouding(en)

ADVIES VAN DE COMMISSIE ECONOMISCHE EN MONETAIRE ZAKEN

aan de Begrotingscommissie

inzake het ontwerp van algemene begroting van de Europese Unie voor het
begrotingsjaar 2027
(2026/0196(BUD))

Rapporteur voor advies: Georgios Aftias

ADVIES

De Commissie economische en monetaire zaken verzoekt de bevoegde Begrotingscommissie in haar ontwerpresolutie het onderstaande op te nemen:

1. benadrukt dat de begroting 2027 in een klimaat van geopolitieke onzekerheid moet bijdragen tot macro-economische stabiliteit en deze moet versterken, in overeenstemming met het herziene kader voor economische governance van de Unie, en daarbij voldoende begrotingsruimte voor hoogwaardige investeringen moet waarborgen; benadrukt dat de begroting 2027 eveneens de economische veerkracht en sociale cohesie moet versterken en een belangrijk instrument moet zijn waarmee op lange termijn duurzame en inclusieve investeringen worden ondersteund en dat ervoor zorgt dat prijsstabiliteit, het scheppen van banen en economische veerkracht fundamentele pijlers blijven van duurzame groei op lange termijn en strategische autonomie van de Unie;
2. erkent dat de begroting voor het begrotingsjaar 2027 de laatste jaartranche vormt in het kader van het huidige meerjarig financieel kader (MFK) 2021-2027 en onderstreept in dit verband dat moet worden gezorgd voor voldoende budgettaire flexibiliteit en vereenvoudiging van de administratieve procedures, met als doel de doeltreffendheid van de interventies van de Unie te waarborgen;
3. onderstreept dat 2027 het eerste jaar zonder de herstel- en veerkrachtfaciliteit zal zijn, die de komende jaren zal moeten worden terugbetaald, wat vraagt om verantwoord begrotingsbeleid; dringt aan op verdere besprekingen over toekomstige investeringsinstrumenten op Unieniveau en over de uitbreiding van het pakket eigen middelen om de Uniebegroting te versterken en om de overmatige afhankelijkheid van nationale begrotingen te verminderen, waardoor de lidstaten meer budgettaire ruimte krijgen om te investeren; benadrukt dat de Uniebegroting qua omvang en prioriteiten moet worden afgestemd op de ambities van de Unie; herinnert eraan dat de uitvoering van nationale structurele begrotingsplannen op middellange termijn in het kader van de begrotingsregels van de Unie bedoeld is om de budgettaire ruimte te bieden die nodig is voor het bevorderen van strategische investeringen;
4. onderstreept dat de interne markt moet worden voltooid en beter moet worden

geïntegreerd, teneinde de strategische financiële soevereiniteit van de Unie te versterken, de marktversnippering te verminderen, met name door nationale belemmeringen en knelpunten weg te nemen, en de toegang tot financiering voor alle bedrijven in de Unie te verbeteren en uit te breiden; onderstreept dat met de begroting 2027 de politieke doelstelling van een betere toegang tot financiering voor kmo's, die nog steeds de ruggengraat vormen van de Europese economie, moet worden ondersteund, alsook voor start-ups, door hun gediversifieerde financieringsbronnen te bieden; herinnert eraan dat een eerlijk en concurrerend speelveld voor bedrijven in de Unie, met name kmo's, van fundamenteel belang is;

5. dringt aan op een succesvolle tenuitvoerlegging van de spaar- en investeringsunie, met inbegrip van het pakket marktintegratie en -toezicht, en op de snelle tenuitvoerlegging van de 28e regeling (EU Inc.), die tot doel heeft grensoverschrijdende activiteiten te vergemakkelijken en de interne markt te versterken; benadrukt dat de bankenunie moet worden voltooid;
6. dringt erop aan de Europese toezichthoudende autoriteiten adequate financiële en personele middelen toe te wijzen, teneinde doeltreffend toezicht op en preventie van systemische financiële risico's te waarborgen; verlangt dat bijzondere aandacht wordt besteed aan de personele, technische en financiële behoeften van de onlangs opgerichte antiwitwasautoriteit (AMLA) en roept op tot nauwere samenwerking en uitwisseling van informatie met de nationale toezichthoudende en bevoegde autoriteiten, teneinde het witwassen van geld en de financiering van terrorisme in de hele Unie doeltreffend te voorkomen en te bestrijden;
7. beklemtoont dat investeringen die bijdragen tot de energie-unie, waaronder investeringen in interconnecties, hernieuwbare energiebronnen, opslaginfrastructuur en schone technologieën, met name in lidstaten met hoge energie-afhankelijkheid, moeten worden beschouwd als onderdeel van de inspanningen om de interne markt te versterken en strategische afhankelijkheid en inflatiedruk te verminderen, waardoor de houdbaarheid van de begroting wordt ondersteund en tegelijkertijd de energieonafhankelijkheid wordt vergroot, de klimaat-, energie- en digitale transities worden versneld, en de energiekosten en verstoringen van de voorziening aan EU-bedrijven en -gezinnen worden verminderd;
8. neemt kennis van de nieuwe begrotingsprioriteiten in verband met defensie en concurrentievermogen; onderstreept dat reeds lang bestaand structureel en essentieel Uniebeleid, met name het cohesiebeleid en het gemeenschappelijk landbouwbeleid, adequate, stabiele en voorspelbare financiering moet blijven ontvangen;
9. benadrukt dat het Europese concurrentievermogen moet worden versterkt door middel van vereenvoudiging en vermindering van de administratieve lasten, met inbegrip van administratieve procedures; onderstreept dat stabiele prijzen en houdbare overheidsfinanciën nog steeds essentiële voorwaarden zijn voor concurrentievermogen en welvaart op lange termijn; benadrukt dat vereenvoudigingsinspanningen gepaard moeten gaan met een versterking van de administratieve capaciteit van de lidstaten om de middelen van de Unie doeltreffend te absorberen;
10. benadrukt het belang van het versterken van het concurrentievermogen en de veerkracht van de financiële sector van de Unie; dringt in dit verband aan op een alomvattende

“omnibus voor financiële diensten”; dringt aan op adequate financiering voor beleid en instrumenten ter ondersteuning van de voltooiing van de interne markt voor financiële diensten, de digitalisering van het financieel systeem en de toegang tot financiering voor bedrijven en huishoudens;

11. benadrukt dat de geloofwaardigheid van het kader van de Unie voor economische governance afhangt van de consistente toepassing van het hervormde stabiliteits- en groeipact;
12. benadrukt dat het concurrentiebeleid inclusief moet blijven en rekening moet houden met de diversiteit van bedrijven in de Unie, met inbegrip van verschillen in omvang, stadium van de bedrijfscyclus, financieringsbehoeften en toegang tot financiële instrumenten, en tegelijkertijd de investerings-, productiviteits- en werkgelegenheidskloven tussen regio's en sectoren moet aanpakken; onderstreept hoe belangrijk betrouwbare gegevens voor de beleidsvorming zijn;
13. benadrukt de noodzaak van voldoende financiering voor opleiding en capaciteitsopbouw als een belangrijke factor voor het concurrentievermogen van de Unie, waarmee ervoor gezorgd wordt dat professionele vaardigheden en knowhow behouden blijven; steunt de investeringscapaciteit in innovatie en de digitalisering van de economie en overheidsdiensten;
14. beklemtoont dat het belangrijk is de financiële en economische stabiliteit, investeringen en de sociale cohesie te waarborgen, met name in sectoren die onder prijsdruk staan, zoals betaalbare huisvesting, energie- en klimaattransitie, en essentiële goederen; benadrukt dat het concurrentievermogen en de cohesie van de economie van de Unie met elkaar verbonden zijn; benadrukt dat het cohesiebeleid en de structuurfondsen een pijler van de Unie zijn, en dat economische convergentie noodzakelijk is voor de ontwikkeling van de interne markt, rekening houdend met de verschillende situaties en financieringsbehoeften in de lidstaten; onderstreept dat in de jaarlijkse begroting van de Unie rekening moet worden gehouden met de aanbevelingen in het kader van het Europees Semester en een doeltreffend en flexibel gebruik van de instrumenten van het cohesiebeleid moet worden ondersteund;
15. dringt aan op meer steun voor regio's die getroffen zijn door de-industrialisering, natuurrampen of ernstige klimaatdruk;
16. wijst op de noodzaak om de economische groei in de Unie te stimuleren en benadrukt de belangrijkste kwestie, namelijk de modernisering van de economie van de Unie, het doen van investeringen om de convergentie te vergroten en het verbeteren van de toegang tot financiering, kapitaalmarkten en particuliere beleggers; herinnert eraan dat publieke en private investeringen parallel moeten lopen en elkaar moeten aanvullen; stelt vast dat een significante toename van particulier investeringskapitaal noodzakelijk is voor het doeltreffend stimuleren van de economie van de Unie met begrotingsmiddelen;
17. herhaalt dat de begroting van de Unie moet bijdragen aan de versterking van de economische en monetaire soevereiniteit van de Unie, onder meer via adequate financiering voor de ontwikkeling van de digitale euro en de daarmee samenhangende infrastructuur op het gebied van toezicht en cyberverzekering; benadrukt dat de digitale euro een aanvulling moet vormen op het bankwezen en financiële stabiliteit en depositobescherming moet

waarborgen;

18. dringt aan op de ontwikkeling van pan-Europese spaarproducten en investeringsproducten op lange termijn, met het oog op de mobilisering van privékapitaal in de richting van strategische sectoren;
19. benadrukt dat subsidies van de Unie moeten leiden tot concrete meerwaarde in de praktijk; verzoekt de Commissie beoordelingen achteraf uit te voeren van de mate waarin de toegekende subsidies aanzienlijke voordelen hebben opgeleverd voor bedrijven en burgers in de Unie;
20. dringt erop aan om hervormingen sneller door te voeren en meer productieve investeringen te doen in kritieke sectoren zoals defensie, decarbonisatie en digitale en kritieke infrastructuur, zonder daarbij de nationale veiligheidsbelangen uit het oog te verliezen wanneer derde landen betrokken zijn;
21. moedigt de Commissie aan nieuwe eigen middelen te onderzoeken met als doel de Unie te voorzien van passende middelen om gemeenschappelijk Europees strategisch beleid aan te pakken, en om de terugbetalingskosten in het kader van NextGenerationEU te dekken, de Uniebegroting te financieren en werk te maken van nieuwe industriële prioriteiten, zoals vastgesteld in het verslag-Draghi; neemt kennis van de door de Commissie voorgestelde “pakketaanpak” en benadrukt dat nieuwe inkomstenbronnen moeten worden vastgesteld in het volgende MFK en jaarlijks ongeveer 60 miljard EUR moeten genereren; herinnert eraan dat nieuwe eigen middelen vergezeld moeten gaan van inspanningen om de efficiëntie van de uitgaven van de Unie te vergroten en misbruik van Uniemiddelen te voorkomen;
22. onderstreept dat maatregelen met betrekking tot een insulair karakter bij het ontwerp, de programmering en de uitvoering van de financiële instrumenten van de Unie overeenkomstig de artikelen 174 en 349 VWEU systematischer moeten worden bevestigd, rekening houdend met de specifieke structurele kwetsbaarheden van eilanden en de ultraperifere regio's van de Unie; verzoekt de Commissie de oprichting te beoordelen van een mechanisme of een specifiek Uniefonds voor territoriale continuïteit, gericht op het ondersteunen en waarborgen van betrouwbare, toegankelijke en duurzame zee- en luchtverbindingen tussen insulaire regio's en het vasteland; benadrukt dat een dergelijk instrument zou bijdragen tot het compenseren van de permanente extra kosten die voortvloeien uit het insulaire karakter, door de economische, sociale en territoriale cohesie te versterken en de integratie van insulaire regio's in de interne markt te verbeteren;
23. benadrukt dat er voldoende fiscale flexibiliteit en reserves nodig zijn om geopolitieke crises en economische schokken aan te pakken, met name na de economische gevolgen van de crises in het Midden-Oosten; benadrukt dat fiscale rechtvaardigheid en de strijd tegen belastingontduiking en belastingontwijking moeten worden versterkt door middel van adequate financiering van de bevoegde Europese toezichthoudende autoriteiten;
24. onderstreept de strategische rol van de Europese Investeringsbank bij het versterken van het concurrentievermogen, de cohesie en de strategische autonomie van de Unie; dringt erop aan haar financieringscapaciteit te versterken, met name ter ondersteuning van investeringen in innovatie, energiezekerheid, defensie, huisvesting en infrastructuur met een hoge toegevoegde waarde, en tegelijkertijd te zorgen voor financiële stabiliteit en

complementariteit met de doelstellingen van de economische governance van de eurozone.

BIJLAGE: BEKENDMAKING VAN INPUT

De rapporteur voor advies verklaart onder zijn exclusieve verantwoordelijkheid geen input in het advies te hebben opgenomen van belangenvertegenwoordigers die binnen het toepassingsgebied van het Interinstitutioneel Akkoord over een verplicht transparantieregister¹ vallen of van vertegenwoordigers van overheidsinstanties van derde landen, met inbegrip van hun diplomatieke vertegenwoordigingen en ambassades, die overeenkomstig artikel 8 van bijlage I bij het Reglement in deze bijlage moeten worden vermeld.

¹ Interinstitutioneel Akkoord van 20 mei 2021 tussen het Europees Parlement, de Raad van de Europese Unie en de Europese Commissie over een verplicht transparantieregister (PB L 207 van 11.6.2021, blz. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinst/2021/611/oj).

INFORMATIE OVER DE GOEDKEURING IN DE ADVISERENDE COMMISSIE

Datum goedkeuring	15.7.2026	
Uitslag eindstemming	+: 29	
	–: 17	
	0: 9	

HOOFDELIJKE EINDSTEMMING IN DE ADVISERENDE COMMISSIE

29	+
PPE	Georgios Aftias, Stefan Berger, Daniel Buda, Marco Falcone, Markus Ferber, Dirk Gotink, Michalis Hadjipantela, Monika Hohlmeier, Luděk Niedermayer, Sirpa Pietikäinen, Jūri Ratas, Paulius Saudargas, Andreas Schwab
Renew	Gilles Boyer, Engin Eroglu, Billy Kelleher, Ludovít Ódor, Stéphanie Yon-Courtin
S&D	Matthias Ecke, Jonás Fernández, Claire Fita, Isilda Gomes, Eero Heinäluoma, Aurore Lalucq, Marit Majj, Nikos Papandreou, René Repasi, Günther Sidl, Carla Tavares

17	-
ECR	Stephen Nikola Bartulica, Marlena Malag
ESN	Siegbert Frank Droese, Rada Laykova
NI	Fabio De Masi, Fernand Kartheiser
PfE	Mireia Borrás Pabón, Enikő Győri, Jaroslav Knot, Tomáš Kubín, Pierre Pimpie, Jaroslava Pokorná Jermanová, Auke Zijlstra
The Left	Martin Günther, Gaetano Pedulla', Jussi Saramo, Pasquale Tridico

9	0
ECR	Giovanni Crosetto, Denis Nesci, Ruggero Razza, Antonella Sberna, Mariateresa Vivaldini
Verts/ALE	Rasmus Andresen, Damian Boeselager, Kira Marie Peter-Hansen, Marie Toussaint

Verklaring van de gebruikte tekens:

+ : voor

- : tegen

0 : onthouding(en)

ADVIES VAN DE COMMISSIE WERKGELEGENHEID EN SOCIALE ZAKEN

aan de Begrotingscommissie

inzake de algemene begroting van de Europese Unie voor het begrotingsjaar 2027 – alle afdelingen
(2026/0196(BUD))

Rapporteur voor advies: Romana Tomc

ADVIES

De Commissie werkgelegenheid en sociale zaken verzoekt de bevoegde Begrotingscommissie in haar ontwerpresolutie het onderstaande op te nemen:

1. wijst op de aanhoudende sociaal-economische uitdagingen waarmee de EU wordt geconfronteerd, waaronder belemmeringen voor groei en concurrentievermogen, demografische veranderingen, armoede — met name kinderarmoede en armoede onder werkenden — sociale uitsluiting en de gestegen kosten van levensonderhoud, een gebrek aan betaalbare en toegankelijke huisvesting, ongelijke toegang tot openbare diensten, de toereikendheid en houdbaarheid van pensioenen, werkloosheid — die vooral onder jongeren hoog is — en onzekere banen, waarvoor begrotingssteun nodig is; benadrukt de noodzaak van voldoende middelen voor het werkgelegenheids- en sociaal beleid van de EU en de behoefte om vaardigheden, opleidingen en het industrieel beleid aan te passen om een rechtvaardige dubbele transitie te waarborgen;
2. benadrukt de vitale rol van de EU-programma's op sociaal en werkgelegenheidsgebied, en in het bijzonder de programma's in verband met het Europees Sociaal Fonds Plus (ESF+), het Europees Fonds voor aanpassing aan de globalisering, het Fonds voor een rechtvaardige transitie en het Sociaal Klimaatfonds, bij het ondersteunen van de economische, sociale en territoriale cohesie van de Unie en het bevorderen van economische veerkracht; onderstreept dat het ESF+ het belangrijkste EU-instrument is voor investeringen in mensen, het bevorderen van hoge werkgelegenheidsniveaus, eerlijke sociale bescherming en de ontwikkeling van een geschoolde en veerkrachtige beroepsbevolking die klaar is voor de transitie naar een groene en digitale economie, alsmede inclusieve en hechte samenlevingen die armoede willen uitbannen en de beginselen van de Europese pijler van sociale rechten willen verwezenlijken; onderstreept in dat verband het belang van meer publieke en sociale investeringen; dringt aan op ruime en specifieke financiële middelen en thematische concentraties voor het op zichzelf staande en afzonderlijke ESF in het volgende meerjarig financieel kader (MFK) om opwaartse sociale convergentie en hoogwaardige werkgelegenheid te bevorderen; herinnert eraan dat een sterke sociale unie van essentieel belang is voor het concurrentievermogen van Europa;

3. betreurt het dat een op de vijf mensen in de EU, onder wie 19,5 miljoen kinderen in 2024, risico loopt op armoede of sociale uitsluiting; is tevreden met de publicatie van de EU-strategie tegen armoede en de bijbehorende initiatieven om de Europese kindergarantie te versterken, waarmee mensen die van de arbeidsmarkt uitgesloten zijn worden geactiveerd en uitsluiting van huisvesting wordt bestreden; beklemtoont echter dat deze beleidstoezeggingen slechts kunnen worden nagekomen als daar evenredige begrotingsmiddelen tegenover staan, en dringt er bij de Commissie op aan om in de begroting voor 2027 en in het volgende MFK voldoende middelen voor armoedebestrijdingsmaatregelen op te nemen; roept voor de zoveelste keer op om de financiering van de Europese kindergarantie met spoed te verhogen met een eigen begrotingslijn van ten minste 20 miljard EUR en verzoekt alle lidstaten, niet alleen de lidstaten die het zwaarst door kinderarmoede worden getroffen, ten minste 5 % van de ESF+-middelen in gedeeld beheer toe te wijzen aan ondersteunende activiteiten in het kader van de Europese kindergarantie; dringt aan op een grotere ambitie om dak- en thuisloosheid uit te bannen en te voorkomen door het beginsel “huisvesting eerst” toe te passen;
4. wijst op de aanzienlijke geografische verscheidenheid van sociale problemen en de belangrijke rol van regio's bij de aanpak daarvan; vestigt in dat verband de aandacht op het nauwe verband tussen doeltreffend sociaal beleid en een goed gefinancierd cohesiebeleid;
5. onderstreept dat voldoende en permanente meerjarige begrotingssteun belangrijk is om de prioriteiten van het sociaal beleid van de Unie te verwezenlijken, zoals hoogwaardige banen en eerlijke arbeidsmobiliteit;
6. dringt aan op gendermainstreaming in alle beleidslijnen, programma's en acties van de EU; roept op tot een genderresponsieve begroting door middel van genderbudgettering en tot een adequaat gefinancierde begroting ter bevordering van gelijke participatie en behandeling van vrouwen op de arbeidsmarkt, en dringt erop aan uitgebreide systemen op te zetten om toewijzingen uit de genderbudgettering, de participatie van vrouwen op de arbeidsmarkt, de toegang tot werk, en loon- en pensioenkloven te monitoren en te meten;
7. staat erop dat de regels voor het gebruik van middelen van de Unie sociale voorwaarden moeten omvatten om hoogwaardige werkgelegenheid te waarborgen en de naleving van sociale rechten en democratische beginselen, de grondrechten van werknemers en de toepasselijke arbeidsomstandigheden te verbeteren; dringt aan op doeltreffender sociale voorwaarden in de regels inzake overheidsopdrachten en concessies om collectieve onderhandelingen te bevorderen;
8. beklemtoont dat de EU-begroting, door middel van meer gerichte investeringen op nationaal en EU-niveau, een belangrijke rol speelt bij de uitvoering van het actieplan voor de Europese pijler van sociale rechten en bij de verwezenlijking van de daarin opgenomen doelen voor 2030; herinnert aan de Europese pijler van sociale rechten (EPSR) en het actieplan van 4 maart 2021, met inbegrip van de kerndoelen van de EU voor 2030 inzake banen, vaardigheden en armoedebestrijding, de door de leden van de Europese Raad aangenomen Verklaring van Porto van 8 mei 2021 over sociale zaken, de tripartiete verklaring voor een bloeiende Europese sociale dialoog en de verklaring

van Terhulpen over de toekomst van de Europese pijler van sociale rechten; verwacht dat er bij de komende actualisering van het actieplan concrete voorstellen worden gedaan om bestaande prioriteiten uit te voeren en om nieuwe uitdagingen aan te pakken, en dat deze voorstellen vergezeld gaan van passende steun in de EU-begroting voor 2027 en het volgende MFK; onderstreept de belangrijke rol van het ESF+ en van het doeltreffende gebruik ervan, in combinatie met de cohesiefondsen, voor de uitvoering hiervan;

9. verzoekt de lidstaten het gebruik van EU-middelen te versnellen en de beschikbare middelen in het kader van het huidige MFK ten volle te benutten; benadrukt dat inspanningen om het concurrentievermogen te versterken hand in hand moeten gaan met voortdurende steun voor sociale prioriteiten en beleidsmaatregelen, zodat de sociale waarden van de Unie en de behoeften van de burgers centraal blijven staan in het Europese project; wijst erop dat de uitgaveregels voor EU-middelen uitgebreid en ingewikkeld zijn en roept de Commissie op deze in het volgende meerjarig financieel kader te vereenvoudigen om het hele proces te stroomlijnen; dringt er bij de Commissie op aan de technische bijstand en andere vormen van steun aan de lidstaten uit te breiden om een grotere absorptie van middelen te ondersteunen;
10. wijst op de noodzaak om vrouwen, kinderen, jongeren, gezinnen en groepen in kwetsbare situaties, zoals personen met een handicap en Roma, te ondersteunen met specifieke programma's en financiering; pleit daarbij voor gerichte maatregelen ter bestrijding van jeugdwerkloosheid, kinderarmoede en sociale uitsluiting; benadrukt dat er bijzondere aandacht naar alleenstaande ouders en grote gezinnen moet gaan;
11. benadrukt dat er onvoldoende beleid wordt ontwikkeld dat een oplossing biedt voor de gevolgen van de demografische uitdagingen die gepaard gaan met een vergrijzende bevolking als gevolg van dalende geboortecijfers en een langere levensverwachting; wijst erop dat demografische veranderingen een belangrijke uitdaging vormen voor het concurrentievermogen van de Unie en de duurzaamheid van haar arbeidsmarkten en sociale stelsels, en dat ze een groot algemeen probleem zijn in de hele EU, dat een strategische aanpak en langetermijnoplossingen vereist; wijst op het belang van toereikende financiering voor zowel voegscholen als langetermijnonderwijs en zorg- en ondersteunende diensten, met inbegrip van openbare netwerken van kinderdagverblijven en verpleeghuizen, en de verbetering van de scholing en de arbeidsomstandigheden in de sector; benadrukt daarnaast dat passende en houdbare pensioenvoorzieningen in dat verband belangrijk zijn, met name voor vrouwen; beklemtoont dat er gerichte beleidsmaatregelen moeten worden ontwikkeld om tegemoet te komen aan de specifieke behoeften van werknemers van alle leeftijden, alsook aan de specifieke behoeften van werknemers met een handicap en chronische aandoeningen, zoals spier- en skeletaandoeningen, of werknemers die na langere afwezigheid weer aan de slag gaan;
12. dringt aan op uitgebreide steun voor gezinsvriendelijk beleid, met name door toegang tot betaalbare kinderopvang en langdurige zorg en duurzame en betaalbare huisvesting, met inbegrip van sociale woningen;
13. is van mening dat het van essentieel belang is te beschikken over vaardige arbeidskrachten om het concurrentievermogen van de Unie en haar weerbaarheid tegen

externe schokken te kunnen vergroten, de dubbele transitie met succes te doorlopen en zich voor te bereiden op de snelle ontwikkeling van technologieën, waaronder artificiële intelligentie; onderkent in dat verband de essentiële rol van vaardigheden, beroepsonderwijs en -opleiding, hoogwaardige en betaalde stages, leerlingplaatsen en een leven lang leren; benadrukt dat er in de begroting voor 2027 voor voldoende financiering moet worden gezorgd voor het vaardighedenbeleid, met name voor initiatieven met betrekking tot de vaardighheidsunie, in het kader van het ESF+, het Fonds voor een rechtvaardige transitie en de academies voor nettonultechnologie; beklemtoont dat opleidingen, bij- en omscholing en een leven lang leren moeten worden aangepast aan de behoeften op de arbeidsmarkt; benadrukt dat het sociaal en werkgelegenheidsbeleid tegemoet moet komen aan de sociale en economische behoeften van werknemers, en gericht moet zijn op het waarborgen van het recht op stabiel en zeker werk, redelijke arbeidsomstandigheden, eerlijke lonen en een waardig leven; pleit daarom voor passende financiering om in strategische sectoren en sectoren in transitie de ontwikkeling van vaardigheden, met name op het gebied van artificiële intelligentie, te ondersteunen teneinde zo goed mogelijk tegemoet te komen aan de behoeften van de beroepsbevolking en het bedrijfsleven;

14. benadrukt dat gezondheid en veiligheid op het werk een essentiële prioriteit zijn en dat de EU en de lidstaten hun preventieve maatregelen en handhaving moeten versterken om werknemers te beschermen tegen lichamelijke en psychosociale risico's, en tegelijk moeten zorgen voor voldoende compensatie, rehabilitatie en re-integratie bij arbeidsongevallen en beroepsziekten; benadrukt hoe belangrijk het is psychosociale risico's op het werk aan te pakken en te investeren in de nationale arbeidsinstanties en -inspecties;
15. benadrukt de essentiële rol van de vijf EU-agentschappen die actief zijn op het gebied van werkgelegenheid en sociaal beleid, te weten de Europese Arbeidsautoriteit, de Europese Stichting tot verbetering van de levens- en arbeidsomstandigheden, het Europees Agentschap voor de veiligheid en de gezondheid op het werk, het Europees Centrum voor de ontwikkeling van de beroepsopleiding en de Europese Stichting voor opleiding, en benadrukt dat zij over voldoende financiële en personele middelen moeten beschikken om hun mandaat te vervullen en in te spelen op veranderingen in hun takenpakket; onderstreept dat de ETF (European Training Foundation) voor de periode na juli 2027 over voldoende middelen moet beschikken om de continuïteit van haar werkzaamheden te waarborgen; verwijst naar het aanstaande Commissievoorstel om de Europese Arbeidsautoriteit (ELA) te versterken en beklemtoont dat wijzigingen aan het mandaat en toepassingsgebied van de ELA gepaard moeten gaan met overeenkomstige en passende financiële middelen;
16. herinnert eraan dat proefprojecten en voorbereidende acties van essentieel belang zijn om nieuwe beleidsinitiatieven op de gebieden werkgelegenheid en sociale inclusie te testen, onder meer door het verzamelen van gegevens; herhaalt zijn verzoek aan de Commissie om de beoordeling van voorstellen voor proefprojecten/voorbereidende acties op onpartijdige wijze uit te voeren op basis van een juridische en financiële evaluatie die recht doet aan de verdiensten ervan, en de projecten uit te voeren zoals ze zijn goedgekeurd;
17. benadrukt dat de administratieve uitgaven van de Unie steeds efficiënter moeten worden

gemaakt, met name door betere afstemming tussen de Europese agentschappen en het schrappen van dubbel werk overeenkomstig de strategische prioriteiten;

18. wijst erop dat meertaligheid een fundamenteel beginsel is dat de debatten binnen de EU-instellingen toegankelijker en transparanter maakt en een garantie biedt dat die instellingen op democratische wijze functioneren; stelt echter vast dat de verminderde kwantiteit en kwaliteit van de vertaal- en tolkdiensten als gevolg van budgettaire beperkingen, de toenemende uitbesteding van deze diensten en de verslechterende arbeidsomstandigheden van de mensen die deze diensten leveren, een bedreiging vormen voor de meertaligheid; dringt daarom aan op meer financiering voor de vertaal- en tolkdiensten van de EU-instellingen, met name het Europees Parlement, waarbij tegelijk de werknemers die deze diensten leveren worden geïnternaliseerd en rechtstreeks en permanent in de EU-instellingen worden tewerkgesteld;
19. betreurt het dat de toewijzing voor begrotingsonderdeel 07 20 04 09 (voorlichtings- en opleidingsmaatregelen ten behoeve van werknemersorganisaties) is verlaagd; wijst erop dat het belangrijk is passende financiering voor dit begrotingsonderdeel te waarborgen en ervoor te zorgen dat de EU-steun voor voorlichtings- en opleidingsmaatregelen ten behoeve van werknemersorganisaties voor 2027 wordt versterkt, niet verminderd; benadrukt dat een sterke sociale dialoog een essentieel kenmerk is van het Europese sociale model; herinnert aan de toezegging van de Unie om overeenkomstig artikel 152 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie de rol van de sociale partners en de sociale dialoog te bevorderen; benadrukt dat moet worden gezorgd voor adequate steun voor de sociale dialoog, dat de capaciteit van de sociale partners moet worden ontwikkeld en verbeterd en dat de voor deze begrotingslijn uitgetrokken middelen moeten worden verhoogd;

BIJLAGE: BEKENDMAKING VAN INPUT

De rapporteur voor advies verklaart onder haar exclusieve verantwoordelijkheid geen input in het advies te hebben opgenomen van belangenvertegenwoordigers die binnen het toepassingsgebied van het Interinstitutioneel Akkoord over een verplicht transparantieregister¹ vallen of van vertegenwoordigers van overheidsinstanties van derde landen, met inbegrip van hun diplomatieke vertegenwoordigingen en ambassades, die overeenkomstig artikel 8 van bijlage I bij het Reglement in deze bijlage moeten worden vermeld.

¹ Interinstitutioneel Akkoord van 20 mei 2021 tussen het Europees Parlement, de Raad van de Europese Unie en de Europese Commissie over een verplicht transparantieregister (PB L 207 van 11.6.2021, blz. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinst/2021/611/oj).

INFORMATIE OVER DE GOEDKEURING IN DE ADVISERENDE COMMISSIE

Datum goedkeuring	2.9.2026	
Uitslag eindstemming	+: 42	
	–: 9	
	0: 6	

HOOFDELIJKE EINDSTEMMING IN DE ADVISERENDE COMMISSIE

42	+
NI	Branislav Ondruš, Jan-Peter Warnke
PPE	Maravillas Abadía Jover, Hildegard Bentele, Andrzej Buła, David Casa, Gheorghe Falcă, Niels Geuking, Norbert Herhammer, Sérgio Humberto, Martine Kemp, Isabelle Le Callennec, Jagna Marczulajtis-Walczak, Eleonora Meleti, Letizia Moratti, Liesbet Sommen, Romana Tomc
Renew	Grégory Allione, Valérie Devaux, Elisabetta Gualmini, Hristo Petrov, Jana Toom
S&D	Marc Angel, Vilija Blinkevičiūtė, Estelle Ceulemans, Vivien Costanzo, Alicia Homs Ginel, Marina Kaljurand, Marit Maij, Ana Catarina Mendes, Idoia Mendia, Matjaž Nemec, Aodhán Ó Riordáin, Marianne Vind
The Left	Konstantinos Arvanitis, Leila Chaibi, Per Clausen, Kathleen Funchion, João Oliveira
Verts/ALE	Katrin Langensiepen, Maria Ohisalo, Villy Søvndal

9	-
ECR	Elena Donazzan, Chiara Gemma, Marlena Małag, Francesco Torselli, Mariateresa Vivaldini
ESN	Petr Bystron, Petar Volgin
PfE	Margarita de la Pisa Carrión, Petra Steger

6	0
ECR	Georgiana Teodorescu
PPE	Henrik Dahl
PfE	Mélanie Disdier, Julien Leonardelli, Ernő Schaller-Baross, Séverine Werbrouck

Verklaring van de gebruikte tekens:

+ : voor

- : tegen

0 : onthouding(en)

1.9.2026

ADVIES VAN DE COMMISSIE MILIEUBEHEER, KLIMAAT EN VOEDSELVEILIGHEID

aan de Begrotingscommissie

inzake de algemene begroting van de Europese Unie voor het begrotingsjaar 2027 – alle
afdelingen
(2026/0196(BUD))

Rapporteur voor advies: Pierfrancesco Maran

ADVIES

De Commissie milieubeheer, klimaat en voedselveiligheid verzoekt de bevoegde
Begrotingscommissie in haar ontwerpresolutie het onderstaande op te nemen:

1. benadrukt dat de begroting voor 2027 de laatste jaarbegroting van het MFK 2021-2027 is en prioriteit moet toekennen aan de doelstellingen van de Unie op de gebieden klimaat, milieu, biodiversiteit, nulverontreiniging en duurzame voedselsystemen, en de daarvoor beschikbare middelen optimaal en op transparante wijze moet gebruiken, en dat tegelijkertijd voor waarborgen moet worden gezorgd wat betreft concurrentievermogen en innovatie in de Unie;
2. benadrukt dat de ontwerpbegroting voor 2027 in de nodige financiering voor de overeengekomen prioriteiten van de Unie op het gebied van klimaat- en milieudoelstellingen en de billijke dubbele transitie moet voorzien, om economische groei, het concurrentievermogen van de Unie, het scheppen van banen en de energietransitie aan te moedigen, rekening houdend met nationale en regionale verschillen, alsook de milieu-, economische en sociale ontwikkeling en stabiliteit in de Unie;
3. dringt erop aan om bij het gebruik van deze middelen prioriteit toe te kennen aan klimaat-, mitigatie-, risicoparaatheids- en aanpassingsmaatregelen, natuurherstel en bescherming van de biodiversiteit en preventie en terugdringing van verontreiniging, circulariteit, waterkwaliteit en veerkracht, bodemgezondheid, voedselveiligheid en duurzaamheid; benadrukt dat het belangrijk is in te zetten op gerichte en kostenefficiënte maatregelen die een maximale impact hebben, teneinde bij te dragen aan de welvaart en de veerkracht van de Unie;
4. herinnert aan de internationale overeenkomsten en verbintenissen van de Unie en aan haar wettelijk kader inzake klimaat en milieu, en beklemtoont dat de EU-begroting deze toezeggingen moet weerspiegelen door steun te geven aan de versnelling van de billijke groene transitie, klimaataanpassing en -mitigatie, hernieuwbare energie, energie-efficiëntie, circulaire economie, natuurherstel en bescherming van de biodiversiteit, de

preventie en terugdringing van verontreiniging, en de uitfasering van fossiele brandstoffen;

5. onderstreept dat de toezegging om ten minste 30 % van het MFK aan klimaatactie te besteden, geëerbiedigd en op transparante wijze gemonitord moet worden; betreurt dat de doelstelling om in 2027 10 % van de middelen aan biodiversiteit te besteden niet wordt gehaald, en verzoekt de Commissie en de lidstaten kredieten om te leiden naar voor biodiversiteit relevante maatregelen om deze doelstelling alsnog te halen; benadrukt dat transparantie en efficiëntie bij het gebruik van middelen geboden zijn om het effect te maximaliseren, en dat tegelijkertijd onnodige administratieve lasten voor begunstigten moeten worden verminderd;
6. herinnert eraan dat de Europese Green Deal erop gericht is het concurrentievermogen van de Unie te versterken en de transitie naar een duurzame en klimaatneutrale economie te bevorderen, door middel van belangrijke initiatieven zoals de Clean Industrial Deal; onderstreept het belang van begrotingsconsistentie om de klimaatdoelstellingen van de Unie te verwezenlijken en het concurrentievermogen op de lange termijn te waarborgen, met name middels steun voor schone innovatie en industriële decarbonisatie, waaronder de uitfasering van fossiele brandstoffen en andere voor het milieu schadelijke subsidies als bedoeld in het achtste milieuactieprogramma;
7. stelt vast dat het LIFE-programma daadwerkelijk milieuwinst oplevert en plaatselijke en regionale autoriteiten, maatschappelijke organisaties en andere belanghebbende partijen ondersteuning biedt, en verzoekt - rekening houdend met de noodsituaties met betrekking tot het klimaat en de biodiversiteit - meer middelen voor LIFE, en in het bijzonder het onderdeel biodiversiteit, vrij te maken, en benadrukt het belang van continu communicatie, zichtbaarheid en transparantie van projecten waaraan Uniefinanciering wordt toegekend; verzoekt in dit verband om duurzame financiering voor grensoverschrijdende projecten ter bescherming van de biodiversiteit, in het bijzonder in regio's die biologisch zeer waardevol zijn maar blootstaan aan de druk van klimaatverandering en menselijke activiteiten;
8. onderstreept dat meer geld beschikbaar moet worden gesteld voor de totstandbrenging van een gifvrij milieu, met inbegrip van een snelle uitfasering van zeer zorgwekkende stoffen, zoals per- en polyfluoralkylstoffen (PFAS), waarvan we op basis van wetenschappelijk bewijsmateriaal weten dat ze schadelijke effecten op de menselijke gezondheid en het milieu hebben, maar die toegestaan moeten worden in gevallen waarin er geen veilige alternatieven voorhanden zijn, alsook kredieten voor preventie, hergebruik, reparatie en recycling van afval, en voor maatregelen in verband met waterveerkracht, waaronder efficiëntie, het terugdringen van lekkage, hergebruik en op de natuur gebaseerde oplossingen, alsmede voor versterking, correcte toepassing en harmonisatie van het beginsel "de vervuiler betaalt"; herinnert er in dit verband aan dat het belangrijk is, in voorkomend geval, het beginsel van uitgebreide producentenverantwoordelijkheid toe te passen;
9. benadrukt dat meer moet worden gedaan op het vlak van de preventie en de vermindering van de verontreiniging van zowel oppervlaktewater, inclusief rivieren, als grondwater, en dringt aan op toereikende investeringen om te zorgen voor beschikbaarheid van schoon, veilig en betaalbaar water op de lange termijn voor

eenieder, in overeenstemming met de doelstellingen van de EU-strategie voor waterweerbaarheid en de uitvoering van de kaderrichtlijn water, naast verbetering van het toezicht op de waterkwaliteit, bestrijding van verontreiniging, bescherming van ecosystemen, en duurzaam beheer van waterbronnen; pleit voor meer steun aan de lidstaten om waterefficiëntie te financieren, lekkage tot een minimum te beperken, de opvang te maximaliseren en te voorzien in schoon water voor de behoeften van de Unie, met bijzondere aandacht voor de verschillende behoeften van de lidstaten en in het bijzonder de lidstaten die te kampen hebben met acute waterschaarste;

10. dringt aan op meer en beter gerichte steun voor de inspanningen op het gebied van een billijke transitie van de zwaarst getroffen regio's, werknemers en huishoudens middels het Fonds voor een rechtvaardige transitie, het Sociaal Klimaatfonds en cohesie-investeringen met relevantie voor het klimaat, zodat geen enkele regio of gemeenschap aan zijn lot wordt overgelaten bij de transitie naar een duurzame en klimaatneutrale economie, in combinatie met waarborgen voor het concurrentievermogen van de Unie;
11. benadrukt het belang van het versterken van het Uniemechanisme voor civiele bescherming en van rescEU om de toenemende gevolgen van de klimaatverandering beter aan te pakken, gezien de toenemende frequentie en ernst van klimaatrampen en gebeurtenissen zoals overstromingen, hittegolven, periodes van droogte, en bosbranden, met name voor de zwaarst getroffen regio's in Europa; benadrukt dat het nodig is de rampenpreventie en -paraatheid te verbeteren, waarbij prioriteit moet worden gegeven aan duurzame en langetermijnoplossingen en tegelijkertijd het snellereactievermogen, alsook coördinatie en grensoverschrijdende paraatheid moeten worden versterkt; benadrukt dat er meer moet worden geïnvesteerd in preventie en vroegtijdige opsporing van rampen, en wijst erop hoe dit levens beschermt en efficiënter is dan het reageren op crises;
12. erkent de cruciale rol van de Unie-agentschappen die onder de bevoegdheid van de Commissie milieubeheer, klimaat en voedselveiligheid vallen, namelijk het Europees Milieuagentschap (EEA), het Europees Agentschap voor chemische stoffen (ECHA) en de Europese Autoriteit voor voedselveiligheid (EFSA), bij het vormgeven van wetenschappelijk onderbouwd Uniebeleid; dringt aan op passende steun en personele middelen voor de diensten van de Commissie en de agentschappen van de Unie die zich met klimaat, het milieu en biodiversiteit bezighouden, zodat wetgeving met betrekking tot klimaat, milieu, biodiversiteit, chemische stoffen en voedselveiligheid uitgevoerd en door onafhankelijk wetenschappelijk advies ondersteund kan worden, en verzoekt in het bijzonder om versterking van de EFSA om de bestaande achterstand bij verlengingen weg te werken, alsmede het EEA, niet in de laatste plaats om verdere steun te bieden aan de werkzaamheden op het gebied van klimaatadaptatie en -bestendigheid gezien de groter worden frequentie waarmee zich extreme weersverschijnselen voordoen; benadrukt dat de Unie-agentschappen, naast wetenschappelijke deskundigheid, ook hun capaciteit voor communicatie met het publiek en de strijd tegen desinformatie op het gebied van klimaatverandering, gezondheid en voedselveiligheid moeten vergroten, teneinde het vertrouwen van de burgers en de weerbaarheid van de samenleving in het licht van misinformatie te vergroten;
13. dringt aan op de snelle uitvoering van proefprojecten en voorbereidende acties die verband houden met de doelstellingen op de gebieden klimaat, milieu en biodiversiteit,

alsook op de voortzetting van reeds bestaande proefprojecten en voorbereidende acties met een grote impact waarbij om een verlenging van het project/de actie is verzocht;

14. benadrukt dat in de begroting van de Unie meer instrumenten voor milieu- en gezondheidseffectbeoordeling moeten worden ontwikkeld en toegepast, om er zo voor te zorgen dat de voor 2027 geplande uitgaven bijdragen aan duurzaamheid, het voorkomen van verontreiniging, en klimaatbestendigheid; dringt aan op versterking van de tracerings- en transparantiemechanismen om de ecologische doeltreffendheid van Uniefinanciering te meten.

BIJLAGE: BEKENDMAKING VAN INPUT

De voorzitter als rapporteur voor advies verklaart onder zijn exclusieve verantwoordelijkheid geen input in het advies te hebben opgenomen van belangenvertegenwoordigers die binnen het toepassingsgebied van het Interinstitutioneel Akkoord over een verplicht transparantieregister¹ vallen of van vertegenwoordigers van overheidsinstanties van derde landen, met inbegrip van hun diplomatieke vertegenwoordigingen en ambassades, die overeenkomstig artikel 8 van bijlage I bij het Reglement in deze bijlage moeten worden vermeld.

¹ Interinstitutioneel Akkoord van 20 mei 2021 tussen het Europees Parlement, de Raad van de Europese Unie en de Europese Commissie over een verplicht transparantieregister (PB L 207 van 11.6.2021, blz. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2021/611/oj).

INFORMATIE OVER DE GOEDKEURING IN DE ADVISERENDE COMMISSIE

Datum goedkeuring	1.9.2026	
Uitslag eindstemming	+: 48	
	–: 20	
	0: 3	

HOOFDELIJKE EINDSTEMMING IN DE ADVISERENDE COMMISSIE

48	+
PPE	Daniel Buda, Raúl de la Hoz Quintano, Michalis Hadjipantela, Niels Flemming Hansen, Adam Jarubas, Radan Kanev, Stefan Köhler, Ewa Kopacz, Peter Liese, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska, Letizia Moratti, Massimiliano Salini, Susana Solís Pérez, Ingeborg Ter Laak, Dimitris Tsiodras, Andrea Wechsler
Renew	Grégory Allione, Abir Al-Sahlan, Pascal Canfin, Gerben-Jan Gerbrandy, Martin Hojsík, Katri Kulmuni, Ana Vasconcelos
S&D	Vytėnas Povilas Andriukaitis, Sakis Arnaoutoglou, Thomas Bajada, Delara Burkhardt, Mohammed Chahim, Christophe Clergeau, Annalisa Corrado, Hélène Fritzon, César Luena, Pierfrancesco Maran, Alessandra Moretti, Elena Sancho Murillo, Irene Tinagli, Kristian Vigenin
The Left	Lynn Boylan, Martin Günther, Anja Hazekamp, Valentina Palmisano
Verts/ALE	Cristina Guarda, Martin Häusling, Tilly Metz, Rasmus Nordqvist, Lena Schilling, Kai Tegethoff, Marie Toussaint

20	-
ECR	Stefano Cavedagna, Emmanouil Fragkos, Nora Junco García, Nicola Procaccini, Antonella Sberna, Beatrice Timgren, Laurence Trochu, Aurelijus Veryga, Alexandr Vondra
ESN	Ivan David, Marc Jongen, Volker Schnurrbusch
NI	Ondřej Dostál
PfE	Mathilde Androuët, Barbara Bonte, Marie-Luce Brasier-Clain, Jorge Buxadé Villalba, Viktória Ferenc, Anne-Sophie Frigout, Jana Nagyová

3	0
NI	Fernand Kartheiser
PPE	Ioan-Rareș Bogdan, Zala Černilec Tomašič

Verklaring van de gebruikte tekens:

+ : voor

- : tegen

0 : onthouding(en)

ADVIES VAN DE COMMISSIE VOLKSGEZONDHEID

aan de Begrotingscommissie

inzake de algemene begroting van de Europese Unie voor het begrotingsjaar 2027 – alle afdelingen
(2026/0196(BUD))

Rapporteur voor advies: Michalis Hadjipantela

ADVIES

De Commissie volksgezondheid verzoekt de bevoegde Begrotingscommissie in haar ontwerpresolutie het onderstaande op te nemen:

1. verzoekt de Commissie, de lidstaten en relevante belanghebbenden om de begroting voor 2027 te richten op thema's met Europese meerwaarde voor de volksgezondheid, zoals: gezondheidsbeveiliging en -paraatheid, preventie van overdraagbare en niet-overdraagbare ziekten, waaronder kanker, zeldzame ziekten, geestelijke gezondheid, de gezondheid van vrouwen en seksuele en reproductieve gezondheid, en investeringen in digitale gezondheid, kritieke geneesmiddelen, medische hulpmiddelen, de aanpak van antimicrobiële resistentie, de opleiding van gezondheidswerkers, innovatie en gendergevoelig onderzoek naar ziekten, en vraagt daarbij voort te bouwen op de bevindingen van de tussentijdse evaluatie van het EU4Health-programma, de bevoegdheden van de lidstaten overeenkomstig artikel 168 VWEU volledig te eerbiedigen, versnippering van de financiering te voorkomen, te zorgen voor gelijke toegang tot gezondheidszorg en gezondheidsongelijkheden te verkleinen;
2. pleit ervoor volksgezondheid in het kader van de financiering door de Unie te beschouwen als een prioriteit op het gebied van strategische autonomie, veiligheid, sociale cohesie en concurrentievermogen; benadrukt dat investeringen de toegang tot hoogwaardige gezondheidszorg moeten verbeteren, met name in achtergestelde of moeilijk bereikbare gebieden, waaronder eilanden, plattelandsgebieden, berggebieden, afgelegen gebieden en ultraperifere gebieden, en dat ze interoperabele grensoverschrijdende digitale instrumenten moeten ondersteunen, waaronder systemen voor kunstmatige intelligentie (AI) en infrastructuur voor gezondheidsgegevens, met name via de uitvoering van de Europese ruimte voor gezondheidsgegevens; benadrukt dat de versterking van grensoverschrijdende gezondheidszorg van essentieel belang is voor de verbetering van toegankelijke, betaalbare zorg en doeltreffende grensoverschrijdende mobiliteit van patiënten, en met name transplantatiepatiënten en patiënten met zeldzame ziekten en complexe aandoeningen, door toegang tot gespecialiseerde expertise, diagnose en behandeling mogelijk te maken wanneer dergelijke zorg niet op nationaal niveau beschikbaar is; wijst nogmaals op het belang van de vrijwillige mobiliteit van gezondheidswerkers, zonder de personeelstekorten of

territoriale onevenwichtigheden in de lidstaten en regio's van herkomst te verergeren, en van gecoördineerde mechanismen voor de respons op crises en pandemieën in de hele EU en samen met mondiale partners; pleit voor EU-financiering op gezondheidsgebied om ongelijkheden bij de toegang tot gezondheidszorg te verminderen, met bijzondere aandacht voor kinderen, kwetsbare patiënten en achtergestelde regio's, onder meer door middel van preventie, vroegtijdige diagnose, screening en grensoverschrijdende zorg;

3. benadrukt dat externe uitgaven voor gezondheid gericht moeten zijn op paraatheid, surveillance en veerkrachtige gezondheidsstelsels in partnerlanden, met inbegrip van toegang tot essentiële behandelingen, geneesmiddelen en vaccins, vooral wanneer dit helpt grensoverschrijdende bedreigingen te voorkomen en de verantwoordelijkheden van de Unie op het gebied van gezondheidsbeveiliging en haar humanitaire waarden ondersteunt; verzoekt om adequate en voorspelbare financiering voor de operationele inzet van gezondheidswerkers en medische apparatuur, alsook voor medische evacuaties en de behandeling op het grondgebied van de Unie van patiënten uit conflictgebieden, met name via de medische evacuatieoperaties van het Uniemechanisme voor civiele bescherming, in coördinatie met de gezondheidsstelsels van de lidstaten en als aanvulling op de instrumenten van de Unie voor humanitaire hulp en ontwikkelingsbeleid;
4. stelt met bezorgdheid vast dat de totale vastleggingen voor EU4Health in de ontwerpbegroting dalen van 687,9 miljoen EUR in 2026 naar 635,3 miljoen EUR in 2027, wat neerkomt op een vermindering van ongeveer 7,6 % en onder het niveau blijft dat nodig is om tegemoet te komen aan de groeiende behoeften op het gebied van volksgezondheid, de demografische druk en de kerndoelstellingen van het programma; herinnert eraan dat het totale budget van het programma reeds met bijna 1 miljard EUR is verlaagd in het kader van de herziening van het meerjarig financieel kader in 2024 en is van mening dat het programma verdere verlagingen niet kan opvangen zonder de verwezenlijking van zijn doelstellingen uit hoofde van Verordening (EU) 2021/522 in gevaar te brengen; verzoekt de EU-instellingen overeenstemming te bereiken over een verhoging van de toewijzing voor het EU4Health-programma in de ontwerpbegroting, met bijzondere aandacht voor gezondheidsbeveiliging, preventie, toegankelijkheid en innovatie, en voor gelijke toegang tot gezondheidszorg en veerkrachtige gezondheidsstelsels; benadrukt dat het ontoereikende financieringsniveau voor de uitvoering van de verordening kritieke geneesmiddelen en het geneesmiddelenpakket de doeltreffendheid van deze initiatieven bij het aanpakken van tekorten, het diversifiëren van toeleveringsketens en het versterken van de strategische autonomie van de Unie op het gebied van gezondheid dreigt te beperken; pleit voor specifieke EU4Health-acties met voldoende middelen ter ondersteuning van kritieke geneesmiddelen en medische hulpmiddelen, waaronder steun voor investeringen die de productiecapaciteit in de EU voor kritieke geneesmiddelen, werkzame stoffen en essentiële medische hulpmiddelen versterken en diversifiëren om de voorzieningszekerheid te vergroten en strategische afhankelijkheden te verminderen, meer vrijwillige gezamenlijke aanbesteding, paraatheidsmaatregelen, waaronder in voorkomend geval strategische reserves van kritieke geneesmiddelen en essentiële medische apparatuur, en meer transparantie over toeleveringsketens en voorraadniveaus;
5. pleit voor een sterkere coördinatie tussen EU4Health, ESF+, Erasmus+ en de

cohesiefinanciering om personeelstekorten in de gezondheidszorg aan te pakken door steun voor de opleiding, bijscholing en het behoud van gezondheidswerkers, met betrokkenheid van universiteiten die gespecialiseerd zijn in geneeskunde en farmacie en van universitaire ziekenhuizen, ook in achtergestelde gebieden, met name in de eerstelijnszorg en de geestelijke gezondheidszorg; benadrukt dat die coördinatie niet mag leiden tot onnodige administratieve lasten; benadrukt de belangrijke rol van het ESF+ bij het bevorderen van gelijkheid op het gebied van gezondheid en het aanpakken van verschillen in de toegang tot gezondheidszorg, en pleit voor meer steun uit het ESF+ voor de lidstaten bij het aanpakken van personeelstekorten in de gezondheidszorg, onder meer via maatregelen om de arbeidsomstandigheden, de mobiliteit en het behoud van zorgpersoneel te verbeteren, met name in lidstaten en regio's met een aanhoudende uitstroom van personeel, waarbij vrijwillige terugkeer wordt ondersteund en het vrije verkeer volledig wordt geëerbiedigd; dringt aan op duidelijke en kwalitatieve kernprestatie-indicatoren met meetbare doelstellingen en patiëntgerichte resultaten die zijn vastgesteld in de jaarlijkse werkprogramma's, alsook op transparantie en het voorkomen van overlappingsen tussen EU-programma's;

6. pleit voor een doeltreffend gebruik van de cohesiefondsen om territoriale verschillen in de toegang tot gezondheidszorg te verkleinen en de modernisering te ondersteunen van ziekenhuizen, territoriale voorzieningen, netwerken voor spoedeisende hulp en eerstehulpverlening, en gezondheids- en digitale infrastructuur in minder ontwikkelde, landelijke, achtergestelde en moeilijk bereikbare gebieden; benadrukt dat deze investeringen in infrastructuur gepaard moeten gaan met een goede planning van personeel, dienstverlening en operationele duurzaamheid, zodat nieuwe voorzieningen volledig operationeel zijn en blijvende voordelen opleveren voor de burgers;
7. herinnert eraan dat in artikel 5 van Verordening (EU) 2021/522 een minimum van 20 % van de totale begroting van het programma wordt gereserveerd voor gezondheidsbevordering en ziektepreventie; verzoekt de Commissie deze toezegging na te komen in het jaarlijkse werkprogramma voor 2027 en bij de uitvoering daarvan; onderstreept dat preventie tot de meest kosteneffectieve vormen van gezondheidsuitgaven behoort en de druk op de overheidsbegrotingen op lange termijn beperkt;
8. merkt op dat 2027 het laatste jaar is van het EU4Health-programma als een op zichzelf staand instrument; verzoekt de Commissie ervoor te zorgen dat meerjarige acties die in het kader van het programma worden opgestart of lopen, met inbegrip van de Europese referentienetwerken, gezamenlijke acties met de lidstaten, de ontwikkeling en aankoop van medische tegenmaatregelen door de Autoriteit voor paraatheid en respons inzake noodsituaties op gezondheidsgebied (HERA) en de uitrol van de Europese ruimte voor gezondheidsgegevens, zonder onderbreking of financieringstekorten in de financiële architectuur voor de periode na 2027 worden voortgezet;
9. benadrukt dat het belangrijk is ervoor te zorgen dat maatschappelijke organisaties op het gebied van gezondheid, waaronder patiëntenorganisaties, blijven deelnemen aan gezondheidsacties van de Unie, gezien de essentiële rol van deze organisaties bij de vormgeving van patiëntgericht beleid, de ondersteuning van de uitvoering en de verbetering van de toegang tot zorg; dringt erop aan dat de zichtbaarheid, traceerbaarheid en evalueerbaarheid van de gezondheidsuitgaven van de Unie in de

toekomstige architectuur behouden blijven; wijst op de bezorgdheid over de stopzetting van exploitatiesubsidies voor maatschappelijke organisaties op het gebied van gezondheid, waaronder patiëntenorganisaties, in het EU4Health-werkprogramma 2025, met name wat betreft de continuïteit van hun activiteiten en de steun aan patiënten en gemeenschappen, en benadrukt het belang van passende en transparante steunmechanismen voor die organisaties; wijst op hun bijdrage aan de gezondheidsdoelstellingen van de Unie; wijst op de bevindingen van de tussentijdse evaluatie van het EU4Health-programma over de bijdrage van maatschappelijke organisaties aan de uitvoering van het programma, en is van mening dat toekomstige steun, met inbegrip van de mogelijke herinvoering van exploitatiesubsidies in het werkprogramma 2027, gebaseerd moet zijn op duidelijke criteria van Europese meerwaarde, transparantie, neutraliteit, goed financieel beheer en meetbaar effect, en moet worden uitgevoerd in overeenstemming met het Unierecht en de respectieve bevoegdheden van de lidstaten;

10. moedigt aan tot het beschikbaar stellen van aanvullende middelen via alternatieve kanalen, zoals InvestEU, STEP en Digitaal Europa, op voorwaarde dat de resultaten op het gebied van de volksgezondheid en de toegang voor patiënten centrale criteria blijven; benadrukt dat deze instrumenten in de eerste plaats moeten worden gebruikt om het Europese concurrentievermogen in de gezondheidssector te versterken en de productie van strategische gezondheidstechnologieën te bevorderen; benadrukt dat er behoefte is aan transparante, resultaatgerichte uitgaven voor de volksgezondheid, met bijzondere aandacht voor geestelijke gezondheid en neurologische aandoeningen, digitale gezondheid en AI, antimicrobiële resistentie (AMR), zoönotische ziekten en niet-overdraagbare ziekten, zoals hart- en vaatziekten, diabetes, en met name kindardiabetes, obesitas, chronische nierziekten, leverziekten, zeldzame ziekten en kanker, alsook eerstelijnszorg, bevordering van een gezonde levensstijl, onderzoek naar het exposoom en duurzame investeringen in gezondheidswerkers; wijst op het belang van een levensloopbenadering van de volksgezondheid die burgers, met inbegrip van mensen in het autismespectrum, ondersteunt via passende instellingen die levenslange zorg en steun verlenen; benadrukt in het bijzonder het belang van de bescherming van de geestelijke gezondheid en het digitale welzijn van kinderen en jongeren, onder meer met het oog op problemen door overmatig schermgebruik, gebruik van schadelijke middelen en schade door gokken;
11. benadrukt dat de bestrijding van AMR in overeenstemming met de “één gezondheid”-benadering, specifieke financiering vereist ter ondersteuning van onderzoek naar innovatieve oplossingen, waaronder nieuwe antimicrobiële stoffen, diagnostische methoden en alternatieven voor antimicrobiële stoffen, alsook krachtige maatregelen voor infectiepreventie en -bestrijding; benadrukt dat AMR-preventie moet worden aangepakt via investeringen in interoperabele systemen voor surveillance en gegevensuitwisseling, met name voor de behandeling van zorginfecties en voortbouwend op de door het ECDC gecoördineerde surveillancenetwerken, en via financiering om het volgende te versterken: nationale en regionale laboratoria voor volksgezondheid en diergeneeskunde, genomische surveillance van zoönosen en door voedsel overgedragen infecties, en uitwisseling van interoperabele gegevens tussen de bevoegde autoriteiten voor menselijke gezondheid, diergeneeskunde, voedselveiligheid en milieu; benadrukt dat investeringen in openbare gezondheidsstelsels van hoge kwaliteit, met inbegrip van doeltreffende maatregelen voor infectiepreventie en -

bestrijding, voldoende personeel, moderne apparatuur, klinische competenties en toegankelijkheid voor gezondheidswerkers en patiënten, van cruciaal belang zijn om de ongelijkheden op het gebied van gezondheid in de Unie terug te dringen; pleit voor financiering ter ondersteuning van ziektepreventie, een brede aanpak van gezondheidsbevordering en de aanpak van uiteenlopende gezondheidsdeterminanten, onder meer via maatregelen op lokaal niveau, zoals het plaatsen van automatische externe defibrillatoren (AED's) op scholen en het installeren van hygiënische drinkwaterpunten op scholen en in openbare ruimten, gefinancierd via een specifieke begrotingslijn voor gezondheid of, waar passend, via cohesie-investeringen;

12. roept op tot begrotingssteun voor concrete maatregelen ter verbetering van de arbeidsomstandigheden, de professionele ontwikkeling en het behoud van gezondheidswerkers, met inbegrip van opleiding, bijscholing, investeringen in digitale vaardigheden en terugkeerregelingen, met name in achtergestelde en moeilijk bereikbare gebieden, en tot een beter gebruik van EU-middelen ter ondersteuning van moderne, digitaal ondersteunde en gemeenschapsgebaseerde zorg door investeringen te bevorderen die de operationele capaciteit van gezondheidsstelsels aantoonbaar versterken;
13. pleit voor gerichte steun van de Unie, met volledige eerbiediging van de bevoegdheden van de lidstaten, om toegankelijke zorg in de gemeenschap te versterken, waaronder eerstelijnszorg, plattelandsgeneeskunde, openbare apotheken, telegeneeskunde, spoedeisende medische hulp en patiëntenvervoer, langdurige zorg, ouderenzorg, palliatieve zorg en zorg voor personen met een handicap, en zorg voor moeders, kinderen en pasgeborenen, met name in achtergestelde en moeilijk bereikbare gebieden; benadrukt het belang van preventie, screening, vroege diagnose, geïntegreerde gezondheids- en sociale zorg, steun voor mantelzorgers en toegang tot grensoverschrijdende expertise voor complexe gevallen;
14. dringt erop aan dat de EU-uitgaven voor gezondheidszorg in het kader van de begroting 2027 transparant en resultaatgericht zijn en worden gekoppeld aan meetbare en kwalitatieve resultaten, waaronder een betere toegang tot zorg, minder territoriale verschillen, sterkere preventie en een betere paraatheid;
15. roept op tot de versterking, uitbreiding en adequate financiering van Europese referentienetwerken (ERN's) voor zeldzame en complexe ziekten, met inbegrip van duurzame steun voor hun digitale infrastructuur, grensoverschrijdende consultaties en integratie in nationale gezondheidsstelsels; benadrukt dat alle patiënten met een zeldzame ziekte een snelle diagnose moet kunnen krijgen en dat de toegang tot gespecialiseerde expertise en de continuïteit van de zorg voor deze patiënten in de hele Unie moeten worden verbeterd; steunt in dit verband de oprichting van een specifieke EU-structuur, zoals een Europees agentschap of centrum voor zeldzame ziekten, na een beoordeling van de bestaande structuren en administratieve kosten, om onderzoek, screening, gegevens, registers, beste praktijken en behandelingstrajecten samen te brengen en de meerwaarde van de coördinatie op EU-niveau op het gebied van zeldzame ziekten te maximaliseren; benadrukt dat met name kinderen met zeldzame en complexe ziekten of met kanker tijdige diagnose, gespecialiseerde zorgtrajecten en voortdurende grensoverschrijdende toegang tot expertise nodig hebben; benadrukt dat het belangrijk is dat de capaciteit van de EU op het gebied van onderzoek naar

innovatieve behandelingen, klinische proeven en de productie van en billijke toegang tot innovatieve behandelingen worden versterkt;

16. verzoekt de Commissie in het EU4Health-werkprogramma voor 2027 specifieke financiering op te nemen voor de expertisenetwerken die worden uitgevoerd via de tweede gezamenlijke actie inzake expertisenetwerken op het gebied van kanker (“Joint Action on Networks of Expertise on Cancer”, JANE-2) en het Europees netwerk van integrale kankercentra (“European Network of Comprehensive Cancer Centres”, EUnetCCC), die worden uitgevoerd via de gezamenlijke actie inzake EUnetCCC, ter waarborging van hun kerncoördinatie en -activiteiten; benadrukt dat het van essentieel belang is de steun in 2027 voort te zetten om het opkomende ecosysteem van Europese kankernetwerken die zijn ontwikkeld in het kader van het Europees kankerbestrijdingsplan in stand te houden en de continuïteit te waarborgen in afwachting van toekomstige financieringsregelingen van de Unie voor de gezondheidszorg; onderstreept het belang van de integratie van deze netwerken in nationale en regionale gezondheidsstelsels, met volledige inachtneming van de bevoegdheden van de lidstaten voor de organisatie en verstrekking van gezondheidszorg;
17. is ingenomen met de voorgestelde verhogingen van de bijdragen van de Unie aan het Europees Centrum voor ziektepreventie en -bestrijding (ECDC) en de over het algemeen verhoogde begroting van het Europees Geneesmiddelenbureau (EMA), maar benadrukt dat de middelen in verhouding moeten staan tot de nieuwe taken die voortvloeien uit de wetgeving inzake ernstige grensoverschrijdende gezondheidsbedreigingen en het geneesmiddelenpakket; roept op tot een personeels- en capaciteitsevaluatie van het ECDC en het EMA in het licht van hun uitgebreide mandaten, om een structureel gebrek aan middelen te voorkomen en ervoor te zorgen dat beide agentschappen tijdig wetenschappelijk advies en coördinatie van hoge kwaliteit kunnen verstrekken;
18. pleit voor het herstel van de vastleggingen van het EU4Health-programma tot ten minste het niveau van 2026, en merkt op dat de vastleggingen dalen van 661,3 miljoen EUR in 2026 naar 606 miljoen EUR in 2027, wat neerkomt op een daling van meer dan 8 %; benadrukt dat vastleggingen van essentieel belang zijn voor het vermogen van de Unie om de komende jaren nieuwe gezondheidsacties op te zetten en te financieren, onder meer op het gebied van paraatheid, preventie, toegang tot innovatie, kritieke geneesmiddelen, kanker, cardiovasculaire gezondheid, geestelijke gezondheid, zeldzame ziekten en gezondheidswerkers;
19. is ingenomen met de aanhoudende steun voor de gezondheidsgerelateerde capaciteiten van het Uniemechanisme voor civiele bescherming, waaronder de medische voorraden van rescEU, die bijdraagt aan de medische-evacuatiecapaciteiten en de chemische, biologische, radiologische en nucleaire (CBRN) paraatheid; onderstreept dat gezondheidsgerelateerde middelen in het kader van het Uniemechanisme voor civiele bescherming voldoende gefinancierd moeten worden om een snelle inzet ervan in crisissituaties te kunnen waarborgen; wijst op het belang van nauwe coördinatie tussen het Uniemechanisme, DG HERA, EU4Health en de nationale instanties voor civiele bescherming en volksgezondheid om overlappingen te voorkomen, de paraatheid te verbeteren, te zorgen voor maximale synergie en een efficiënt gebruik van middelen te

waarborgen; dringt er voorts op aan dat er voldoende middelen worden uitgetrokken voor de internationale betrokkenheid van HERA, waaronder voor doeltreffende samenwerking met mondiale gezondheidsinstellingen, met het oog op de ontwikkeling en de billijke inzet van medische tegenmaatregelen en ter ondersteuning van de gezondheidsstelsels;

BIJLAGE: BEKENDMAKING VAN INPUT

De rapporteur voor advies verklaart onder zijn exclusieve verantwoordelijkheid geen input in het advies te hebben opgenomen van belangenvertegenwoordigers die binnen het toepassingsgebied van het Interinstitutioneel Akkoord over een verplicht transparantieregister¹ vallen of van vertegenwoordigers van overheidsinstanties van derde landen, met inbegrip van hun diplomatieke vertegenwoordigingen en ambassades, die overeenkomstig artikel 8 van bijlage I bij het Reglement in deze bijlage moeten worden vermeld.

¹ Interinstitutioneel Akkoord van 20 mei 2021 tussen het Europees Parlement, de Raad van de Europese Unie en de Europese Commissie over een verplicht transparantieregister (PB L 207 van 11.6.2021, blz. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinst/2021/611/oj).

INFORMATIE OVER DE GOEDKEURING IN DE ADVISERENDE COMMISSIE

Datum goedkeuring	7.9.2026	
Uitslag eindstemming	+: 22	
	–: 3	
	0: 4	

HOOFDELIJKE EINDSTEMMING IN DE ADVISERENDE COMMISSIE

22	+
NI	Ondřej Dostál
PPE	Bartosz Arłukowicz, Caterina Chinnici, Marie-Sophie Christ, Adam Jarubas, András Tivadar Kulja, Peter Liese, Fernando Navarrete Rojas, Elena Nevado del Campo, Oliver Schenk, Ingeborg Ter Laak
Renew	Stine Bosse, Vlad Vasile-Voiculescu
S&D	Vytėnis Povilas Andriukaitis, Maria Guzenina, Alessandra Moretti, Victor Negrescu, Günther Sidl, Marta Temido, Tiemo Wölken
Verts/ALE	Tilly Metz, Majdouline Sbai

3	-
ESN	Christine Anderson
PfE	Elisabeth Dieringer, Margarita de la Pisa Carrión

4	0
ECR	Emmanouil Fragkos
PfE	Marie-Luce Brasier-Clain, Valérie Deloge, Jana Nagyová

Verklaring van de gebruikte tekens:

+ : voor

- : tegen

0 : onthouding(en)

16.7.2026

ADVIES VAN DE COMMISSIE INTERNE MARKT EN CONSUMENTENBESCHERMING

aan de Begrotingscommissie

inzake richtsnoeren voor de begroting 2027 – alle afdelingen
(2026/0196(BUD))

Rapporteur voor advies: Piotr Müller

ADVIES

De Commissie interne markt en consumentenbescherming verzoekt de bevoegde Begrotingscommissie in haar ontwerpresolutie het onderstaande op te nemen:

1. herinnert eraan dat de begroting van de Unie voor 2027 de laatste begroting zal zijn in het kader van het meerjarig financieel kader (MFK) voor 2021-2027 en dat deze, als overbruggende begroting voor het komende MFK 2028-2034, afgestemd moet blijven op zowel de huidige als de toekomstige prioriteiten en uitdagingen, onder meer wat betreft de eengemaakte markt van de EU; dringt er daarom op aan dat met de begroting van de Unie voor 2027 wordt bijgedragen aan het vergroten van het concurrentievermogen, het verbeteren van de duurzaamheid en het versterken van de werking van de eengemaakte markt, ter ondersteuning van de transitie naar een digitale, duurzame en concurrerende economie, waarbij de belangen van Europese consumenten worden bevorderd en beschermd door een hoog niveau van bescherming te waarborgen, met name in het licht van nieuwe uitdagingen in verband met de digitale omgeving; dringt erop aan belemmeringen voor de werking van de eengemaakte markt weg te nemen, met name de belemmeringen die door de Commissie zijn aangemerkt als de “verschrikkelijke tien”; benadrukt dat het noodzakelijk is ongerechtvaardigde administratieve lasten voor bedrijven, met name kmo's, kleine midcaps, start-ups en scale-ups, te beperken en een geharmoniseerde uitvoering van bestaande wetgeving te waarborgen; benadrukt dat een eengemaakte markt die aantrekkelijk is voor kmo's, kleine midcaps, start-ups en scale-ups een ideaal ecosysteem biedt om talent aan te trekken en te behouden, hoogwaardige banen te scheppen en de ontwikkeling van de vaardigheden waarnaar vraag is op de arbeidsmarkt te bevorderen; benadrukt dat de veerkracht van de eengemaakte markt en de toegang tot die markt voor bedrijven moeten worden versterkt en vergroot met als doel de handelsstromen van de EU te vergroten, toeleveringsketens en waardeketens veilig te stellen, en zo bij te dragen tot economische groei; benadrukt dat de eengemaakte markt een essentiële schakel is voor de totstandbrenging van een wereldwijd concurrerende, circulaire, hulpbronnen- en energie-efficiënte economie; is in dit verband ingenomen met het werk dat tot nog toe is verricht op het gebied van de

circulaire economie, waarbij de nadruk ligt op het wegnemen van marktbelemmeringen, het waarborgen van de consumentenrechten en het bevorderen van duurzame bedrijfsmodellen;

2. pleit ervoor dat via de begroting van de Unie voor 2027 onderzoeks- en innovatieclusters in de industriële sector worden ondersteund en maatregelen ter bevordering van de ontwikkeling van start-ups en kmo's worden versterkt;
3. wijst erop dat de vele uitdagingen waarmee Europa wordt geconfronteerd meer investeringen en coördinatie op Europees niveau vereisen; pleit voor een Uniebegroting voor 2027 die de urgentie van deze uitdagingen weerspiegelt, de toekomst van de strategische autonomie van Europa veiligstelt en de doelstelling van de digitale transitie ondersteunt; benadrukt dat het belangrijk is te zorgen voor een sterkere robuuste en concurrerende Europese industriële basis, met name in strategische sectoren, als noodzakelijke voorwaarde om de veerkracht, economische veiligheid en soevereiniteit van de Unie te vergroten en de afhankelijkheid van problematische toeleveringsketens van derde landen en externe geopolitieke invloed te verminderen; benadrukt voorts dat dit des te urgenter is in het licht van onder andere de aanhoudende Russische invasie van Oekraïne, de complexe situatie in het Midden-Oosten met de mogelijke verstoringen van de mondiale economische en handelsstromen die deze kan veroorzaken en hybride aanvallen op lidstaten en buitenlandse inmenging, waardoor duidelijk wordt dat de eengemaakte markt duurzamer en veerkrachtiger moet worden en beter voorbereid moet zijn om noodsituaties het hoofd te bieden, onder meer door toeleveringsketens veilig te stellen en betrouwbare toegang tot kritieke grondstoffen te waarborgen; verzoekt de Commissie te voorzien in voldoende begrotingstoewijzingen om de gevolgen van deze uitdagingen te beperken, waaronder de gevolgen van de oorlog in Oekraïne voor de EU, haar burgers en de lidstaten, met name de lidstaten die een grens met Oekraïne delen;
4. wijst op de ongekennde veiligheidsuitdagingen waarmee de Unie wordt geconfronteerd sinds de Russische invasie van Oekraïne en op de toegenomen veiligheidsrisico's in de huidige geopolitieke situatie, met name voor lidstaten die aan conflictgebieden grenzen; verzoekt de Commissie ervoor te zorgen dat in de Uniebegroting prioriteit wordt gegeven aan investeringen die gericht zijn op de ontwikkeling van de Europese economie, met name op het gebied van veiligheid en defensie, en om hierbij innovatie te bevorderen, de productiviteit van de Europese technologische en industriële defensiebasis te stimuleren, Europese micro-ondernemingen en kmo's te ondersteunen en investeringen op deze gebieden aan te zwengelen; benadrukt dat er een echte Europese defensiemarkt moet worden opgebouwd ter versterking van Europese soevereiniteit, defensiegereedheid, strategische autonomie en veerkrachtige toeleveringsketens; is voorstander van eerlijke kansen voor bedrijven van elke omvang, met inbegrip van kmo's; verzoekt de Commissie uiterlijk eind 2026 een alomvattende herziening van de richtlijn betreffende overheidsopdrachten op defensiegebied en de richtlijn betreffende de overdracht van defensieproducten voor te stellen;
5. herinnert eraan dat de veerkracht, de strategische autonomie en het concurrentievermogen van de EU-economie moeten worden versterkt door middel van een ambitieus Europees economisch beleid waarmee in aanzienlijke mate kan worden bijgedragen aan het verwezenlijken van de EU-doelstellingen op het gebied van digitale en economische groei, met behoud van een gelijk speelveld en rechtszekerheid op de eengemaakte markt

en aanzienlijk minder regelgevings- en administratieve vereisten zodat het volledige potentieel van grensoverschrijdende handel kan worden aangeboord; neemt kennis van de publicatie van de verordening industriële versnelling en beklemtoont het potentieel ervan om het concurrentievermogen van strategische sectoren en technologieën te versterken en tegelijkertijd bij te dragen tot de veerkracht van de Unie, haar strategische autonomie en energiesoevereiniteit en de betaalbaarheid van energie; beklemtoont dat de taskforce voor de handhaving van de eengemaakte markt moet worden versterkt door te voorzien in extra middelen en een duidelijk mandaat om de “verschrikkelijke tien”-belemmeringen weg te nemen, pre-inbreukdialogen te systematiseren en inbreuken in kritieke sectoren snel aan te pakken; dringt aan op de invoering van een echt fonds voor concurrentievermogen waarmee de macro-economische voorwaarden worden vastgesteld voor het bevorderen van investeringen in belangrijke sectoren die daar behoefte aan hebben; wijst erop dat het nieuwe fonds voor concurrentievermogen verder moet bijdragen tot de versterking van de eengemaakte markt en de veerkracht daarvan, en tegelijkertijd de veerkracht van start-ups en kmo's moet ondersteunen en moet voorzien in steun om de financieringsinstrumenten van de Unie samenhangender, doeltreffender en toegankelijker te maken;

6. herinnert aan de conclusies van het rapport-Draghi, waarin wordt benadrukt dat 30 % van de Europese “eenhoornbedrijven” financiering en groei buiten Europa zoekt; verzoekt de Commissie ervoor te zorgen dat in de Uniebegroting voor 2027 prioriteit wordt gegeven aan investeringen in innovatie, waarbij maatregelen worden bevorderd die de eengemaakte markt toegankelijker maken voor EU-burgers, ondernemers en bedrijven, met name kmo's en innovatieve start-ups; benadrukt dat het belangrijk is te zorgen voor voldoende financiering ter ondersteuning van de inspanningen van de Commissie om innovatie te bevorderen en de ontwikkeling en leidende rol van artificiële intelligentie in een dynamische markt te versterken, en zo het concurrentievermogen en de Europese technologische soevereiniteit te versterken; benadrukt dat om het even welke vereenvoudiging van de begrotingsregels en -procedures van essentieel belang is om bedrijven, met name kmo's, ertoe aan te sporen de voordelen van de eengemaakte markt ten volle te benutten en dat dit hand in hand moet gaan met het waarborgen van een goed beheer van EU-middelen en de volledige bescherming van de EU-begroting en de financiële belangen van de EU;
7. wijst erop dat de begroting 2027 bedrijven, werknemers en consumenten moet ondersteunen bij de aanpassing aan de milieu- en klimaatregels, met name door bij te dragen tot een vermindering van de administratieve en nalevingskosten en ervoor te zorgen dat de transitie betaalbaar blijft, en tegelijkertijd moet bijdragen tot het mondiale concurrentievermogen van de Europese industrieën en duurzame groei in de hele Unie moet bevorderen;
8. benadrukt dat er dringend meer begrotingsmiddelen moeten worden toegewezen om de douane-unie en de handhaving van de veiligheidswetgeving te versterken, zodat de veerkracht en doeltreffendheid van douane- en markttoezichtautoriteiten worden vergroot; beklemtoont dat deze middelen van essentieel belang zijn om meer systematische controles op producten uit te voeren en doeltreffend te reageren op de toenemende instroom van niet-conforme, onveilige en illegale producten die worden ingevoerd via e-commerceplatforms, met name uit derde landen, in het bijzonder bij individuele pakketten die rechtstreeks door consumenten worden ingevoerd via

e-commerceplatforms; benadrukt dat douaneautoriteiten beter moeten samenwerken, dat er meer IT-instrumenten moeten worden ingezet en dat moet worden voorzien in financiering voor gemeenschappelijke Europese capaciteiten, zoals producttestfaciliteiten en grondige douanecontroles van ingevoerde pakketten om na te gaan of de normen van de Unie zijn nageleefd, consumenten te beschermen en een gelijk speelveld voor Europese bedrijven te waarborgen, en door gecoördineerde acties van nationale autoriteiten, zoals sweeps; dringt aan op verdere investeringen in digitale instrumenten om de efficiëntie en coördinatie van douaneautoriteiten in de hele Unie te verbeteren; benadrukt dat een naar behoren gefinancierd, robuust en efficiënt douane- en markttoezichtstelsel van essentieel belang is om de economische veerkracht en het concurrentievermogen van de EU veilig te stellen, legitieme grensoverschrijdende handel te vergemakkelijken, marktverstoringen te voorkomen, illegale activiteiten te bestrijden en oneerlijke concurrentie uit te bannen; stelt tevreden vast dat in de voorgestelde begroting voor 2027 de financiering wordt toegewezen voor de nieuw op te richten douaneautoriteit van de Europese Unie en verzoekt de Commissie om van de snelle vestiging van het agentschap in zijn zetel een prioriteit te maken; benadrukt dat er voldoende middelen moeten worden toegewezen om alle grensposten van de douane uit te rusten met passende controleapparatuur;

9. verzoekt de Commissie ervoor te zorgen dat de begroting van de Unie voor 2027 voorziet in voldoende middelen om de regels voor de eengemaakte markt en de consumentenbescherming doeltreffend te handhaven, met inbegrip van de regelgeving over de veiligheid van consumentenproducten; herinnert aan de toenemende uitdagingen die grensoverschrijdende onlinehandel met zich meebrengt en beklemtoont dat de samenwerking tussen de handhavingsautoriteiten van de Unie en de lidstaten moet worden versterkt; benadrukt dat een doeltreffende en consistente handhaving van de regels voor de digitale markt, de eengemaakte markt en consumenten van essentieel belang is om eerlijke concurrentie te waarborgen, Europese consumenten te beschermen, het vertrouwen tussen bedrijven en consumenten te bevorderen en marktverstoringen te voorkomen; wijst er voorts op dat het van belang is de handhaving van consumentenrechten op EU- en nationaal niveau te versterken, de handhavingsmaatregelen van de EU en de lidstaten te coördineren met het oog op een grotere efficiëntie, en consumenten beter bewust te maken van hun rechten; verzoekt de Commissie in dit verband meer financiering uit te trekken om een hoog niveau van bescherming van de Europese consumenten, met inbegrip van de meest kwetsbare consumenten, zowel online als offline te ondersteunen;
10. herhaalt zijn oproep om te voorzien in voldoende financiering en personeel om de doeltreffende, passende en tijdige handhaving van het digitale rulebook van de Unie en de bijbehorende regels inzake consumentenbescherming te waarborgen; benadrukt dat de handhavingscapaciteit gericht moet zijn op het aanpakken van de huidige onevenwichtige verdeling van middelen tussen bevoegde autoriteiten en grote digitale actoren en moet inspelen op snel veranderende technologische en marktrisico's; beklemtoont dat een goede en geharmoniseerde handhaving van essentieel belang is om degelijke en tijdige onderzoeken te garanderen met het oog op rechtszekerheid, eerlijke en betwistbare digitale markten, consumentenbescherming en de technologische autonomie van de Unie;
11. pleit voor een Europees AI-bureau dat over voldoende middelen beschikt om de doeltreffende uitvoering en handhaving van het EU-recht te waarborgen en de naleving

ervan in de hele Unie te ondersteunen; waarschuwt dat de capaciteit ervan gelijke tred moet houden met de steeds grotere mogelijkheden van AI-modellen en de aanvullende toezichthoudende taken op Unieniveau die voortvloeien uit het EU-recht; benadrukt dat het begrote financieringsniveau voor 2027 een aanzienlijke verhoging van de operationele en technische capaciteit van het bureau mogelijk moet maken en tegelijkertijd ondersteuning moet bieden voor onderzoek naar en de ontwikkeling van op AI gebaseerde oplossingen en innovatieve benaderingen die de technologische soevereiniteit en strategische autonomie van de EU vergroten;

12. herinnert eraan dat volgens het verslag over de eengemaakte markt 2026 slechts 20,6 % van de administratieve procedures in verband met de eengemaakte markt van de EU volledig online wordt afgehandeld voor grensoverschrijdende gebruikers, wat burgers, ondernemers en bedrijven belemmert in hun vermogen om de voordelen van de eengemaakte markt ten volle te benutten; verzoekt de Commissie in dit verband om in de begroting voor 2027 prioriteit te geven aan de digitalisering van de procedures voor de eengemaakte markt, onder meer door de steun voor de digitale transformatie van de overheidssector op te voeren, met bijzondere aandacht voor administratieve procedures die gevolgen hebben voor bedrijven en consumenten, waarbij wordt gezorgd voor naadloze toegang tot digitale overheidsdiensten, en om het bewustzijn hierover onder burgers te vergroten;
13. beklemtoont dat vereenvoudiging en concurrentievermogen moeten zorgen voor rechtszekerheid en tegelijkertijd het recht van de Unie en de uitvoering ervan doeltreffend moeten houden; benadrukt voorts hoe belangrijk het is buitenlandse inmenging te bestrijden, consumentenbescherming te waarborgen, de risico's van donkere patronen, verslavend ontwerp en vertekende algoritmen aan te pakken, met name voor minderjarigen en jongeren, en de transparantie, verantwoordingsplicht en integriteit van de digitale publieke ruimte te waarborgen;
14. beklemtoont dat met het programma voor de interne markt passende financiering moet worden uitgetrokken ter versterking van de capaciteit op het gebied van openbare aanbestedingen, met name door aanbestedende diensten te ondersteunen bij het uitvoeren van openbare-aanbestedingsprocedures, het opstellen van toegankelijker aanbestedingen, het beperken van administratieve lasten en het bevorderen van de belangen van consumenten, en door een hoog niveau van consumentenbescherming en productveiligheid te waarborgen; benadrukt dat beter opgeleide en beter toegeruste aanbestedende diensten van essentieel belang zijn om ervoor te zorgen dat openbare aanbestedingen het algemeen belang dienen door het geld van de belastingbetaler zorgvuldig te besteden, alsook om de toegang voor kmo's te vergemakkelijken, procedures te vereenvoudigen en af te stemmen op beste praktijken en investeringen te realiseren die effectiever, krachtiger en meer op de lange termijn gericht zijn.

BIJLAGE: BEKENDMAKING VAN INPUT

Overeenkomstig artikel 8 van bijlage I bij het Reglement verklaart de rapporteur voor advies in het advies input te hebben opgenomen over aangelegenheden in verband met het onderwerp van het dossier die in het kader van de opstelling van het advies tot op het moment van goedkeuring ervan in de commissie door hem is ontvangen van de volgende belangenvertegenwoordigers die binnen het toepassingsgebied van het Interinstitutioneel Akkoord over een verplicht transparantieregister¹ vallen, of van de volgende vertegenwoordigers van overheidsinstanties van derde landen, met inbegrip van hun diplomatieke vertegenwoordigingen en ambassades:

1. Belangenvertegenwoordigers die binnen het toepassingsgebied van het Interinstitutioneel Akkoord over een verplicht transparantieregister vallen
Geen
2. Vertegenwoordigers van overheidsinstanties van derde landen, met inbegrip van hun diplomatieke vertegenwoordigingen en ambassades
Geen

De bovenstaande lijst is opgesteld onder de exclusieve verantwoordelijkheid van de rapporteur voor advies.

De rapporteur voor advies verklaart dat aan natuurlijke personen die met hun naam en/of functie in de lijst worden vermeld privacyverklaring nr. 484 van het Europees Parlement (<https://www.europarl.europa.eu/data-protect/index.do>) is verstrekt, waarin de voorwaarden voor de verwerking van hun persoonsgegevens en de rechten in verband met die verwerking worden toegelicht.

¹ Interinstitutioneel Akkoord van 20 mei 2021 tussen het Europees Parlement, de Raad van de Europese Unie en de Europese Commissie over een verplicht transparantieregister (PB L 207 van 11.6.2021, blz. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinst/2021/611/oj).

**INFORMATIE OVER DE GOEDKEURING
IN DE ADVISERENDE COMMISSIE**

Datum goedkeuring	14.7.2026	
Uitslag eindstemming	+: 41	
	–: 5	
	0: 4	

HOOFDELIJKE EINDSTEMMING IN DE ADVISERENDE COMMISSIE

41	+
ECR	Piotr Müller, Denis Nesci, Gheorghe Piperea, Reinis Pozņaks, Ivaylo Valchev, Kosma Złotowski
PPE	Peter Agius, Pablo Arias Echeverría, Henrik Dahl, Dóra Dávid, Regina Doherty, Christian Doleschal, Gheorghe Falcă, Dirk Gotink, Niclas Herbst, Paulius Saudargas, Andreas Schwab, Tomislav Sokol, Dimitris Tsiodras, Adina Vălean
Renew	Engin Eroglu, Martin Hojsík, Katri Kulmuni, Morten Løkkegaard, Cynthia Ní Mhurchú, Dainius Žalimas
S&D	Alex Agius Saliba, Laura Ballarín Cereza, Katarina Barley, Biljana Borzan, Johan Danielsson, Adnan Dibrani, Maria Grapini, Elisabeth Grossmann, Maria Guzenina, Christel Schaldemose, Georgia Tramacere
Verts/ALE	Anna Cavazzini, Cristina Guarda, Katrin Langensiepen, Kim van Sparrentak

5	-
ESN	Arno Bausemer, Petr Bystron
NI	Kateřina Konečná
PfE	Elisabeth Dieringer
The Left	Leila Chaibi

4	0
PfE	Mireia Borrás Pabón, Jaroslav Bžoch, Virginie Joron
The Left	Hanna Gedin

Verklaring van de gebruikte tekens:

+ : voor

- : tegen

0 : onthouding(en)

3.9.2026

ADVIES VAN DE COMMISSIE LANDBOUW EN PLATTELANDSONTWIKKELING

aan de Begrotingscommissie

inzake de algemene begroting van de Europese Unie voor het begrotingsjaar 2027 – alle afdelingen
(2026/0196(BUD))

Rapporteur voor advies: Wouter Beke

ADVIES

De Commissie landbouw en plattelandsontwikkeling verzoekt de bevoegde Begrotingscommissie in haar ontwerpresolutie het onderstaande op te nemen:

Algemene begrotingsoverwegingen

1. verwelkomt het voorstel van de Commissie voor de ontwerpbegroting 2027, waarin onder rubriek 3 (“Natuurlijke hulpbronnen en milieu”) 53,97 miljard EUR aan vastleggingskredieten en 56,41 miljard EUR aan betalingskredieten zijn opgenomen voor het Europees Landbouwgarantiefonds (ELGF) en het Europees Landbouwfonds voor plattelandsontwikkeling (ELFPO); benadrukt dat 2027 het laatste jaar van het meerjarig financieel kader (MFK) 2021-2027 is en derhalve een cruciale rol speelt voor het waarborgen van de continuïteit, stabiliteit, en geloofwaardigheid van het beleid van de Unie, en met name het gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB);
2. herinnert eraan dat de landbouw een strategische sector voor de Unie is en van essentieel belang voor de stabiliteit en continuïteit van de voedselproductie en voor voedselzekerheid en -soevereiniteit, de vitaliteit van het platteland en Europa's strategische autonomie, met name in een context die gekenmerkt wordt door toenemende geopolitieke instabiliteit, risico's in verband met de klimaatverandering, toenemende wereldwijde concurrentie, en marktvolatiliteit;
3. benadrukt dat de begroting 2027 voorafgaand aan het volgende MFK voor continuïteit, voorspelbaarheid **en stabiliteit** voor landbouwers en plattelandsgemeenschappen moet zorgen, en niet tot verstoringen bij de GLB-betalingen, programma's voor plattelandsontwikkeling, en investeringsplannen mag leiden;
4. herhaalt eens te meer dat het zich verzet tegen een verlaging van de financiële middelen voor het GLB en/of pogingen om het GLB als een afzonderlijk en gemeenschappelijk beleid van de Unie te verzwakken; onderstreept dat de landbouwwitgaven voor de Unie een prioriteit moeten blijven en niet als aanpassingsvariabele mogen worden gebruikt voor het financieren van andere prioriteiten;

5. wijst erop dat, in een context waarin het verminderen van de regelgevingsdruk en het waarborgen van een voorspelbaar regelgevingskader van het grootste belang blijven, de inflatie *en* oplopende productiekosten de reële waarde van de GLB-steun steeds verder uithollen en negatieve gevolgen hebben voor het concurrentievermogen en de winstgevendheid van Europese landbouwbedrijven;
6. vindt het onontbeerlijk dat op de begroting 2027 voldoende financiële middelen worden opgenomen voor de spoedige uitvoering van de agenda voor de vereenvoudiging van het GLB, teneinde ervoor te zorgen dat dit voor landbouwers en op bedrijfsniveau tastbare voordelen oplevert, zoals een reductie van de administratieve druk;

Billijke beloning, marktstabiliteit en crisisparaatheid

7. is van mening dat de huidige geopolitieke situatie, die wordt gekenmerkt door toegenomen instabiliteit op de markt, oplopende productiekosten en verstoringen van de toeleveringsketen, de inkomsten van landbouwers steeds meer onder druk zet en de voorwaarden voor billijke beloning steeds meer uitholt; beklemtoont dat het waarborgen van een billijke beloning en een duurzaam inkomen voor landbouwers in deze context een van de kerndoelstellingen van het landbouwbeleid van de Unie en een begrotingsprioriteit moet blijven;
8. dringt, tegen de achtergrond van de geopolitieke spanningen, handelsverstoringen, de problemen als gevolg van de klimaatverandering en de sanitaire crisissen waar de landbouw- en de veeteeltsector mee worden geconfronteerd, aan op de toewijzing van robuuste en voldoende, voor de inflatie gecorrigeerde financiële middelen, en tijdig, preventief gebruik van bestaande marktreguleringsmechanismen van de gemeenschappelijke marktordening, ter versterking van de stabiliteit en veerkracht van de markt;
9. beklemtoont dat de begroting 2027, gezien de cumulatieve uitdagingen waar landbouwers mee te kampen hebben, voor een robuuste en toereikende toewijzing van financiële middelen aan de landbouwreserve moet zorgen, teneinde de sector in staat te stellen snel en doeltreffend te reageren op marktverstoringen, waaronder die in verband met geopolitieke crisissen (zoals die in het Midden-Oosten), alsmede op extreme weersverschijnselen en crisissen in verband met de gezondheid van dieren of planten; is in dit verband ingenomen met de versterking van de landbouwreserve met 300 miljoen EUR aan vastleggings- en betalingskredieten om gerichte steun te verlenen aan landbouwers die met ernstige liquiditeitsuitdagingen te maken krijgen; beklemtoont daarnaast dat rubriek 3 moet worden versterkt met een extra 140 miljoen EUR om een tijds uitbetaling van ELGF-uitgaven aan de lidstaten te waarborgen door het verwachte tekort van landbouwbestemmingsontvangsten in 2026 aan te pakken; benadrukt verder het belang van voldoende financiële middelen voor maatregelen op het gebied van de preventie en mitigatie van risico's om de veerkracht van de landbouwsector en van plattelandsgebieden te versterken;
10. dringt aan op meer steun voor instrumenten voor risicobeheersing en -preventie, inclusief verzekeringsregelingen, volledig operationele systemen voor vroegtijdige waarschuwing, en veterinaire en fytosanitaire maatregelen, als essentiële pijlers van een

veerkrachtige landbouwsector; benadrukt het belang van preventieve dieiergezondheidsmaatregelen, met inbegrip van vaccinatie, en dringt aan op toereikende financiering voor ziektepreventie, de ontwikkeling, innovatie en beschikbaarheid van veterinaire vaccins, en coördinatie van de inkoop van en bevoorrading met deze vaccins op EU-niveau middels een paraatheidsmechanisme, geharmoniseerde vaccinatiestrategieën in de lidstaten, de doeltreffende toepassing van regionalisatiebeginselen, en compensatiemechanismen voor veehouders die met uitbraken van dierziekten te maken krijgen;

11. benadrukt dat de stijging van de prijs van meststoffen, verstoringen van de toeleveringsketens en een geringere betaalbaarheid van de belangrijkste landbouwproductiemiddelen een serieus probleem vormen voor de landbouwers overal in de Unie, met gevolgen voor de voedselzekerheid en de voedselbevoorradingketen; neemt kennis van het recente voorstel van de Commissie om de landbouwreserve te versterken, en van de gerichte wijzigingen aan het GLB waardoor snellere en flexibelere steun aan landbouwers kan worden verleend; betreurt evenwel dat de financiering bij de ELGF-submarge wordt weggehaald en dat dus geen nieuwe aanvullende middelen ter beschikking worden gesteld; beklemtoont dat het belangrijk is dat steunmaatregelen niet tot verstoring van de interne markt leiden en daadwerkelijk iets doen aan de problemen van de sector in alle lidstaten; dringt aan op de beschikbaarstelling van toereikende middelen, met inbegrip van, in voorkomend geval, aanvullende middelen, teneinde landbouwers in staat te stellen belangrijke productiemiddelen te kopen en de kwetsbaarheid van de Unie voor externe toeleveringsschokken te reduceren, en tegelijkertijd de landbouwproductie en de voedselzekerheid te waarborgen; benadrukt dat er investeringen nodig zijn in de binnenlandse productie van belangrijke productiemiddelen voor de landbouw en in innovatieve en circulaire alternatieven, teneinde de afhankelijkheid van ingevoerde productiemiddelen te reduceren en de strategische autonomie van de Unie te vergroten;

Handel, afzetbevordering en concurrentievermogen

12. onderstreept dat, tegen de achtergrond van handelsuitdagingen, inclusief marktbarrières, tarieven en instabiliteit, het essentieel is toereikende financiële middelen beschikbaar te maken voor programma's voor afzetbevordering, teneinde de export van Europese agrovoedingsmiddelen te bevorderen, nieuwe markten aan te boren, het concurrentievermogen van de agrovoedingsmiddelen van de EU te vergroten, en bij te dragen tot de Europese voedselzekerheid en strategische autonomie; vindt het uitermate zorgwekkend dat de ontwerpbegroting 2027 van de Commissie een significante reductie van de financiële middelen voor afzetbevordering bevat, hetgeen helemaal niet strookt met de door de Commissie geformuleerde ambitie om de bekendheid en marktpenetratie van Europese agrovoedingsmiddelen te vergroten, en dringt erop aan de begroting ten minste te handhaven op het niveau van 2026;
13. benadrukt dat de Europese landbouwsector concurrerend moet blijven en voor een strategische voedselproductie moet kunnen blijven zorgen, met inachtneming van hoge normen inzake kwaliteit, duurzaamheid, betaalbaarheid en veiligheid, met het oog op grotere strategische autonomie en veerkracht op de lange termijn;

14. dringt erop aan het wederkerigheidsbeginsel in de begroting 2027 tot uitdrukking te laten komen middels toereikende financiering voor sanitaire, fytosanitaire en douanecontroles aan de buitengrenzen van de Unie, teneinde ervoor te zorgen dat ingevoerde agrovoedingsproducten aan de toepasselijke productienormen voldoen en er sprake is van een gelijk speelveld voor Europese landbouwers; dringt erop aan voldoende financiële middelen toe te wijzen voor het ondersteunen van de sectoren die het meest blootgesteld zijn aan de cumulatieve gevolgen van handelsovereenkomsten;

Plattelandontwikkeling en generatievernieuwing

15. bevestigt nogmaals het belang van financiële ondersteuning voor het aantrekkelijk, veerkrachtig en dynamisch houden van plattelands- en perifere gebieden, steun voor hoogwaardige werkgelegenheid, sociale cohesie, groei, innovatie en territoriaal evenwicht, betere toegang tot diensten van algemeen belang, en het bestrijden van ontvolking en demografische achteruitgang; benadrukt het belang van adequate ondersteuning voor regio's die met permanente structurele uitdagingen te kampen hebben, met inbegrip van de ultraperifere regio's; herinnert in dit verband aan het belang van het Posei-programma voor de landbouwproductie, voedselveiligheid, inkomsten van landbouwers en territoriale cohesie in de ultraperifere gebieden, en pleit voor de volledige bescherming ervan in de begroting 2027;
16. beklemtoont dat naarmate de uitvoering van de strategische GLB-plannen gedurende de huidige programmeringsperiode vordert de begroting 2027 de feitelijke behoeften aan betalingskredieten in het kader van het Elfpro moet weerspiegelen, teneinde vertragingen bij de betalingen te verhinderen en voor juridische zekerheid voor de begunstigden te zorgen;
17. wijst er met nadruk op dat generatievernieuwing een de meest urgente structurele uitdagingen voor de Europese landbouw is, hetgeen blijkt uit het feit dat minder dan 12 % van de landbouwmanagers in de EU jonger is dan 40 jaar, en dat de begroting 2027 een weerspiegeling moet zijn van de politieke ambitie om deze trend om te keren; onderstreept dat het belangrijk is landbouwers een billijk en levensvatbaar inkomen te garanderen, en pleit voor meer, gerichte steun voor jonge en nieuwe landbouwers, met name vrouwen, aan de hand van verbeterde toegang tot land, financiering, opleiding, innovatie en investeringen die de digitale transitie mogelijk maken, inclusief begeleiding en initiatieven voor de uitwisseling van praktijken, alsook ondersteuning voor bedrijfsplanning en bedrijfsopvolging; herinnert aan het belang van het begeleidings- en uitwisselingsprogramma voor vrouwen in de landbouwsector; dringt er bij de lidstaten op aan landbouw aantrekkelijker te maken om de duurzaamheid en het concurrentievermogen van de landbouwsector en plattelandsgebieden op de lange termijn te garanderen; benadrukt dat generatievernieuwing van groot belang is voor de voedselzekerheid en de sociaal-economische duurzaamheid van plattelandsgebieden, alsook de continu aanpak van de klimaatverandering;

Innovatie, duurzaamheid en veerkracht

18. beklemtoont dat de uitdagingen waar landbouwers mee worden geconfronteerd permanent investeringen in innovatie, digitalisering, duurzaamheid, opleidingen en adviesdiensten vereisen, voor verbetering van de doeltreffendheid, duurzaamheid en

precisie van de landbouwsystemen, een doeltreffender gebruik van de middelen van de Unie, garanties dat innovatie en nieuwe technologieën beschikbaar zijn voor alle landbouwers ongeacht grootte en regio van vestiging, waaronder middels verbeterde connectiviteit van en met het platteland, en verbetering van de aantrekkingskracht en de economische ontwikkeling van plattelandsgebieden;

19. dringt aan op meer financiering voor onderzoek, ontwikkeling en innovatie, met name in het kader van Horizon Europa, met inbegrip van cluster 6, en beklemtoont de rol van digitalisering in de landbouw en de agrovoedingsindustrie, met inbegrip van precisielandbouw, kunstmatige intelligentie, biotechnologie, nieuwe genoomtechnieken, irrigatiesystemen en praktische oplossingen op het niveau van landbouwbedrijven voor het vergroten van de productiviteit, de veerkracht en duurzaamheid; beklemtoont dat deze instrumenten zo snel mogelijk na de introductie ervan voor de landbouwers in de EU ter beschikking moeten komen en betaalbaar moeten zijn;
20. benadrukt het belang van sterke en specifieke financiering in het kader van Horizon Europa voor landbouw, voedselsystemen en plattelandsinnovatie, waarbij gewaarborgd moet zijn dat die financiering beschikbaar blijft voor alle landbouwers, met specifieke aandacht voor kleine landbouwbedrijven, onderzoeksinstituten en belanghebbende partijen op het platteland in de hele Unie; merkt op dat dergelijke financiering van essentieel belang is voor het versterken van het concurrentievermogen en de paraatheid van de landbouwsector, en voor ondersteuning van de aanpassing ervan aan uitdagingen, met inbegrip van de klimaatverandering en dierziekten;
21. steunt evenwichtige en pragmatische benaderingen met betrekking tot duurzaamheid, mitigatie van de gevolgen van en aanpassing aan de klimaatverandering, en milieubescherming die niet negatief uitwerken op de levensvatbaarheid van landbouwbedrijven, de voedselproductie, en de economische ontwikkeling en de veerkracht van plattelandsgebieden;
22. dringt erop aan meer te investeren in waterveerkracht, duurzaam waterbeheer, duurzame modernisering en uitbreiding van irrigatiesystemen, inclusief, in voorkomend geval, de duurzame uitbreiding van het geïrrigeerd areaal, waterretentie, gezonde bodems, en maatregelen voor het versterken van de veerkracht van de landbouw en de aanpassing ervan aan steeds vaker voorkomende periodes van droogte, overstromingen, en extreme weersverschijnselen;
23. benadrukt dat het van strategisch belang is om de afhankelijkheid van de Unie van ingevoerde plantaardige eiwitten te reduceren, en dringt aan op de toewijzing van toereikende financiële middelen voor het ondersteunen van de uitvoering van een robuuste Europese eiwitstrategie, inclusief investeringen in onderzoek, plantveredeling, verwerkingscapaciteit en waardeketens voor peulgewassen en andere eiwitbronnen;

Toekomstige vooruitzichten

24. onderstreept dat het laatste jaar van het huidige MFK een stevige basis moet vormen voor het GLB in de jaren na 2027 en dat verhinderd moet worden dat gedurende de overgang op de volgende programmeringsperiode financieringskloven ontstaan, onzekerheid optreedt, of zich verstoringen voordoen, in het bijzonder wat betreft sectorale programma's, met name in de fruit- en groentesector; onderstreept dan ook het

belang van een robuuste en specifieke GLB-begroting voor de periode na 2027, met behoud van de huidige tweepijlerstructuur van het GLB, en benadrukt dat in het volgende MFK adequaat moet worden ingespeeld op toekomstige ontwikkelingen, zoals eventuele uitbreidingen, om de voedselzekerheid, het concurrentievermogen en een eerlijke levensstandaard voor landbouwers te garanderen, waaronder middels een betere focus van de steun op personen die zich actief met landbouwproductie bezighouden;

25. wijst er afrondend op dat de begroting 2027 voor evenwicht moet zorgen tussen continuïteit, veerkracht, concurrentievermogen en paraatheid voor toekomstige uitdagingen, en ervoor moet zorgen dat het GLB over toereikende financiële middelen blijft beschikken en in staat blijft ondersteuning te bieden aan de Europese landbouwers en plattelandgemeenschappen.

BIJLAGE: BEKENDMAKING VAN INPUT

De rapporteur voor advies verklaart onder zijn exclusieve verantwoordelijkheid geen input in het advies te hebben opgenomen van belangenvertegenwoordigers die binnen het toepassingsgebied van het Interinstitutioneel Akkoord over een verplicht transparantieregister¹ vallen of van vertegenwoordigers van overheidsinstanties van derde landen, met inbegrip van hun diplomatieke vertegenwoordigingen en ambassades, die overeenkomstig artikel 8 van bijlage I bij het Reglement in deze bijlage moeten worden vermeld.

¹ Interinstitutioneel Akkoord van 20 mei 2021 tussen het Europees Parlement, de Raad van de Europese Unie en de Europese Commissie over een verplicht transparantieregister (PB L 207 van 11.6.2021, blz. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2021/611/oj).

INFORMATIE OVER DE GOEDKEURING IN DE ADVISERENDE COMMISSIE

Datum goedkeuring	2.9.2026	
Uitslag eindstemming	+: 30	
	-: 5	
	0: 10	

HOOFDELIJKE EINDSTEMMING IN DE ADVISERENDE COMMISSIE

30	+
PPE	Peter Agius, Alexander Bernhuber, Daniel Buda, Carmen Crespo Díaz, Salvatore De Meo, Herbert Dorfmann, Krzysztof Hetman, Stefan Köhler, Willemien Koning, Ilia Lazarov, Norbert Lins, Pekka Toveri, Marion Walsmann
PfE	Raffaele Stancanelli
Renew	Benoit Cassart, Asger Christensen, Barry Cowen, Elsi Katainen, Ciaran Mullooly, Christine Singer
S&D	Stefano Bonaccini, Gheorghe Cărciu, Annalisa Corrado, Cristina Maestre, Ana Catarina Mendes, Dario Nardella, Maria Noichl, Eric Sargiacomo
The Left	Luke Ming Flanagan, Arash Saeidi

5	-
ESN	Arno Bausemer
Verts/ALE	Cristina Guarda, Martin Häusling, Nicolae Ștefănuță, Thomas Waitz

10	0
ECR	Carlo Fidanza, Bert-Jan Ruissen, Claudiu-Richard Târziu, Jessika van Leeuwen, Veronika Vrecionová
PfE	Mireia Borrás Pabón, Marie-Luce Brasier-Clain, Csaba Dömötör, Tomáš Kubín, Gilles Pennelle

Verklaring van de gebruikte tekens:

+ : voor

- : tegen

0 : onthouding(en)

ADVIES VAN DE COMMISSIE VISSERIJ

aan de Begrotingscommissie

inzake de algemene begroting van de Europese Unie voor het begrotingsjaar 2027 – alle afdelingen
(2026/0196(BUD))

Rapporteur voor advies: Giuseppe Lupo

ADVIES

De Commissie visserij verzoekt de bevoegde Begrotingscommissie in haar ontwerpresolutie het onderstaande op te nemen:

1. herinnert eraan dat het gemeenschappelijk visserijbeleid (GVB) een strategische rol speelt en dat visserij, aquacultuur, de verwerkende sector en maritieme zaken economisch, sociaal en ecologisch belangrijk zijn, doordat zij zorgen voor voedselzekerheid en strategische voedselsoevereiniteit, gezonde en veerkrachtige mariene ecosystemen en een concurrerende, duurzame, veerkrachtige en rechtvaardige blauwe economie; herinnert eraan dat de Unie op het gebied van aquatische levensmiddelen nog steeds weinig zelfvoorzienend is en dat sterke en duurzame visserij-, aquacultuur- en verwerkingssectoren essentieel zijn voor de voedselzekerheid en strategische autonomie van de Unie; benadrukt dat aquatische levensmiddelen belangrijk zijn voor een gezonde voeding, als eiwitrijke producten die behoren tot de meest duurzame dierlijke eiwitbronnen, met een lage koolstofvoetafdruk, afhankelijk van de visserij- of productiemethode;
2. herinnert eraan dat de visserij-, de aquacultuur- en de verwerkende sector fundamentele pijlers zijn van het economische, sociale en culturele weefsel van kust- en eilandgemeenschappen en ultraperifere gemeenschappen in de Unie en dat het Europees Fonds voor maritieme zaken, visserij en aquacultuur (EFMZVA) een fundamenteel financieringsprogramma blijft voor vissers, aquacultuurproducenten en de verwerkende sector, alsmede voor de cohesie van die gemeenschappen; benadrukt dat visserij en aquacultuur een cruciale rol spelen bij het versterken van het concurrentievermogen en de veerkracht van de Unie door de voedselzekerheid te waarborgen, innovatie te stimuleren, hoogwaardige banen te ondersteunen en de veerkracht van kust-, eiland- en ultraperifere gemeenschappen te versterken; benadrukt dat de relevante financiering van de Unie voor 2027 investeringen moet ondersteunen, innovatie moet stimuleren, onder meer op het gebied van vistuig en vismethoden, en de decarbonisatie en de modernisering van de vissersvloot van de Unie moet ondersteunen, dat de procedures moeten worden

vereenvoudigd en dat effectieve controle en toezicht ervoor moeten zorgen dat de middelen bij de beoogde begunstigden terechtkomen;

3. merkt op dat de belangrijkste visserijgerelateerde begrotingsonderdelen, namelijk het EFMZVA, partnerschapsovereenkomsten inzake duurzame visserij, regionale organisaties voor visserijbeheer en het Europees Bureau voor visserijcontrole (EFCA), volgens de ramingen van de Commissie voor 2027 ongeveer 1,016 miljard EUR aan vastleggingskredieten bedragen, wat neerkomt op een stijging van ongeveer 2,1 % ten opzichte van 2026, en 1,222 miljard EUR aan betalingskredieten, wat neerkomt op een stijging van ongeveer 10,7 % ten opzichte van 2026; benadrukt dat deze kredieten het concurrentievermogen en de veerkracht, alsmede de behoeften van de visserij- en aquacultuursector moeten ondersteunen, onder meer op het gebied van gegevensverzameling, controle, internationale oceaangovernance, decarbonisatie, biodiversiteit, afzetbevordering van duurzame aquatische levensmiddelen, innovatie van vistuig, vlootmodernisering, generatievernieuwing en kustgemeenschappen; benadrukt dat de kredieten volledig en snel moeten worden besteed, gezien de aanhoudende onderbesteding van het EFMZVA, en dat bijzondere aandacht moet worden besteed aan regio's, gemeenschappen en vlootsegmenten in zeeregio's die onder de grootste structurele en sociaal-economische druk staan; benadrukt dat vissers, aquacultuurproducenten en organisaties die hen vertegenwoordigen door middel van een gestructureerde dialoog regelmatig moeten worden geraadpleegd inzake de vaststelling en evaluatie van deze begrotingsprioriteiten;
4. benadrukt dat de aanhoudende inflatiedruk en de stijgende brandstofprijzen, onderhoudskosten en andere exploitatiekosten de duurzaamheid en het concurrentievermogen van visserij- en aquacultuurbedrijven in aanzienlijke mate ondermijnen; dringt aan op voldoende kredieten in 2027 voor gerichte steunmaatregelen en passende compensatie, binnen het geldende rechtskader, om uitzonderlijke stijgingen van de productiekosten op te vangen;
5. verzoekt de Commissie de toegang tot het EFMZVA en andere oceaangerelateerde financieringsinstrumenten te vereenvoudigen, te stroomlijnen en te vergemakkelijken, met name voor kmo's, kleinschalige vissers, aquacultuurproducenten en producentenorganisaties; benadrukt dat vereenvoudiging moet zorgen voor een vermindering van onnodige administratieve lasten, met behoud van doeltreffende en evenredige controles en subsidiabiliteitswaarborgen en met inachtneming van de doelstellingen van het GVB;
6. benadrukt dat, nu de laatste tenuitvoerleggingsfase van de huidige programmeringsperiode van het EFMZVA in het kader van het lopende MFK ingaat, de beschikbare flexibiliteit moet worden benut om de volledige uitvoering, absorptie en doeltreffende besteding van de beschikbare middelen te ondersteunen; roept de Commissie en de lidstaten op om ervoor te zorgen dat de middelen tijdig worden ingezet en om onnodige administratieve belemmeringen weg te nemen, zodat de financiering de visserij- en aquacultuurbedrijven bereikt, onder meer door vereenvoudigde aanvraag- en rapportagevereisten en vlottere goedkeurings- en uitbetalingsprocedures vast te stellen, en door voldoende voorfinanciering te waarborgen; dringt erop aan de beschikbare

flexibiliteit in te zetten voor regio's en gemeenschappen die te maken hebben met een ernstige en langdurige crisis in hun visserij- en aquacultuursector; benadrukt dat verlengingen van de uitvoeringsdeadlines niet ten koste mogen gaan van de toewijzingen voor de sectoren visserij en aquacultuur in het kader van het volgende MFK;

7. verwelkomt het Europees oceaanpact, het komende voorstel van de Commissie voor een oceaanwet en recente mededelingen van de Commissie over eilanden en kustgemeenschappen, waarin wordt gewezen op het belang van bloeiende, concurrerende, winstgevende en duurzame visserij- en aquacultuursectoren voor kusteconomieën en gezonde oceanen, alsook op de specifieke uitdagingen waarmee eilanden en kustgemeenschappen worden geconfronteerd, waaronder hogere kosten, toegankelijkheidsproblemen, kwetsbaarheid voor klimaatverandering en demografische druk; benadrukt dat initiatieven en strategieën op het gebied van oceanen moeten worden ondersteund met specifieke en passende overheidsfinanciering en stimulansen voor investeringen, waarbij vissers, aquacultuurproducenten, kustgemeenschappen en wetenschappelijke instanties moeten worden betrokken, in het bijzonder de Internationale Raad voor het onderzoek van de zee (ICES), het Wetenschappelijk, Technisch en Economisch Comité voor de visserij (WTECV) en nationale instituten voor marien onderzoek, en dat die moeten worden gevolgd door concrete instrumenten in het volgende MFK, met volledige betrokkenheid van de lokale overheden; benadrukt dat het MFK voor de periode na 2027 een specifiek fonds voor visserij en aquacultuur moet behouden, met een afgeschermd, duidelijk omschreven begrotingsonderdeel en een eigen toewijzing, om de zichtbaarheid, voorspelbaarheid en toegankelijkheid van EU-financiering voor deze sectoren te waarborgen, en dat de middelen hiervoor flink moeten worden verhoogd, rekening houdend met de specifieke behoeften van kleinschalige vloten in de hele Unie; vraagt, binnen de relevante begrotingslijnen voor 2027, om voldoende steun voor Atlantische samenwerking op het gebied van connectiviteit, de duurzame blauwe economie, veerkracht, internationale samenwerking en duurzame oceaangovernance;
8. benadrukt het belang van objectieve wetenschappelijke gegevens, met inbegrip van sociale, ecologische en economische mariene gegevens en gegevens over de sociaaleconomische gevolgen voor kust-, eiland- en ultraperifere gebieden, om een duurzaam, hulpbronnefficiënt en ecosysteemgericht visserijbeheer te versterken; dringt aan op meer steun van de Unie en de lidstaten voor wetenschappelijke instellingen bij het verzamelen, monitoren en analyseren van gegevens, met name in zeegebieden die onder zware milieudruk staan, zodat bij het opstellen van wetenschappelijk advies en het beoordelen van visbestanden beter rekening kan worden gehouden met milieuaantasting en interacties tussen verschillende soorten, waaronder predatie, en er tegelijkertijd voor wordt gezorgd dat de bijbehorende technische en administratieve eisen in verhouding staan tot de capaciteiten en omvang van regionale overheden, en dringt tevens aan op het doen van investeringen in innovatief, selectief, wetenschappelijk onderbouwd en duurzaam vistuig en -technologieën in alle vlootsegmenten, om de selectiviteit te verbeteren en ongewenste bijvangsten te verminderen;
9. pleit voor de oprichting van een waarnemingscentrum voor de diepzee in de Atlantische Oceaan voor het vergroten van de kennis en het begrip van diepzeemilieus en het bevorderen van een duurzame blauwe economie; is van mening dat dit

waarnemingscentrum deel moet uitmaken van het OceanEye-initiatief, dat tot doel heeft de blauwe planeet te observeren ten behoeve van de wetenschap, de duurzaamheid en de samenleving, en daaraan moet bijdragen door de capaciteiten op het gebied van observatie, monitoring en het delen van gegevens over diepzeemilieus uit te breiden;

10. benadrukt dat de kleinschalige en ambachtelijke vissersvloot bijzondere en specifieke steun moet krijgen, met name op eilanden en in afgelegen gebieden, en dat tegelijkertijd passende steun mogelijk moet zijn voor de vernieuwing van de verouderende vloot van de Unie in al haar segmenten, ook die met een gemiddelde leeftijd van meer dan 40 jaar; wijst erop dat het verbeteren van de veiligheid, arbeidsomstandigheden, energie-efficiëntie, ruimere toegang tot kansen en milieuduurzaamheid, met inbegrip van de modernisering en, waar passend, vernieuwing van vaartuigen die niet tot een toename van de vangstcapaciteit daarvan leidt, moeten bijdragen tot generatievernieuwing en economische levensvatbaarheid van de kleinschalige en ambachtelijke visserij, zonder dat overcapaciteit en overbevissing ontstaan; benadrukt dat steun voor modernisering ter verbetering van de veiligheid en de energie-efficiëntie niet uitsluitend mag worden geweigerd op gronden die verband houden met de vlootcapaciteit, wanneer de investering de vangstcapaciteit van het vaartuig niet vergroot; dringt aan op eenvoudiger administratieve en vergunningsprocedures en op een toereikende financiële toewijzing, zodat de kleinschalige en ambachtelijke vloot daadwerkelijk toegang krijgt tot steun voor modernisering en vernieuwing; verzoekt de Commissie binnen het toepasselijke rechtskader te beoordelen hoe sociale en veiligheidsgerelateerde tonnagecriteria en technische criteria met betrekking tot voortstuwingsvermogen en brutotonnage van invloed zijn op de toegang tot steun, met name in de ultraperifere gebieden, zodat investeringen ter verbetering van de veiligheid, de arbeidsomstandigheden en de energie-efficiëntie worden vergemakkelijkt zonder dat de vangstcapaciteit toeneemt;
11. benadrukt dat klimaatverandering, verontreiniging, biodiversiteitsverlies en de toegenomen aanwezigheid van nieuwe uitheemse roofsoorten en, in voorkomend geval, groeiende populaties van beschermde roofdiersoorten zoals zeehonden en aalscholvers, negatieve gevolgen hebben voor de mariene ecosystemen en de visserijsector; dringt aan op adequate financiële steun, met inbegrip van snelle en flexibele steun in geval van klimaat-, milieu- of marktcrisis die vissers en aquacultuurproducenten treffen om de weerbaarheid van de sectoren te vergroten; dringt tevens aan op snelle en toereikende compensatie, binnen het toepasselijke rechtskader, voor inkomensverlies bij verplichte tijdelijke stopzetting, natuurrampen, ernstige marktverstoringen of schade door invasieve uitheemse soorten, en op toereikende steun bij crises als gevolg van langdurige vangstbeperkingen, volatiliteit van brandstofprijzen en ruimtelijke druk op zee; roept op tot het verlenen van financiële en technische steun aan vissers die met realslutingen worden geconfronteerd, met inbegrip van tijdige informatie, digitale instrumenten, tijdelijke compensatie waar dat gerechtvaardigd is, en hulp bij het vinden van alternatieve visgronden; dringt aan op naar behoren gefinancierde, snelle en flexibele crisisfinanciering in het kader van het EFMZVA, met vereenvoudigde toegang en voorspelbare uitbetaling, en op steun voor wetenschappelijk onderzoek naar en beheer en controle van invasieve uitheemse soorten, voor preventieve maatregelen en voor compensatie van schade aan vistuig en inkomensverlies;

12. benadrukt de sleutelrol van de regionale organisaties voor visserijbeheer (ROVB's) bij het waarborgen van duurzame visserij wereldwijd en het belang van toereikende middelen voor een krachtig en gecoördineerd standpunt van de Unie tijdens hun vergaderingen, onder meer door een passende vertegenwoordiging van het Europees Parlement en van belanghebbenden, met name vissers; benadrukt dat duurzame visserij doeltreffende en evenredige systemen voor monitoring, controle en bewaking vereist; dringt in dat verband aan op afdoende middelen voor het EFCA, met name om zijn patrouillecapaciteit te vergroten en zijn surveillancesystemen op te waarderen;
13. benadrukt dat vissers die met grote quotareducties, visserijsluitingen en de ineenstorting van belangrijke bestanden worden geconfronteerd, toereikende, tijdige en voorspelbare overgangssteun moeten krijgen; dringt aan op voldoende EFMZVA-middelen voor de tijdelijke en de definitieve stopzetting van visserijactiviteiten, voor de diversificatie van getroffen bedrijven en voor omscholing en sociale bescherming van de betrokken vissers en werknemers; benadrukt dat visserij- en kustgemeenschappen die te maken hebben met uitzonderlijke sociale en economische uitdagingen als gevolg van de verslechtering van de visbestanden op lange termijn, de aantasting van het milieu, eutrofiëring, klimaatverandering en langdurige vangstbeperkingen, gerichte financiële steun nodig hebben, in het bijzonder voor de zwaarst getroffen groepen;
14. verzoekt de Commissie en de lidstaten de duurzame aquacultuurproductie in de Unie te verbeteren door de vastgestelde knelpunten en beperkingen aan te pakken, de vergunningverleningsprocedures te versnellen, en de afhankelijkheid van invoer uit derde landen te verminderen; benadrukt dat het financierings- en handelsbeleid van de Unie moet zorgen voor een gelijk speelveld en voor wederkerigheid, in overeenstemming met de WTO-regels, zodat ingevoerde visserij- en aquacultuurproducten voldoen aan gezondheids-, milieu-, sociale en duurzaamheidsnormen die gelijkwaardig zijn aan die in de Unie; benadrukt dat een passend gebruik van EFMZVA-middelen kan helpen om de aquacultuurproductie van de Unie te diversifiëren en te verhogen en aanvullende activiteiten zoals visserijtoerisme te ondersteunen, en tegelijkertijd kan bijdragen tot gendergelijkheid en generatievernieuwing;
15. dringt aan op gerichte financiering voor onderzoek naar en de ontwikkeling en toepassing van emissiearme en emissievrije voortstuwingssystemen, duurzame alternatieve brandstoffen en energie-efficiënte technologieën die zijn afgestemd op alle vlootsegmenten en soorten visserij en vistuig, om de emissies en de afhankelijkheid van fossiele brandstoffen te verminderen, met inbegrip van de nodige aanpassingen van de infrastructuur in havens van de Unie, met name in eilandgebieden en ultraperifere gebieden; benadrukt dat de transitie technologie-neutraal, toereikend gefinancierd en economisch en technisch haalbaar moet zijn, moet aansluiten bij de werkelijke capaciteit van de exploitanten en niet tot onevenredige kosten of verplichtingen voor de kleinschalige en ambachtelijke vloot mag leiden;
16. benadrukt dat toereikend gefinancierde opleiding en scholing, met name voor jonge en nieuwe vissers en aquacultuurproducenten, en een goed opgeleide en diverse beroepsbevolking van cruciaal belang zijn voor de generatievernieuwing, met inbegrip van gendergelijkheid; dringt aan op een "Nieuwe generaties voor de oceaan"-benadering,

met steun voor technische, ondernemers-, digitale en veiligheidsopleidingen, stimulansen voor start-ups en toegang tot de sector voor jonge vissers en aquacultuurondernemers, met inbegrip van financiële prikkels en steun bij de toegang tot financiering, alsook mentorschap en de overdracht van visserijbedrijven tussen generaties; verzoekt de Commissie te beoordelen of er een duidelijke Uniedefinitie van “nieuwkomer in de visserij” moet komen en of nieuwkomers gerichte EFMZVA-steun moeten kunnen krijgen, in overeenstemming met het GVB;

17. herhaalt dat specifieke, gerichte financiële steun nodig is voor kustgemeenschappen, eilanden en ultraperifere gebieden, met bijzondere aandacht voor lidstaten met veel eilanden, voor kleine en afgelegen eilanden en voor gemeenschappen die onder structurele en sociaal-economische druk staan, met inbegrip van een passende compensatie van de extra kosten voor visserij- en aquacultuurproducten, in overeenstemming met de Verdragen; dringt erop aan voor de ultraperifere gebieden een specifiek mechanisme in te stellen ter compensatie van de extra kosten voor brandstof, vervoer, bevoorrading, ijs, onderhoud, opslag, havendiensten en distributie die vissers, aquacultuurproducenten en verwerkings- en handelsbedrijven in die gebieden dragen, onder meer via een specifiek financieringsinstrument voor de visserij naar het model van POSEI; dringt aan op administratieve vereenvoudiging, op specifieke centrale loketten en op maatregelen om de administratieve en financiële belemmeringen weg te nemen waarmee producentenorganisaties in de kleinschalige visserij, kleinschalige vissers en aquacultuurproducenten te maken hebben; benadrukt dat dergelijke steun moet bijdragen tot het behoud van permanente bewoning, werkgelegenheid, voedselzekerheid en sociale en territoriale samenhang in eilandregio's; dringt aan op specifieke steun voor modernisering en vergroting van de veerkracht en duurzame ontwikkeling van vissershavens en aanlandingsinfrastructuur, met name in regio's die sterk afhankelijk zijn van de visserij.

BIJLAGE: BEKENDMAKING VAN INPUT

De rapporteur voor advies verklaart onder zijn exclusieve verantwoordelijkheid geen input in het advies te hebben opgenomen van belangenvertegenwoordigers die binnen het toepassingsgebied van het Interinstitutioneel Akkoord over een verplicht transparantieregister¹ vallen of van vertegenwoordigers van overheidsinstanties van derde landen, met inbegrip van hun diplomatieke vertegenwoordigingen en ambassades, die overeenkomstig artikel 8 van bijlage I bij het Reglement in deze bijlage moeten worden vermeld.

¹ Interinstitutioneel Akkoord van 20 mei 2021 tussen het Europees Parlement, de Raad van de Europese Unie en de Europese Commissie over een verplicht transparantieregister (PB L 207 van 11.6.2021, blz. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinst/2021/611/oj).

INFORMATIE OVER DE GOEDKEURING IN DE ADVISERENDE COMMISSIE

Datum goedkeuring	1.9.2026	
Uitslag eindstemming	+: 20	
	–: 0	
	0: 7	

HOOFDELIJKE EINDSTEMMING IN DE ADVISERENDE COMMISSIE

20	+
ECR	Stephen Nikola Bartulica, Carlo Cicioli, Nora Junco García, Bert-Jan Ruissen
PPE	Magdalena Adamowicz, Carmen Crespo Díaz, Marco Falcone, Niclas Herbst, Isabelle Le Callennec, Francisco José Millán Mon, Andrey Novakov
Renew	Oihane Agirregoitia Martínez, Asger Christensen, Barry Cowen
S&D	Sakis Arnaoutoglou, Thomas Bajada, Sofie Eriksson, Nicolás González Casares, Giuseppe Lupo
Verts/ALE	Ana Miranda Paz

0	-

7	0
ESN	Siegbert Frank Droese
PfE	Ton Diepeveen, France Jamet, Tiago Moreira de Sá
The Left	Luke Ming Flanagan, Emma Fourreau
Verts/ALE	Isabella Lövin

Verklaring van de gebruikte tekens:

+ : voor

- : tegen

0 : onthouding(en)

ADVIES VAN DE COMMISSIE CULTUUR EN ONDERWIJS

aan de Begrotingscommissie

inzake de algemene begroting van de Europese Unie voor het begrotingsjaar 2027 – alle afdelingen
(2026/0196(BUD))

Rapporteur voor advies: Helder Sousa Silva

ADVIES

De Commissie cultuur en onderwijs verzoekt de bevoegde Begrotingscommissie in haar ontwerpresolutie het onderstaande op te nemen:

1. wijst erop dat het al lang geleden het standpunt heeft ingenomen dat er in het laatste jaar van de huidige programmeringsperiode voldoende middelen nodig zijn om het volledige potentieel van de programma's Erasmus+ en Creatief Europa en het Europees Solidariteitskorps te benutten en de toon te zetten voor het volgende meerjarig financieel kader; betreurt in dat verband de door de Raad bij zijn lezing van de ontwerpbegroting voor 2027 voorgestelde bezuinigingen op deze programma's van respectievelijk 159 miljoen EUR, 31,6 miljoen EUR en 0,18 miljoen EUR; benadrukt dat elke bezuiniging schadelijk zou zijn voor de soepele werking van de programma's en dat hierdoor hun bewezen bijdrage aan de prioriteiten van de Unie in gevaar zou komen;
2. betreurt ten eerste de poging van de Commissie om de financiering voor het programma Erasmus+ te verlagen ten opzichte van de oorspronkelijke financiële programmering teneinde een bijkomende niet-toegewezen marge in rubriek 2b te creëren; is van mening dat de financiering van andere prioriteiten niet ten koste mag gaan van de mobiliteit van jongeren in het kader van het meest succesvolle en herkenbare programma van de Unie; wijst op de gezamenlijke verklaring van het Parlement, de Raad en de Commissie van 2020 en op het Interinstitutioneel Akkoord van 16 december 2020 betreffende begrotingsdiscipline, samenwerking in begrotingszaken en goed financieel beheer, alsmede betreffende nieuwe eigen middelen, met inbegrip van een routekaart voor de invoering van nieuwe eigen middelen¹, waarin is vastgelegd dat er bij uitgaven ter dekking van de financieringskosten van NextGenerationEU naar wordt gestreefd dat de uitgaven voor Unieprogramma's en -fondsen niet hoeven te worden verminderd, en eist op basis daarvan dat alle teruggevorderde middelen uit de pandemieperiode — 357 miljoen EUR, teruggevorderd in 2024, 2025 en 2026 — opnieuw beschikbaar worden gesteld aan het grootste onderdeel van het programma, waarbij de fondsen voor

¹ PB L 433 I van 22.12.2020, blz. 28, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2020/1222/oj.

leermobiliteit via nationale agentschappen worden uitgevoerd;

3. dringt erop aan de middelen van het grootste onderdeel van Erasmus+, dat de grootste absorptiecapaciteit als gevolg van overinschrijving heeft, met nog eens 50 miljoen EUR te verhogen, in overeenstemming met de politieke toezegging voor een betere inclusie van kleinere organisaties en kansarme personen en om rekening te houden met de inflatie en de stijgende kosten van levensonderhoud;
4. onderstreept dat het nodig is te zorgen voor financieringsstabiliteit voor initiatieven zoals de allianties van Europese universiteiten en de Erasmus+ Teacher Academies, geplande initiatieven zoals de allianties van Europese scholen te waarborgen en de uitvoering van de Europese onderwijsruimte te ondersteunen;
5. pleit voor bescheiden maar belangrijke verhogingen van de middelen voor de onderdelen van het programma Erasmus+ die gericht zijn op jongeren en sport, respectievelijk met 5 miljoen EUR en 3 miljoen EUR; onderstreept dat het belangrijk is deze onderdelen sterk te houden, aangezien er grote vraag naar is en er meer aanvragen voor worden ingediend dan er kunnen worden gehonoreerd;
6. benadrukt dat er een verhoging van de middelen voor het Europees Solidariteitskorps met 5 miljoen EUR nodig is om ervoor te zorgen dat dit kleinschalige programma een nog grotere impact kan hebben door meer vrijwilligers- en solidariteitsactiviteiten aan te bieden, en daarmee de veerkracht van gemeenschappen te vergroten en door jongeren geleide reacties op crises, waaronder de oorlog in Oekraïne, te bevorderen;
7. dringt erop aan de middelen voor alle drie de onderdelen van het programma Creatief Europa, het enige programma van de Unie dat specifiek gericht is op de culturele, creatieve en audiovisuele sectoren, alsook op de nieuwsmedia, op realistische wijze te verhogen met 7 miljoen EUR voor het onderdeel Cultuur, met 5 miljoen EUR voor het onderdeel Media en met 3 miljoen EUR voor het Sectoroverschrijdend onderdeel; onderstreept opnieuw dat het belangrijk is dat het programma Creatief Europa robuust is, zodat de audiovisuele sector met dit programma kan worden ondersteund in zijn vermogen een grensoverschrijdend publiek te bereiken, de mediavrijheid en het pluralisme te beschermen, en ervoor te zorgen dat burgers toegang hebben tot betrouwbare informatie, en zodat kan worden bijgedragen aan het behalen van de doelstellingen van het cultuurkompas voor Europa en de recent ondertekende gezamenlijke verklaring “Europa voor cultuur, cultuur voor Europa”;
8. erkent dat proefprojecten en voorbereidende acties (PP’s/PA’s) belangrijke instrumenten voor de leden van het Europees Parlement zijn om nieuwe initiatieven te testen; ondersteunt daarom de door de commissie CULT ingediende PP’s/PA’s waaraan tijdens de beoordelingsprocedure de waarderingen A en B worden toegekend;
9. wijst erop dat begrotingsflexibiliteit en -vereenvoudiging hand in hand moeten gaan met transparantie en democratische verantwoording, en dat zij het vermogen van het Parlement om de EU-uitgaven te controleren niet mogen beperken; benadrukt daarom dat het belangrijk is om bij de uitvoering van de begroting te zorgen voor voldoende zichtbaarheid en traceerbaarheid van de middelen die zijn gereserveerd voor onderwijs, jeugd, sport, cultuur, de culturele en creatieve sectoren, de audiovisuele kunsten en de media.

BIJLAGE: BEKENDMAKING VAN INPUT

De rapporteur voor advies verklaart onder zijn exclusieve verantwoordelijkheid geen input in het advies te hebben opgenomen van belangenvertegenwoordigers die binnen het toepassingsgebied van het Interinstitutioneel Akkoord over een verplicht transparantieregister¹ vallen of van vertegenwoordigers van overheidsinstanties van derde landen, met inbegrip van hun diplomatieke vertegenwoordigingen en ambassades, die overeenkomstig artikel 8 van bijlage I bij het Reglement in deze bijlage moeten worden vermeld.

¹ Interinstitutioneel Akkoord van 20 mei 2021 tussen het Europees Parlement, de Raad van de Europese Unie en de Europese Commissie over een verplicht transparantieregister (PB L 207 van 11.6.2021, blz. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinst/2021/611/oj).

INFORMATIE OVER DE GOEDKEURING IN DE ADVISERENDE COMMISSIE

Datum goedkeuring	29.9.2026	
Uitslag eindstemming	+: 23	
	–: 2	
	0: 1	

HOOFDELIJKE EINDSTEMMING IN DE ADVISERENDE COMMISSIE

23	+
ECR	Lara Magoni, Marco Squarta
PPE	Pablo Arias Echeverría, Zala Černilec Tomašič, Loucas Furlas, Giusi Princi, Manuela Ripa, Hélder Sousa Silva, Viktor Weisz, Bogdan Andrzej Zdrojewski
Renew	Laurence Farreng, Hristo Petrov, Eugen Tomac
S&D	Maria Guzenina, Hannes Heide, Emma Rafowicz, Sabrina Repp, Sandro Ruotolo, Joanna Scheuring-Wielgus
The Left	Carolina Morace, Nikos Pappas
Verts/ALE	Diana Riba i Giner, Nela Riehl

2	-
ESN	Zsuzsanna Borvendég
PfE	Catherine Griset

1	0
PfE	Annamária Vicsek

Verklaring van de gebruikte tekens:

+ : voor

- : tegen

0 : onthouding(en)

ADVIES VAN DE COMMISSIE VROUWENRECHTEN EN GENDERGELIJKHEID

aan de Begrotingscommissie

inzake de algemene begroting van de Europese Unie voor het begrotingsjaar 2027 – alle afdelingen
(2026/0196(BUD))

Rapporteur voor advies: Raquel García Hermida-Van Der Walle

ADVIES

De Commissie vrouwenrechten en gendergelijkheid verzoekt de bevoegde Begrotingscommissie in haar ontwerpresolutie het onderstaande op te nemen:

- A. overwegende dat gendergelijkheid een fundamentele waarde van de Europese Unie is en dat de EU ernaar streeft bij elk optreden gendergelijkheid en gendermainstreaming te bevorderen, zoals bepaald in artikel 8 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU); overwegende dat begrotingen nooit genderneutraal zijn en moeten worden opgesteld met de duidelijke doelstelling discriminatie te bestrijden en het “berokken geen schade”-beginsel met betrekking tot gendergelijkheid na te leven, teneinde te waarborgen dat noch direct noch indirect gefinancierde activiteiten afbreuk doen aan gendergelijkheid; overwegende dat genderresponsieve begrotingen transparant en efficiënt moeten zijn, en zich moeten richten op het halen van meetbare resultaten;
- B. overwegende dat georganiseerde antigenderbewegingen, gedefinieerd als bewegingen die proberen gendergelijkheid als kernwaarde van democratie te ondermijnen, zich in toenemende mate richten tegen gendergelijkheid, seksuele en reproductieve gezondheid en rechten, lhbtqi+-gelijkheid en non-discriminatie, wat neerkomt op ondermijning van gendergelijkheid; overwegende dat deze aanvallen vaak verband houden met bredere druk op de democratie, de rechtsstaat en de civiele ruimte; overwegende dat gendergelijkheid daarom ook een kwestie van democratische veerkracht is;
- C. overwegende dat het Europees Instituut voor gendergelijkheid (EIGE) een sleutelrol speelt bij het verstrekken van onafhankelijke expertise, vergelijkbare gegevens en praktische hulpmiddelen voor gendermainstreaming, waaronder mainstreaming van gender in de begroting van de Unie en in alle beleidsmaatregelen en financieringsstromen, alsook empirisch onderbouwd beleid inzake gendergelijkheid in de hele Unie, gezien de uitdagingen waar vrouwen en meisjes in de hele Unie mee worden geconfronteerd, in concreto de wereldwijde ondermijning van democratie;
- D. overwegende dat het Europees burgerinitiatief “My Voice, My Choice: zorgen voor

toegang tot veilige abortus” meer dan 1,1 miljoen geldige handtekeningen heeft verzameld en in 19 lidstaten de vereiste drempels heeft bereikt; overwegende dat het Europees Parlement zijn steun heeft uitgesproken voor het initiatief in zijn resolutie van 17 december 2025 en de positieve reactie van de Commissie hierop op 26 februari 2026; overwegende dat er in de Unie nog steeds ongelijke toegang is tot veilige en legale abortuszorg, en dat financiële belemmeringen de toegang tot seksuele en reproductieve gezondheid en rechten blijven ondermijnen;

- E. overwegende dat Richtlijn (EU) 2024/1385 ter bestrijding van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld uiterlijk op 14 juni 2027 moet zijn omgezet; overwegende dat Richtlijn (EU) 2023/970 inzake beloningstransparantie uiterlijk op 7 juni 2026 moest zijn omgezet en dat deze richtlijn doeltreffende handhaving vereist; overwegende dat de herziene richtlijn slachtofferrechten binnen twee jaar na de inwerkingtreding ervan moet zijn omgezet; overwegende dat een tijdige uitvoering afhankelijk is van begeleiding, opleiding, gegevensverzameling en samenwerking met het maatschappelijk middenveld en sociale partners;
- F. overwegende dat het genderactieplan (GAP) III een krachtig instrument is voor het externe optreden van de EU en op gedegen wijze in de begroting voor 2027 moet worden opgenomen om aanvallen op de rechten van vrouwen, SRGR en autoritaire druk tegen te gaan; overwegende dat het aanstaande GAP IV dezelfde ambities moet belichamen om bij te dragen aan gendergelijkheid, democratische veerkracht, vrede en duurzame ontwikkeling;
- G. overwegende dat de ongelijke verdeling van onbetaalde zorg- en huishoudelijke taken een structurele oorzaak blijft van de genderkloven op het gebied van arbeidsparticipatie, beloning en pensioenen;
- H. overwegende dat het Europees Parlement herhaaldelijk heeft aangedrongen op meer financiële middelen voor het Europees Instituut voor gendergelijkheid (EIGE), het onderdeel Daphne, het onderdeel Gelijkheid en rechten van het programma Burgers, gelijkheid, rechten en waarden (CERV), maatschappelijke organisaties in het kader van het NDICI-programma, het EU4Health-programma en het onderdeel Werkgelegenheid en sociale innovatie (EaSI) van het ESF+; overwegende dat het Parlement ook herhaaldelijk heeft aangedrongen op gendermainstreaming in de belangrijkste Europese fondsen, zoals Horizon Europa, het GLB, het Cohesiefonds en NGEU;
- 1. dringt aan op mainstreaming van gender in alle stadia van het begrotingsproces; benadrukt het belang van gendereffectbeoordelingen vooraf en achteraf als een doeltreffend instrument om gendergelijkheid in de hele EU te bevorderen; beklemtoont dat het van belang is specifieke middelen te reserveren en te waarborgen voor gendergelijkheid binnen de programma's van het volgende MFK, en hier specifieke doelstellingen voor vast te stellen, teneinde middelen doeltreffend te kunnen traceren en te waarborgen dat het “beginsel van gendergelijkheid” een daadwerkelijke horizontale prioriteit is in alle programma's, en niet louter een overweging; benadrukt dat bij de voorbereiding, opzet, monitoring en evaluatie van de uitgaven rekening moet worden gehouden met het genderperspectief; herhaalt dat de methodologie voor gendertracking verder moet worden ontwikkeld om het totale financieringsvolume in kaart te brengen dat in de begroting van de Unie voor gendergelijkheid bestemd is; benadrukt dat de

uitgaven van de Unie gelijke kansen moeten ondersteunen, en de deelname van vrouwen aan onderwijs, opleiding en de arbeidsmarkt moeten vergroten; wijst nogmaals op het belang van de verzameling, monitoring en verslaglegging van gedesaggregeerde gegevens; dringt aan op de verplichte verzameling, verslaglegging en evaluatie van vergelijkbare, naar geslacht uitgesplitste gegevens om ervoor te zorgen dat de begroting voor iedereen werkt, en flexibel en gericht is;

2. herinnert aan het besluit van de Commissie van 26 februari 2026 en de positieve reactie op het Europees burgerinitiatief (EBI) “My Voice, My Choice”; verzoekt de Commissie de lidstaten te ondersteunen bij de uitvoering van haar besluit over het EBI “My Voice, My Choice”, onder meer door voldoende begrotingsmiddelen uit te trekken en informatie en richtsnoeren te verstrekken; herinnert de lidstaten eraan ten volle gebruik te maken van de mogelijkheid om uitgaven voor seksuele en reproductieve gezondheid en rechten (SRGR), inclusief veilige en legale abortus, op te nemen in hun nationale ESF+-begrotingen; roept op tot verhoging van de begroting voor seksuele en reproductieve rechten in het algemeen, en tot toegang tot het recht op abortus in het kader van het EU4Health-programma;
3. wijst erop dat onvruchtbaarheid een belangrijke uitdaging voor de volksgezondheid vormt en dat mensen die met onvruchtbaarheid te maken hebben, vaak kampen met aanzienlijke medische, psychologische en financiële lasten; verzoekt de Commissie en de lidstaten om de gelijke toegang tot onvruchtbaarheidspreventie, diagnose, medische diensten ter begeleiding van voortplanting en psychosociale ondersteuning te verbeteren via bestaande financieringsinstrumenten van de Unie, waaronder ESF+ en EU4Health, teneinde ongelijkheden tussen lidstaten te verminderen;
4. verzoekt de lidstaten om de richtlijn beloningstransparantie, de richtlijn ter bestrijding van geweld tegen vrouwen en de herziene richtlijn slachtofferrechten tijdig en volledig uit te voeren, en dringt aan op voldoende financiering in de begroting voor 2027 voor het programma Justitie, CERV+, Daphne en ESF+ om de uitvoering te ondersteunen; roept op tot voldoende financiering voor begeleiding en opleiding van organen voor gelijke behandeling, en benadrukt dat de expertise van het EIGE en andere relevante EU-agentschappen de uitvoering en monitoring moeten ondersteunen, zonder dat dit de verantwoordelijkheid van de lidstaten om het Unierecht om te zetten en toe te passen, vervangt;
5. roept ertoe op in de begroting voor 2027 een krachtige tweesporenaanpak te waarborgen in het kader van Europa in de wereld: gendermainstreaming in al het externe optreden en gerichte financiering voor de rechten van vrouwen en meisjes; dringt erop aan dat het GAP III meetbare doelstellingen, uitvoering op nationaal niveau, jaarlijkse verslaglegging en duidelijke begrotingstracering omvat, met inbegrip van de ambitie dat 85 % van de externe uitgaven bijdraagt aan gendergelijkheid en dat 5 % gendergelijkheid als hoofddoelstelling heeft; roept op tot behoud van dezelfde doelstellingen in het volgende GAP IV;
6. roept op tot voldoende financiering om de uitvoering van het Europees kankerbestrijdingsplan te versterken, met bijzondere aandacht voor borstkanker, eierstokkanker en andere gynaecologische kankersoorten, onder meer door meer bewustwording, ondersteuning van vroegtijdigere diagnose, tijdige

doorverwijzingsprocedures, gelijke toegang tot onderzoeken en innovatieve behandelingen, en tegelijkertijd de ongelijkheden tussen lidstaten te verminderen;

7. benadrukt de noodzaak van adequate, ononderbroken en aanvullende financiering voor de bevordering van de gelijkheid tussen mannen en vrouwen, gezien de niet-aflatende ondermijning van gendergelijkheid en van de rechten van vrouwen; roept op tot ononderbroken en verhoogde financiering van het onderdeel Daphne van het CERV-programma, en dringt erop aan dat Daphne in het volgende MFK een afzonderlijk onderdeel blijft van het voorgestelde AgoraEU-programma, en dat de totale middelen voor AgoraEU worden verhoogd tot 10,72 miljard EUR, voor ondersteuning en financiering van maatschappelijke organisaties die actief zijn op het gebied van vrouwenrechten, met inbegrip van SRGR; onderstreept dat het belangrijk is ten minste 16 % van de middelen van AgoraEU en het onderdeel Daphne toe te wijzen aan activiteiten voor de preventie en bestrijding van alle vormen van gendergerelateerd geweld; juicht in dit verband de efficiëntie van het Daphne-programma toe, en meent dat die efficiëntie een extra reden vormt om de begrotingstoewijzingen te verhogen en een voorbeeld is van goed financieel gebruik van de Uniebegroting; verzoekt de Commissie te onderzoeken wat de kerntaak is van de ontvangers van middelen van de Unie en geen financiering te verstrekken aan actoren die Uniemiddelen willen gebruiken om de mensenrechten te ondermijnen, racistische, xenofobe, anti-transgender- en homofobe ideeën te verspreiden, lhbtqi+-personen en -gezinnen aan te vallen, de toegang tot abortus te beperken, en in het algemeen bij te dragen aan de uitholling van vrouwenrechten en gendergelijkheid. dringt erop aan bijzondere aandacht te besteden aan de bestrijding van gecoördineerde campagnes tegen gendergelijkheid en seksuele en reproductieve gezondheid en rechten;
8. wijst erop dat het belangrijk is de Europese structuur- en investeringsfondsen, zoals het ESF+, in te zetten voor de bevordering van gendergelijkheid, werkgelegenheid voor vrouwen, toegang tot de arbeidsmarkt en betaalbare kinderopvang en voorzieningen voor langdurige zorg, seksuele en reproductieve rechten, het recht op abortus, en gelijkheid voor de lhbtqi+-gemeenschap; benadrukt dat de financieringsprogramma's van de Unie vrouwen en meisjes moeten ondersteunen, met name middels maatregelen die de deelname aan de arbeidsmarkt, ondernemerschap, STEM-onderwijs en snelgroeiende sectoren bevorderen; beklemtoont dat investeringen in zorg de arbeidsmarktparticipatie moeten bevorderen en voor een eerlijkere verdeling van zorgtaken tussen vrouwen en mannen moeten leiden; roept ertoe op middelen van de begroting voor 2027 te gebruiken voor het opvolgen van de werkzaamheden van het Parlement op het gebied van het dichten van de genderzorgkloof, en verwelkomt het dat de Commissie heeft aangekondigd van plan te zijn in 2027 een alomvattend Europees zorgakkoord te presenteren om de Europese zorgstrategie te moderniseren en om te vormen tot een ambitieuzer en coherenter kader met duidelijke gendergelijkheidsdoelstellingen;
9. dringt aan op specifieke begrotingstoewijzingen in het kader van het EU4Health-programma ter ondersteuning van onderzoek naar genderspecifieke gezondheidsproblemen, onder meer op het gebied van seksuele en reproductieve gezondheid en rechten, onvruchtbaarheidspreventie, diagnose, begeleiding, en sociale ondersteuning, oncofertiliteit, menopauze, endometriose en fibromen, en gendergerelateerde zorg, in combinatie met de verstrekking van hoogwaardige,

betaalbare, tijdige en toegankelijke gezondheidszorg en grensoverschrijdende diensten, teneinde de verstrekking van gratis, veilige en legale abortuszorg aan alle burgers te waarborgen.

10. herinnert aan de cruciale rol die het EIGE speelt bij het produceren van onafhankelijk onderzoek en het uitwisselen van optimale praktijken voor de bevordering van gendergelijkheid en de uitbanning van discriminatie op grond van gender; verzoekt het EIGE door te gaan met het verstrekken van hoogwaardige, betrouwbare en vergelijkbare gegevens over de situatie van vrouwen en meisjes in de hele Unie; merkt op dat het EIGE over voldoende financiële middelen moet beschikken om zich van zijn taken te kunnen kwijten; herinnert eraan dat het EIGE door de jaren heen in het kader van een aantal nieuwe richtlijnen, zoals Richtlijn (EU) 2023/970 van het Europees Parlement en de Raad van 10 mei 2023 (de richtlijn beloningstransparantie), Richtlijn (EU) 2019/1158 van het Europees Parlement en de Raad van 20 juni 2019 (de richtlijn betreffende het evenwicht tussen werk en privéleven) en Richtlijn (EU) 2024/1499 van de Raad van 7 mei 2024 en Richtlijn (EU) 2024/1500 van het Europees Parlement en de Raad van 14 mei 2024 (de richtlijnen betreffende nationale organen voor de bevordering van gelijke behandeling), aanzienlijk meer taken heeft gekregen, waarvoor extra financiële en personele middelen nodig zijn; herinnert eraan dat het EIGE zich aan Verordening (EU) 2024/2847 van het Europees Parlement en de Raad (de nieuwe cyberbeveiligingsverordening) moet houden, en gezien de nabijheid tot Rusland en Belarus op een gevoelige locatie gevestigd is en met antigendercampagnes zoals hierboven bedoeld kan worden geconfronteerd.

BIJLAGE: BEKENDMAKING VAN INPUT

De rapporteur voor advies verklaart onder haar exclusieve verantwoordelijkheid geen input in het advies te hebben opgenomen van belangenvertegenwoordigers die binnen het toepassingsgebied van het Interinstitutioneel Akkoord over een verplicht transparantieregister²⁹ vallen of van vertegenwoordigers van overheidsinstanties van derde landen, met inbegrip van hun diplomatieke vertegenwoordigingen en ambassades, die overeenkomstig artikel 8 van bijlage I bij het Reglement in deze bijlage moeten worden vermeld.

²⁹ Interinstitutioneel Akkoord van 20 mei 2021 tussen het Europees Parlement, de Raad van de Europese Unie en de Europese Commissie over een verplicht transparantieregister (PB L 207 van 11.6.2021, blz. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstitut/2021/611/oj).

INFORMATIE OVER DE GOEDKEURING IN DE ADVISERENDE COMMISSIE

Datum goedkeuring	1.9.2026	
Uitslag eindstemming	+: 21	
	–: 8	
	0: 1	

HOOFDELIJKE EINDSTEMMING IN DE ADVISERENDE COMMISSIE

21	+
PPE	Regina Doherty, Loucas Fourlas, Ewa Kopacz, Eleonora Meleti
Renew	Abir Al-Sahlani, Valérie Devaux, Lucia Yar
S&D	Helène Fritzton, Lina Gálvez, Elisabeth Grossmann, Alessandra Moretti, Maria Noichl, Joanna Scheuring-Wielgus, Marko Vešligaj, Marianne Vind
The Left	Hanna Gedin, Elena Kountoura, Carolina Morace
Verts/ALE	Mélissa Camara, Katrin Langensiepen, Anna Strolenberg

8	-
ECR	Chiara Gemma, Laurence Trochu
NI	Fernand Kartheiser
PfE	Barbara Bonte, Elisabeth Dieringer, Viktória Ferenc, Sebastian Kruis, Margarita de la Pisa Carrión

1	0
ECR	Assita Kanko

Verklaring van de gebruikte tekens:

+ : voor

- : tegen

0 : onthouding(en)

3.9.2026

BRIEF VAN DE COMMISSIE VEILIGHEID EN DEFENSIE

De heer Johan Van Overtveldt
Voorzitter
Begrotingscommissie
BRUSSEL

Betreft: Advies van SEDE inzake het ontwerp van algemene begroting van de Europese Unie voor het begrotingsjaar 2027 (SEDE/10/06039 – 2026/0196(BUD))

Geachte heer Van Overtveldt,

In het kader van bovengenoemde procedure is de Commissie veiligheid en defensie (SEDE) verzocht een advies uit te brengen aan uw commissie. Tijdens de vergadering van SEDE van 14 juli 2026 hebben de SEDE-coördinatoren besloten dat advies in briefvorm uit te brengen. Op basis van een door Mārtiņš Staķis, rapporteur voor advies, opgesteld ontwerp heeft de commissie het advies tijdens haar vergadering van 2 september 2026 goedgekeurd.

Hoogachtend,

Marie-Agnes STRACK-ZIMMERMANN

ADVIES

De Commissie veiligheid en defensie verzoekt de bevoegde Begrotingscommissie in haar ontwerpresolutie het onderstaande op te nemen:

1. bevestigt nogmaals dat de begroting voor 2027, als laatste jaar van het MFK 2021-2027, de verschuiving van de Unie naar defensiegereedheid moet consolideren; benadrukt dat

Europa te maken heeft met meer bedreigingen voor de veiligheid tegelijk dan ooit tevoren en dat de veiligheid binnen Europa en die daarbuiten nauw met elkaar samenhangen: de aanhoudende aanvalsoorlog van Rusland tegen Oekraïne, het conflict in het Midden-Oosten, een verschuiving in de houding van de Verenigde Staten ten aanzien van veiligheid, escalerende hybride aanvallen, cyberaanvallen, schendingen van het luchtruim van de EU, terroristische aanslagen, ernstige internationale georganiseerde misdaad, instrumentalisering van migratie en buitenlandse inmenging, waartegen geen enkele lidstaat in zijn eentje opgewassen is; onderstreept dat het witboek over de gereedheid van de Europese defensie 2030 en het ReArm Europe-plan het directe institutionele antwoord hierop vormen en dat de begrotingskeuzes voor 2027 en de periode daarna hierbij moeten aansluiten; benadrukt dat het versterken van de veiligheid en defensie van de Unie impliceert dat meer steun moet worden verleend voor civiele GVDB-missies, onder meer op het gebied van de rechtsstaat, rechtshandhaving en justitiële samenwerking in strafzaken, en erkent dat doeltreffende crisisbeheersing een omvattende aanpak vergt in het kader waarvan militaire en civiele instrumenten worden gecombineerd;

2. is ingenomen met het feit dat de defensie-uitgaven van de lidstaten volgens het Europees Defensieagentschap tussen 2022 en 2025 met 47 % zijn gestegen; merkt op dat de stijging van de defensie-uitgaven niet noodzakelijkerwijs leidt tot verdere Europese integratie en evenmin een einde maakt aan de versnippering van de markt; betreurt het gebrek aan betrouwbare statistische gegevens over de ontwikkeling van de eengemaakte markt voor defensie, met name met betrekking tot de uitvoering van de EU-richtlijnen betreffende de overdracht van defensiegerelateerde producten en aanbestedingen op defensiegebied; verzoekt de Commissie om deze gegevenslacune met voorrang aan te pakken;
3. merkt op dat de totale resterende vastleggingsmarge onder het plafond van rubriek 5 op 13,6 miljoen EUR ligt; betreurt dat artikel 11, lid 1, punt a), van het enkelvoudig marge-instrument in de ontwerpbegroting volledig is opgebruikt, waardoor er geen extra flexibiliteitsmechanisme beschikbaar is voor het versterken van de defensie;
4. merkt op dat in het volgende MFK 2028-2034 alle defensieprogramma's worden ondergebracht in rubriek 2; benadrukt dat 2027 dus het laatste jaar is waarin de commissie rechtstreekse begrotingsbevoegdheid uitoefent over specifieke defensiebegrotingslijnen en dat de beschikbare marge dienovereenkomstig moet worden ingezet voor prioriteiten die de grootste impact hebben op de Europese defensiegereedheid, vermogensontwikkeling en strategische veerkracht;
5. benadrukt dat de conflicten in Oekraïne en het Midden-Oosten hebben laten zien dat drones, elektronische oorlogvoering, cybercapaciteiten en andere disruptieve technologieën een doorslaggevende operationele rol spelen in moderne gevechtssituaties; benadrukt dat Europese defensiegereedheid alleen kan worden gerealiseerd als op korte termijn wordt geïnvesteerd in opkomende en disruptieve defensieoplossingen; benadrukt voorts dat het waarborgen van kosteneffectieve lucht- en raketafweer, onder meer door middel van versnelde ontwikkeling en inzet van meerlagige luchtafweersystemen, systemen ter bestrijding van onbemande luchtvaartuigen en gerichte-energiewapens, essentieel is om het hoofd te bieden aan steeds betaalbaarder wordende en in massa geproduceerde bedreigingen vanuit de lucht; roept de Commissie op om zo snel mogelijk over te gaan tot de volgende stap die zij in haar eigen actieplan heeft vastgesteld, te weten

het opwaarderen van het living lab voor droneafweer tot een volwaardig EU-kenniscentrum voor droneafweer, en ervoor te zorgen dat Oekraïense operationele expertise systematisch in haar werkprogramma wordt geïntegreerd; benadrukt dat hiervoor nodig is dat opkomende technologieën snel worden getest, gevalideerd en in defensievermogens worden geïntegreerd, dat er voortdurend wordt samengewerkt met Europese bedrijven en kenniscentra die actief zijn op het gebied van defensie-innovatie en dat gewerkt wordt aan een snellere beschikbaarheid van alle operationele vermogens; herinnert eraan dat de ontwikkeling en inzet van deze technologieën moet plaatsvinden met volledige inachtneming van het internationaal recht, waaronder het internationaal humanitair recht, waarbij ook de waarden en beginselen van de Unie worden nageleefd, wordt gezorgd voor passend menselijk toezicht, en verantwoording wordt afgelegd in het kader van het gemeenschappelijk veiligheids- en defensiebeleid (GVDB);

6. benadrukt dat het versterken van de veiligheid en defensie van de Unie een omvattende aanpak vereist in het kader waarvan niet alleen militaire dreigingen worden aanpakt, maar ook terrorisme, georganiseerde misdaad, cyber- en hybride dreigingen, door middel van versterkte samenwerking op het gebied van rechtshandhaving en in strafzaken; dringt aan op meer steun voor civiele GVDB-missies ter bevordering van de rechtsstaat, de mensenrechten, toegang tot de rechter en doeltreffende strafrechtstelsels, ter erkenning van de essentiële bijdrage van dergelijke missies aan crisisbeheersing, conflictpreventie en stabilisatie na conflicten, met name in Oekraïne, Moldavië, het Midden-Oosten, Noord-Afrika en de Sahel; wijst op de noodzaak om de capaciteiten van de lidstaten op het gebied van cyberweerbaarheid, hybride dreigingen, rechtshandhaving en strafrecht te versterken in het kader van de geïntegreerde aanpak van de EU op het gebied van crisisbeheersing en door middel van nauwere coördinatie tussen civiele en militaire GVDB-missies;
7. merkt op dat de conflicten in Oekraïne en het Midden-Oosten hebben aangetoond dat de Unie moet werken aan haar capaciteiten op het gebied van snel situationeel inzicht en aan haar inlichtingencapaciteit;
8. wijst erop dat de inlichtingenarchitectuur van de Unie nog steeds grotendeels berust op nationale capaciteiten en op de bereidheid van de lidstaten om informatie te delen, en benadrukt om die reden dat de mechanismen voor informatie-uitwisseling en samenwerking op het gebied van inlichtingen, onder meer met betrekking tot grensoverschrijdende patroonherkenning, dringend moeten worden versterkt ten behoeve van een snelle en geïnformeerde besluitvorming;
9. wijst op de strategische rol die ruimtevaartcapaciteiten spelen in verband met het uitvoeren van militaire operaties, situationeel bewustzijn en de weerbaarheid van de Europese defensie; pleit voor meer investeringen in veilige ruimtevaartinfrastructuur en verbeterd situationeel inzicht in de ruimte, om de continuïteit en strategische autonomie van kritieke Europese satellietdiensten in tijden van crisis en conflict te waarborgen;
10. is ingenomen met het voorlopige akkoord van 15 juli 2026 over de verordening tot vaststelling van het programma voor flexibele en snelle defensie-innovatie (Agile), het eerste instrument van de Unie dat voorziet in snelle, flexibele subsidies aan individuele bedrijven, waarbij de subsidietoekenningstermijn beperkt is tot vier maanden, en waarbij de resultaten van de gesteunde acties rechtstreeks door ministeries van Defensie kunnen

worden aangeschaft; benadrukt dat Agile ten doel heeft de innovatiecycli van nieuwe defensieproducten die door kmo's worden ontwikkeld aanzienlijk te versnellen en daarmee tegemoet te komen aan de dringende vermogensbehoeften van de lidstaten en geassocieerde landen; stelt vast dat het hele bedrag van 115 miljoen EUR aan vastleggingskredieten voor Agile in reserve blijft overeenkomstig artikel 49 van het Financieel Reglement; stelt voorts vast dat Agile wordt gefinancierd door middel van herschikkingen, waaronder 35 miljoen EUR afkomstig uit het onderdeel van het programma voor de Europese defensie-industrie dat aanvankelijk was toegewezen ter ondersteuning van maatregelen gericht op kmo's; verzoekt de Commissie om een strategisch langetermijnplan voor te leggen inzake financiële steun voor de defensie-industrie voor de periode na 2030 en ervoor te zorgen dat er voor nieuwe wetgevingsiniciatieven ook daadwerkelijk nieuwe middelen beschikbaar worden gesteld en niet slechts middelen worden herschikt;

11. herinnert eraan dat in Verordening (EU) 2025/2643 tot vaststelling van het EDIP een indicatieve toewijzing van ten minste 150 miljoen EUR is vastgesteld voor het fonds voor de versnelde transformatie van defensietoeleveringsketens (Fund Accelerating Defence Supply Chains Transformation - FAST) voor de programmeringsperiode 2025-2027; stelt daarom voor om een deel van de beschikbare marge onder rubriek 5 in te zetten ter ondersteuning van kmo's, innovatieve bedrijven en start-ups in de Europese defensiesector, onder meer door de industrialisering en marktintroductie van de resultaten van gezamenlijke O&O-initiatieven te vergemakkelijken; verzoekt de Commissie om dit bedrag in te zetten waar het de grootste strategische impact kan hebben, na een beoordeling van de verwachte strategische en operationele impact van de resterende middelen, en te overwegen dit bedrag toe te wijzen aan het Agile-programma als daarmee een grotere bijdrage kan worden geleverd aan Europese defensie-innovatie, de ontwikkeling van defensievermogens en defensiegereedheid, mits praktisch en juridisch haalbaar;
12. spreekt nogmaals zijn onvoorwaardelijke steun uit voor Oekraïne; is ingenomen met de steunlening aan Oekraïne van ten hoogste 90 miljard EUR die de lidstaten in staat stelt gezamenlijk te investeren in belangrijke defensievermogens; is tevens ingenomen met de 107 miljoen EUR aan betalingskredieten in het kader van het instrument voor steun aan Oekraïne (begrotingslijn 13 08 02), een teken dat het programma steeds sneller rechtstreekse steun verleent aan de industriële defensiebasis van Oekraïne; verzoekt de Raad en de Commissie te blijven zoeken naar manieren om de bevroren Russische tegoeden in te zetten ter ondersteuning van Oekraïne;
13. benadrukt dat 2027 een cruciaal overgangsjaar wordt, omdat de verordening tot vaststelling van een kader van maatregelen ter vergemakkelijking van militaire mobiliteit en de CEF-verordening (2028-2034) binnenkort in werking treden; in dat jaar moeten de betalingen voor projecten waarvoor in het kader van de huidige CEF-verordening vastleggingen zijn aangegaan, zonder onderbreking doorlopen; verzoekt de Commissie ervoor te zorgen dat de overgangsbepalingen de betalingsverplichtingen die voortvloeien uit de vastleggingen in het kader van het huidige MFK volledig dekken, en vóór het eerste kwartaal van 2028 aan de begrotingsautoriteit een overzicht per project voor te leggen van de uitstaande vastleggingen voor militaire mobiliteit en het verwachte betalingsprofiel daarvan voor de periode 2028-2030; stelt in dit verband voor om een deel van de beschikbare marge onder rubriek 5 toe te wijzen aan militaire mobiliteit onder

begrotingslijn 13 04 01 (militaire mobiliteit), gezien de essentiële bijdrage daarvan aan de veiligheids- en defensiedoelstellingen van de Unie, de snelle verplaatsing van militair personeel en materieel door de Unie en de ontwikkeling van veerkrachtige vervoersinfrastructuur voor tweërlei gebruik; verzoekt de Commissie om deze extra kredieten in te zetten voor projecten met de hoogste Europese meerwaarde en de grootste strategische impact; herhaalt zijn standpunt dat de middelen die in het volgende MFK aan militaire mobiliteit worden toegewezen, drastisch moeten worden verhoogd om ze in overeenstemming te brengen met de geraamde investeringsbehoefte van ten minste 100 miljard EUR voor het aanpakken van de 500 hotspots die in de EU dringend moeten worden gemoderniseerd, en dat ten minste het aangegeven bedrag van 17 miljard EUR voor militaire mobiliteit in het volgende MFK behouden moet blijven;

14. wijst erop dat de toenemende omvang, complexiteit en frequentie van cyberaanvallen en hybride dreigingen een beter gecoördineerde en geïntegreerde Europese respons vergen, waarbij preventie, paraatheid, opsporing, respons en herstel worden gecombineerd; merkt op dat de Commissie alle vijftien door de EDEO gevraagde extra posten voor extern personeel, waaronder tien posten die specifiek bestemd zijn voor het EU-coördinatiecentrum voor cyberdefensie, heeft geschrapt door op uniforme wijze een plafond van 2 % voor niet-salarisgerelateerde uitgaven toe te passen, zonder onderscheid te maken tussen gewone administratieve kosten en operationeel cruciale veiligheids- en defensiebehoeften;
15. is ingenomen met de officiële oprichting van het EU-coördinatiecentrum voor cyberdefensie (EUCDCC) op 1 juli 2026 als opvolger van het PESCO-coördinatiecentrum voor het cyber- en informatiedomein en als essentieel instrument van de Unie om versnipperde nationale cyberinlichtingen te bundelen, crisisrespons te coördineren en complementariteit met de NAVO te waarborgen; stelt met bezorgdheid vast dat het EUCDCC ernaar streeft om tegen medio 2027 de initiële operationele capaciteit te bereiken en dat een gefaseerde en voorspelbare uitbreiding van het personeelsbestand nodig is om die mijlpaal te halen; betreurt ten eerste dat de Commissie de tien posten heeft geschrapt die specifiek voor het EUCDCC waren aangevraagd; dringt aan op wederopneming van de tien posten die voor het EUCDCC waren aangevraagd, te financieren via herschikking binnen afdeling X;
16. benadrukt dat voor Europese strategische autonomie ambitie alleen niet volstaat, maar dat er ook vermogens nodig zijn; benadrukt dat de Unie niet op geloofwaardige wijze kan stellen dat zij een speler op het gebied van defensie is als zij niet beschikt over een echt militair strategisch hoofdkwartier dat in staat is het volledige spectrum van militaire operaties te plannen en uit te voeren; is van mening dat het militair plannings- en uitvoeringsvermogen (Military Planning and Conduct Capability, MPCC) moet uitgroeien tot een volwaardige commando- en controlestructuur op EU-niveau, en dat het herhaaldelijk uitblijven van beschikbaarstelling van middelen voor het MPCC in overeenstemming met de door het Politiek en Veiligheidscomité (PVC) gesteunde missie rechtstreeks in strijd is met de ambities van de Unie zoals vastgelegd in het gezamenlijk witboek over de gereedheid van de Europese defensie 2030 en het voornemen om hiervoor EU-begrotingsmiddelen beschikbaar te stellen; dringt aan op omvattende versterking van het MPCC, in die zin dat onder meer voorzien wordt in de nodige personele middelen, beveiligde communicatie en IT-infrastructuur;

17. is ingenomen met de aankondiging door de EDEO van een mogelijke civiele GVDB-missie naar Libanon; wijst op de potentiële bijdrage van een dergelijke missie aan de versterking van de vermogens van de Libanese staat, onder meer op het gebied van grensbeheer, de rechtsstaat en civiele veiligheid; dringt erop aan dat, mocht een dergelijke missie worden opgezet, in de begroting van de Unie voor 2027 voldoende en voorspelbare kredieten worden opgenomen om de snelle inzet en de doeltreffende werking ervan te waarborgen, met inbegrip van de nodige financiële, personele en operationele middelen om een doeltreffende vervulling van haar mandaat mogelijk te maken;
18. spreekt nogmaals zijn steun uit voor operatie Aspides en dringt aan op toereikende en voorspelbare kredieten in de begroting van de Unie voor 2027 om een blijvende operationele doeltreffendheid ervan te waarborgen, evenals de middelen die nodig zijn om haar mandaat te vervullen;
19. benadrukt dat een grotere ambitie op het gebied van veiligheid en defensie gepaard moet gaan met voldoende uitvoeringscapaciteit; benadrukt dat versnipperde nationale aanbestedingen leiden tot minder capaciteit tegen hogere kosten; stelt nogmaals dat nauwere samenwerking binnen een eengemaakte markt voor defensie enorme besparingen tot wel 30 % van de jaarlijkse defensie-uitgaven in de hele EU kan opleveren dankzij een hogere efficiëntie; dringt erop aan dat in het volgende MFK gezamenlijke EU-aanbestedingen structureel worden verankerd als de standaardaanpak met betrekking tot Europese defensie-investeringen;
20. pleit voor nauwere coördinatie tussen de ministers van Buitenlandse Zaken, Defensie, Justitie en Binnenlandse Zaken van de lidstaten en de relevante Raadsformaties, om ervoor te zorgen dat de Unie beter in staat is in te spelen op het feit dat de interne en externe veiligheid steeds meer samenhangen en om ervoor te zorgen dat de Unie doeltreffender kan reageren op de veranderende veiligheidsdreigingen, waaronder hybride dreigingen, cyberaanvallen, terrorisme en georganiseerde criminaliteit.

BIJLAGE: BEKENDMAKING VAN INPUT

De rapporteur voor advies verklaart onder zijn exclusieve verantwoordelijkheid geen input in het advies te hebben opgenomen van belangenvertegenwoordigers die binnen het toepassingsgebied van het Interinstitutioneel Akkoord over een verplicht transparantieregister¹ vallen of van vertegenwoordigers van overheidsinstanties van derde landen, met inbegrip van hun diplomatieke vertegenwoordigingen en ambassades, die overeenkomstig artikel 8 van bijlage I bij het Reglement in deze bijlage moeten worden vermeld.

¹ Interinstitutioneel Akkoord van 20 mei 2021 tussen het Europees Parlement, de Raad van de Europese Unie en de Europese Commissie over een verplicht transparantieregister (PB L 207 van 11.6.2021, blz. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2021/611/oj).

HOOFDELIJKE EINDSTEMMING IN DE ADVISERENDE COMMISSIE

26	+
PPE	Wouter Beke, Salvatore De Meo, Michael Gahler, Christophe Gomart, Vangelis Meimarakis, Angelika Niebler, Andrey Novakov, Nicolás Pascual de la Parte, Alice Teodorescu Măwe, Pekka Toveri, Marta Weislo
Renew	Petras Auštrevičius, Nathalie Loiseau, Marjan Šarec, Marie-Agnes Strack-Zimmermann, Lucia Yar
S&D	Lucia Annunziata, Vasile Dîncu, Costas Mavrides, Ana Catarina Mendes, Sven Mikser, Tonino Picula, Thijs Reuten
Verts/ALE	Hannah Neumann, Mārtiņš Staķis, Reinier Van Lanschot

7	-
ESN	Hans Neuhoﬀ
NI	Kostas Papadakis
PfE	Rachel Blom, György Hölvényi, Petra Steger
The Left	Marc Botenga, Marina Measure

5	0
ECR	Elena Donazzan, Alberico Gambino, Reinis Pozņaks, Alexandr Vondra
PfE	Pierre-Romain Thionnet

Verklaring van de gebruikte tekens:

+ : voor

- : tegen

0 : onthouding(en)

23.7.2026

BRIEF VAN DE COMMISSIE BEGROTINGSCONTROLE

De heer Johan Van Overtveldt
Voorzitter
Begrotingscommissie
BRUSSEL

Betreft: Advies inzake de algemene begroting van de Europese Unie voor het begrotingsjaar 2027 — alle afdelingen (2026/0196(BUD))

Geachte heer Van Overtveldt,

In het kader van bovengenoemde procedure is de Commissie begrotingscontrole ermee belast een advies uit te brengen aan uw commissie.

Bij de hervorming van het EP van 2024 werd onder meer benadrukt dat de begrotings- en kwijtingsprocedures met elkaar verbonden zijn en dat de resultaten van de kwijtingsprocedure op natuurlijke wijze moeten worden meegenomen in de begrotingsprocedure, en vice versa. De commissie CONT is van mening dat de resoluties van de kwijtingsprocedure voor 2024, die in april 2026 in de plenaire vergadering zijn aangenomen, verschillende opmerkingen en aanbevelingen bevatten die relevant zijn voor de begrotingsprocedure 2027.

De Commissie begrotingscontrole heeft de kwestie tijdens haar vergadering van 14 juli 2026 behandeld en heeft besloten het advies in briefvorm uit te brengen en de Begrotingscommissie, als de bevoegde commissie, te verzoeken onderstaande suggesties in haar ontwerpresolutie op te nemen. Dit advies in briefvorm moet worden gelezen in samenhang met de door de Commissie begrotingscontrole ingediende begrotingsamendementen.

Hoogachtend,

Andreas Schwab

Daniel Freund

Voorzitter commissie CONT
de kwijting 2024 aan de Commissie

Rapporteur voor het verlenen van

ADVIES

1. Bevestigt nogmaals dat het sterk hecht aan de fundamentele waarden en vrijheden die zijn verankerd in het Verdrag betreffende de Europese Unie (VEU) en het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU); onderstreept dat de financiële belangen van de EU moeten worden beschermd en dat haar optreden moet worden

uitgevoerd in overeenstemming met de algemene beginselen die zijn verankerd in de Verdragen, met name de waarden die zijn verankerd in de artikelen 1, 2, 10 en 11 VEU en artikel 15 VWEU, en met het beginsel van goed financieel beheer dat is verankerd in artikel 317 VWEU en in het Financieel Reglement¹;

2. is van mening dat de ontwikkeling van echte nieuwe eigen middelen van essentieel belang is om ervoor te zorgen dat de terugbetaling van schulden niet ten koste gaat van de beleidsprioriteiten van de EU in het kader van toekomstige meerjarige financiële kaders;
3. neemt met bezorgdheid nota van de tekortkomingen op die van invloed zijn op de rechtsstaat, kaders voor corruptiebestrijding en institutionele checks-and-balances in sommige lidstaten, die risico's inhouden voor de bescherming van de financiële belangen van de EU en het goede beheer van EU-middelen; benadrukt in dit verband het belang van het conditionaliteitsmechanisme van de rechtsstaat ter bescherming van de EU-begroting; verzoekt de Commissie schendingen van de beginselen van de rechtsstaat te blijven aanpakken overeenkomstig de verordening inzake conditionaliteit met betrekking tot de rechtsstaat² wanneer ze gevolgen hebben voor de financiële belangen van de EU of deze ernstig schaden; wijst erop dat de Commissie over een breed scala aan instrumenten beschikt om dergelijke risico's aan te pakken en de EU-begroting te beschermen; benadrukt dat deze instrumenten op coherente, consistente, objectieve en transparante wijze moeten worden gebruikt; onderstreept daarom het belang van duidelijke benchmarks, verifieerbare uitvoeringsstappen en doeltreffende monitoring bij de toepassing van maatregelen in het kader van de verordening inzake conditionaliteit met betrekking tot de rechtsstaat en de verordening gemeenschappelijke bepalingen³, alsook alle andere financieringsinstrumenten van de EU, teneinde rechtszekerheid en afstemming op de jaarlijkse verslagen van de Commissie over de rechtsstaat te waarborgen; herinnert aan zijn standpunt dat middelen die zijn opgeschort overeenkomstig de verordening inzake conditionaliteit met betrekking tot de rechtsstaat of wegens niet-naleving van horizontale randvoorwaarden, niet in aanmerking mogen komen voor programmawijzigingen of overdrachten;
4. benadrukt dat EU-middelen niet mogen worden toegewezen aan activiteiten die de democratie, de rechtsstaat of andere EU-waarden, of de grondrechten ondermijnen; erkent de belangrijke rol die relevante belanghebbenden spelen bij de bescherming van de rechtsstaat, de democratie en de grondrechten; benadrukt dat EU-financiering die aan belanghebbenden wordt verstrekt transparant moet zijn, onderworpen moet zijn aan verantwoordings- en toezichtmechanismen, en moet worden uitgevoerd met volledige

¹ Verordening (EU, Euratom) 2024/2509 van het Europees Parlement en de Raad van 23 september 2024 tot vaststelling van de financiële regels van toepassing op de algemene begroting van de Unie (PB L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj>).

² Verordening (EU, Euratom) 2020/2092 van het Europees Parlement en de Raad van 16 december 2020 betreffende een algemeen conditionaliteitsregime ter bescherming van de Uniebegroting (PB L 433 I van 22.12.2020, blz. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2092/oj>).

³ Verordening (EU) 2021/1060 van het Europees Parlement en de Raad van 24 juni 2021 houdende gemeenschappelijke bepalingen inzake het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling, het Europees Sociaal Fonds Plus, het Cohesiefonds, het Fonds voor een rechtvaardige transitie en het Europees Fonds voor maritieme zaken, visserij en aquacultuur en de financiële regels voor die fondsen en voor het Fonds voor asiel, migratie en integratie, het Fonds voor interne veiligheid en het Instrument voor financiële steun voor grensbeheer en visumbeleid (PB L 231 van 30.6.2021, blz. 159, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1060/oj>).

inachtneming van de beginselen van goed financieel beheer en het Financieel Reglement; herinnert in dit verband aan de aanbeveling die de kwijtingsautoriteit heeft gedaan in zijn resolutie over het verlenen van kwijting aan de Commissie voor het begrotingsjaar 2024⁴ met betrekking tot de naleving van de beginselen van een transparant, empirisch onderbouwd en inclusief wetgevingsproces; benadrukt dat alle aanbevelingen in verband met de aan de Commissie verleende kwijting volledig moeten worden uitgevoerd, met inbegrip van de aanbevelingen over EU4Health;

5. benadrukt dat het belangrijk is de financieringsprogramma's van de EU verder te vereenvoudigen en tegelijkertijd een hoog niveau van financiële controle te handhaven; verzoekt de Commissie om onnodige administratieve lasten voor eindbegunstigden te verminderen, zonder de waarborgen tegen fraude, corruptie en belangenconflicten af te zwakken;
6. verzoekt de Commissie de preventie en het beheer van belangenconflicten te blijven versterken, onder meer door meer transparantie van informatie over de uiteindelijk begunstigden en doeltreffende risicogebaseerde controles in alle beheersvormen;
7. herinnert eraan dat het belangrijk is gebruik te maken van nieuwe technologieën om de EU-begroting te beschermen tegen fraude en misbruik van middelen; dringt er bij de Commissie op aan om sneller interoperabele fraudebestrijdings-, risicoscore- en datamininginstrumenten voor alle beheersvormen in te zetten, waarbij kruiscontroles van uiteindelijke begunstigden, indicatoren voor aanbestedingsrisico's en signalen van dubbele financiering mogelijk worden gemaakt; herhaalt dat er dringend meer gebruik moet worden gemaakt van instrumenten voor datamining en artificiële intelligentie, waar passend en in overeenstemming met de EU-regels voor gegevensbescherming, om fraude en onregelmatigheden doeltreffend te bestrijden; verwacht dat het interoperabele instrument voor risicoscores en datamining op basis van Arachne eind 2027 volledig operationeel zal zijn, in overeenstemming met het akkoord dat is bereikt tijdens de herschikking van het Financieel Reglement;
8. onderstreept het belang van transparantie, onder meer in het kader van de herstel- en veerkrachtfaciliteit, en herhaalt dat volledige en betrouwbare informatie over de eindontvangers van essentieel belang is om misbruik van middelen te voorkomen, fraude op te sporen en gelijke normen inzake verantwoordingsplicht voor alle beheersvormen en in alle lidstaten te waarborgen;
9. is ingenomen met de werkzaamheden van de Commissie aan de ene toegangspoort en benadrukt dat het belangrijk is ervoor te zorgen dat deze tijdig wordt ontwikkeld en op 1 januari 2028 volledig operationeel is; benadrukt dat de informatie die via de ene toegangspoort beschikbaar is, in realtime moet worden bijgewerkt, of zodra de informatie beschikbaar komt, op een gebruiksvriendelijke manier moet worden gepresenteerd en het mogelijk moet maken gegevens over specifieke verslagperioden en termijnen te extraheren, onder meer door middel van historische momentopnamen, teneinde doeltreffende monitoring, risicobeoordeling, audit en controle te vergemakkelijken; benadrukt dat via de ene toegangspoort een zo breed mogelijk scala aan gegevens beschikbaar moet komen en dat beperkingen op de beschikbaarheid van gegevens alleen voorkomen als dit strikt noodzakelijk is en naar behoren moeten

⁴ Aangenomen teksten, P10_TA(2026)0125.

worden gemotiveerd, in overeenstemming met de desbetreffende bepalingen van het EU-recht; herinnert er voorts aan dat het belangrijk is de betrouwbaarheid en kwaliteit van de via de ene toegangspoort beschikbare prestatiegegevens te waarborgen door robuuste regelingen voor gegevensbeheer vast te stellen, waaronder duidelijke regels over de interoperabiliteit van IT-systemen, het bewaren van gegevens, minimale verificatievereisten en verantwoordelijkheden voor het waarborgen van de gegevenskwaliteit;

10. herinnert aan de essentiële rol die het Europees Bureau voor fraudebestrijding (OLAF) nog steeds speelt bij de bescherming van de uitgaven en ontvangsten van de EU-begroting, met name door zijn administratieve onderzoeken die erop gericht zijn te voorkomen dat geld ten onrechte wordt uitgegeven of door aanbevelingen te doen voor financiële terugvordering, alsook door activiteiten op het gebied van douanefraude op te sporen, te melden, te ondersteunen en te coördineren; is ingenomen met de aankondiging dat het OLAF de taak heeft gekregen om nauwlettend toe te zien op financiële terugvorderingen naar de EU-begroting, onder meer als follow-up van kennisgevingen van het Europees Openbaar Ministerie (EOM); betreurt echter dat er geen nieuwe posten voor deze taken zijn toegewezen en dat de ontwerpbegroting voor 2027 bovendien het aantal statutaire posten van het OLAF blijft verminderen; verzoekt de Commissie daarom het OLAF te voorzien van de nodige statutaire personele middelen om zijn taak te vervullen; is in dit verband van mening dat een verhoging van de begroting van het OLAF voor 2027 met 512 000 EUR gerechtvaardigd is, zoals blijkt uit het overeenkomstige begrotingsamendement (CONT/3);
11. is van mening dat het EOM een onmisbaar onderdeel is van de fraudebestrijdingsarchitectuur van de EU; neemt met bezorgdheid kennis van de recente pogingen om het vermogen van het EOM om zijn mandaat uit te voeren in sommige lidstaten te beperken en verzoekt de Commissie ervoor te zorgen dat het beginsel van loyale samenwerking, zoals vastgelegd in artikel 4, lid 3, VEU, te allen tijde wordt geëerbiedigd; herhaalt dat het EOM van de nodige middelen moet worden voorzien om zijn volledige operationele onafhankelijkheid te waarborgen en zijn mandaat uit te voeren, met name gezien het toenemende aantal onderzoeken en de hoge geraamde schade; neemt kennis van het in de ontwerpbegroting 2027 aan het EOM toegewezen bedrag van 99 737 568 EUR aan vastleggings- en betalingskredieten; neemt voorts kennis van de raming van het EOM dat het ten opzichte van de ontwerpbegroting 2027 aanvullende middelen nodig heeft om zijn personeelsbehoeften te dekken; is van mening dat een verhoging van de begroting van het EOM voor 2027 met 3,16 miljoen EUR gerechtvaardigd is, wat wordt weerspiegeld in de overeenkomstige begrotingsamendementen (CONT/2 en CONT/4);
12. neemt er kennis van dat twee verdere lidstaten voornemens zijn in 2027 tot het EOM toe te treden, met de mogelijkheid van onderzoeken achteraf; benadrukt dat voor de toetreding van verdere lidstaten niet alleen voldoende financiering voor gedelegeerde Europese aanklagers nodig is, maar ook voldoende versterking van het hoofdkantoor van het EOM met het nodige operationeel en administratief ondersteunend personeel, waaronder vertalers en tolken, om ervoor te zorgen dat het EOM doeltreffend functioneert; is van mening dat de Commissie, met het oog op de mogelijke toetredingen tot het EOM in 2027, ervoor moet zorgen dat het EOM over de nodige

middelen beschikt, ook door middel van wijzigingen van de begroting voor 2026;

13. benadrukt dat de activiteiten van het EOM moeten bijdragen tot de bescherming van de financiële belangen van de EU en tot het resultaat zouden moeten leiden dat uitgekeerde bedragen van de EU-begroting die wegens criminele activiteiten niet zijn gebruikt voor het beoogde doel, worden teruggevorderd; merkt op dat het confiscatieproces, dat de terugvordering van dergelijke bedragen mogelijk maakt, wordt uitgevoerd door de nationale autoriteiten en dat de relevante geconfisqueerde bedragen of de waarde van de geconfisqueerde activa, die voortvloeien uit maatregelen die door de gedelegeerde Europese aanklagers in de lidstaten zijn genomen, moeten worden teruggestort in de EU-begroting, na aftrek van de kosten die de autoriteiten van de lidstaten hebben gemaakt bij het uitvoeren van deze maatregelen, overeenkomstig artikel 38 van Verordening (EU) 2017/1939⁵, dat verwijst naar activa of opbrengsten die moeten worden vervreemd overeenkomstig het toepasselijke nationale recht, zonder afbreuk te doen aan de rechten van de Unie of van andere slachtoffers die voor de door hen geleden schade vergoed moeten worden; herhaalt zijn standpunt dat de potentiële inkomsten uit inbeslagnemings- en confiscatiemaatregelen in de EU-begroting moeten worden opgenomen als niet-bestemmingsontvangsten, onder een afzonderlijke begrotingslijn zoals gecreëerd bij begrotingsamendement CONT/1; acht het noodzakelijk artikel 38 te wijzigen om de doeltreffende uitvoering en monitoring ervan mogelijk te maken, met als doel de bescherming van de EU-begroting te waarborgen, en verzoekt de Commissie na te gaan of het huidige rechtskader voorziet in adequate mechanismen om het daadwerkelijke terugvloeien van teruggevorderde bedragen in de EU-begroting te waarborgen en de nodige verbeteringen in de wetgeving voor te stellen om de door fraude getroffen EU-middelen terug te vorderen.

⁵ Verordening (EU) 2017/1939 van de Raad van 12 oktober 2017 betreffende nauwere samenwerking bij de instelling van het Europees Openbaar Ministerie ("EOM") (PB L 283 van 31.10.2017, blz. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2017/1939/oj>).

BIJLAGE: BEKENDMAKING VAN INPUT

De rapporteur voor advies verklaart onder zijn exclusieve verantwoordelijkheid geen input in het advies te hebben opgenomen van belangenvertegenwoordigers die binnen het toepassingsgebied van het Interinstitutioneel Akkoord over een verplicht transparantieregister¹ vallen of van vertegenwoordigers van overheidsinstanties van derde landen, met inbegrip van hun diplomatieke vertegenwoordigingen en ambassades, die overeenkomstig artikel 8 van bijlage I bij het Reglement in deze bijlage moeten worden vermeld.

¹ Interinstitutioneel Akkoord van 20 mei 2021 tussen het Europees Parlement, de Raad van de Europese Unie en de Europese Commissie over een verplicht transparantieregister (PB L 207 van 11.6.2021, blz. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2021/611/oj).

HOOFDELIJKE EINDSTEMMING IN DE ADVISERENDE COMMISSIE

22	+
ECR	Cristian Terheş
NI	Fidias Panayiotou
PPE	Georgios Aftias, Caterina Chinnici, Raúl de la Hoz Quintano, Monika Hohlmeier, Jacek Protas, Andreas Schwab, Tomáš Zdechovský
Renew	Gilles Boyer, Gerben-Jan Gerbrandy, Michal Wiezik
S&D	José Cepeda, Jens Geier, Giuseppe Lupo, Marit Majj, Thomas Pellerin-Carlin, Carla Tavares
The Left	Jonas Sjöstedt, Pasquale Tridico
Verts/ALE	Daniel Freund, Rasmus Nordqvist

6	-
ECR	Joachim Stanisław Brudziński
ESN	Arno Bausemer
PfE	Tamás Deutsch, Virginie Joron, Ondřej Knotek, Julien Sanchez

1	0
ECR	Dick Erixon

Verklaring van de gebruikte tekens:

+ : voor

- : tegen

0 : onthouding(en)

10.9.2026

BRIEF VAN DE COMMISSIE INDUSTRIE, ONDERZOEK EN ENERGIE

De heer Johan Van Overtveldt
Voorzitter
Begrotingscommissie
BRUSSEL

Betreft: Advies inzake de algemene begroting van de Europese Unie voor het begrotingsjaar 2027 — alle afdelingen (2026/0196(BUD))

Geachte heer Van Overtveldt,

In het kader van bovengenoemde procedure is de Commissie industrie, onderzoek en energie ermee belast een advies uit te brengen aan uw commissie. Tijdens haar vergadering van 6 mei 2026 heeft zij besloten dat advies in briefvorm uit te brengen.

De Commissie industrie, onderzoek en energie heeft de kwestie tijdens haar vergadering van 10 september 2026 onderzocht. Tijdens die vergadering werd er beslist de bevoegde Begrotingscommissie te verzoeken onderstaande suggesties in haar ontwerpresolutie op te nemen.

Hoogachtend,

Borys Budka
Voorzitter

ADVIES

1. wijst op het advies van de commissie ITRE over de richtsnoeren voor de begroting 2027, waarin wordt opgeroepen tot een ambitieuze EU-begroting waarin rekening wordt gehouden met de uitdagingen waarmee Europa wordt geconfronteerd, zoals de aanhoudende Russische invasie van Oekraïne en hybride aanvallen op kritieke infrastructuur van de lidstaten, de crisis in het Midden-Oosten en de stijgende

energieprijzen, en de noodzaak van investeringen in industrieel concurrentievermogen en hoogwaardige banen, de dubbele (schone en digitale) transitie, technologische soevereiniteit, kritieke grondstoffen, energieonafhankelijkheid en de defensie-industrie, alsook aanhoudende steun voor Oekraïne;

2. onderstreept de noodzaak om een veerkrachtigere en concurrerendere industriële basis in de Unie te ontwikkelen en verzoekt de Raad een EU-begroting te ondersteunen waarin de nodige investeringen worden toegewezen; wijst op de externe afhankelijkheid van de Unie op gebieden van groot strategisch en economisch belang, zoals kritieke grondstoffen, energie, digitale en defensietechnologieën; dringt erop aan dat deze kwetsbaarheden worden aangepakt; kijkt uit naar een EU-centrum voor kritieke grondstoffen, waarvoor de Commissie reeds financiering en personeel uit de begroting 2027 beschikbaar moet stellen;
3. onderstreept dat de continuïteit van de energievoorziening voor Europa moet worden gewaarborgd; benadrukt dat alle resterende energie-invoer uit Rusland snel moet worden afgebouwd en dat de EU in het algemeen minder afhankelijk moet worden van fossiele brandstoffen; dringt daarom aan op verdere investeringen in veerkrachtige energie-infrastructuur, elektrificatie, industriële decarbonisatie, energie-efficiëntiemaatregelen en betaalbare eigen productie van hernieuwbare en schone energie, en toeleveringsketens in Europa, om de energiemarkt van de EU te verdiepen;
4. dringt daarom aan op een verhoging van de middelen voor het programma Connecting Europe Facility — Energie met 50 miljoen EUR ten opzichte van de ontwerpbegroting van de Commissie, ter ondersteuning van verdere investeringen in hoogwaardige, duurzame en grensoverschrijdende energie-infrastructuur en grensoverschrijdende projecten op het gebied van hernieuwbare energie, met name om tegemoet te komen aan de noodzaak om de netcapaciteit, de flexibiliteit en het aantal energieopslagfaciliteiten te vergroten; verwerpt ten stelligste de voorgestelde verlaging van de vastleggingen in het standpunt van de Raad (-10,0 miljoen EUR) voor deze begroting; dringt aan op een verhoging van de financiering met 1,05 miljoen EUR in het kader van het LIFE-subprogramma Transitie naar schone energie, dat bijdraagt tot de empowerment van consumenten en energiegemeenschappen, waardoor energiearmoede wordt aangepakt;
5. herhaalt de oproep tot passende steun voor fundamenteel en toegepast onderzoek om gezamenlijk onderzoek te bevorderen en de opschaling en commercialisering van onderzoeksresultaten te vergemakkelijken; betreurt ten eerste de door de Raad voorgestelde bezuinigingen op onderzoek en innovatie (-312,1 miljoen EUR), waarvan -231,4 miljoen EUR voor Horizon Europa, hetgeen in tegenspraak is met de conclusies van het Draghi-verslag, waarin wordt betreurd dat onvoldoende aandacht wordt besteed aan baanbrekende innovatie; is ingenomen met de 760,30 miljoen EUR die in de ontwerpbegroting is toegewezen aan de cluster “Gezondheid”, aangezien onderzoek op het gebied van de volksgezondheid en investeringen in gezondheidsinnovaties en -technologieën van cruciaal belang zijn om ervoor te zorgen dat de EU een voortrekkersrol kan blijven spelen in het wetenschappelijk onderzoek naar de menselijke gezondheid; betreurt daarom de door de Raad voorgestelde bezuinigingen op dit begrotingsonderdeel (-74,50 miljoen EUR); wijst erop dat het Parlement erop heeft aangedrongen dat de cluster “Cultuur, creativiteit en inclusieve samenleving” ten

minste 45 % besteedt aan de culturele en creatieve sector; betreurt dat de Commissie er niet in is geslaagd de aanzienlijke verhoging van de begroting voor deze cluster om te zetten in het verwachte bedrag aan uitgaven voor de culturele en creatieve sector; is van mening dat het in dergelijke gevallen, wanneer de Commissie haar politieke toezeggingen met betrekking tot de toewijzing van middelen binnen begrotingsonderdelen niet nakomt, passend is dat de respectieve middelen in reserve worden gehouden;

6. verwerpt de bezuinigingen van de Raad op de cluster “Klimaat, energie en mobiliteit” en de Gemeenschappelijke Onderneming “Schone luchtvaart”; wijst op artikel 16, lid 5, van de Horizon-verordening, waarin het belang wordt benadrukt van het beginsel om ervoor te zorgen dat de deelname van geassocieerde landen niet ten koste gaat van Europese onderzoekers; is ingenomen met de kredieten voor de Euratom-programma’s voor onderzoek en opleiding, met name gezien de noodzaak van innovatieve ontwikkelingen op het gebied van kleine modulaire reactoren;
7. dringt aan op passende steun voor kleine en middelgrote ondernemingen (kmo’s), midcaps en start-ups, met inbegrip van meer bijstand voor hen om op te schalen en wereldwijd te concurreren;
8. neemt kennis van de kredieten voor het programma Digitaal Europa in de ontwerpbegroting, ter ondersteuning van het versnellen van de digitale transformatie van de samenleving en de economie; is ingenomen met de aanzienlijke stijging ten opzichte van 2026 van de vastleggingen voor vaardigheden (+ 70,8 miljoen EUR), en erkent de noodzaak van de opbouw van digitale vaardigheden en de omscholing van arbeidskrachten in heel Europa; steunt de voorgestelde verhoging voor artificiële intelligentie (AI) en de uitrol van AI-, cloud- en computercapaciteit, in het licht van de noodzaak van een sterke, in de EU gevestigde energie-efficiënte AI-sector, alsook de snelle invoering van AI door andere sectoren; is van mening dat er een passend budget moet worden toegewezen aan cyberbeveiliging, gezien de toegenomen AI-gestuurde cyberdreigingen waarmee de Unie wordt geconfronteerd; vraagt daarom om een verhoging met 5 miljoen EUR voor cyberbeveiliging; verwerpt het standpunt van de Raad om de vastleggingen voor de begroting voor vaardigheden met 33,0 miljoen EUR, voor artificiële intelligentie met 11,0 miljoen EUR en voor EuroHPC met 12,6 miljoen EUR te verlagen, waardoor Europa afhankelijker dreigt te worden van buitenlandse aanbieders van computercapaciteit en AI-modellen;
9. is ingenomen met de kredieten van de ontwerpbegroting van de Commissie voor rubriek 5 — Veiligheid en defensie (+ 13,42 % in vastleggingskredieten); dringt aan op een verhoging met 5 miljoen EUR van de vastleggingen voor defensieonderzoek, dat essentieel is voor de financiering van gezamenlijk, grensoverschrijdend onderzoek en de ontwikkeling van innovatieve technologieën voor defensie en tweërlei gebruik;
10. is ingenomen met het Agile-programma (Accelerating Groundbreaking Innovation for Defence in Europe), dat tot doel heeft de capaciteit van de EU te vergroten om defensie-innovatie sneller en doeltreffender te verwezenlijken; betreurt dat dit nieuwe initiatief zal worden gefinancierd uit herschikkingen van bestaande ruimtevaart- en defensieprogramma’s en daarom geen volledig nieuwe EU-fondsen vormt;

11. wijst op het belang van de ruimtevaartprogramma's van de Unie voor de veiligheid, het stimuleren van innovatie en technologische soevereiniteit en het ondersteunen van klimaatactie; betreurt het standpunt van de Raad om de vastleggingen voor het Copernicus-programma met 10,0 miljoen EUR te verlagen;
12. verzoekt de Europese Commissie en de Raad te zorgen voor voldoende financiering en personeel voor alle agentschappen en organen van de Unie op de beleidsterreinen industrie, onderzoek, ruimtevaart, energie en cyberbeveiliging, zodat zij hun activiteiten naar behoren kunnen uitvoeren.

BIJLAGE: BEKENDMAKING VAN INPUT

De rapporteur voor advies verklaart onder zijn exclusieve verantwoordelijkheid geen input in het advies te hebben opgenomen van belangenvertegenwoordigers die binnen het toepassingsgebied van het Interinstitutioneel Akkoord over een verplicht transparantieregister¹ vallen of van vertegenwoordigers van overheidsinstanties van derde landen, met inbegrip van hun diplomatieke vertegenwoordigingen en ambassades, die overeenkomstig artikel 8 van bijlage I bij het Reglement in deze bijlage moeten worden vermeld.

¹ Interinstitutioneel Akkoord van 20 mei 2021 tussen het Europees Parlement, de Raad van de Europese Unie en de Europese Commissie over een verplicht transparantieregister (PB L 207 van 11.6.2021, blz. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2021/611/oj).

HOOFDELIJKE EINDSTEMMING IN DE ADVISERENDE COMMISSIE

57	+
PPE	Hildegard Bentele, Pilar del Castillo Vera, Raúl de la Hoz Quintano, Niels Flemming Hansen, Krzysztof Hetman, Seán Kelly, Łukasz Kohut, Willemien Koning, Angelika Niebler, Andrey Novakov, Mirosława Nykiel, Virgil-Daniel Popescu, Jüri Ratas, Aura Salla, Paulius Saudargas, Oliver Schenk, Matej Tonin, Marion Walsmann, Andrea Wechsler, Iuliu Winkler, Angelika Winzig, Tomáš Zdechovský
PfE	Jana Nagyová
Renew	João Cotrim De Figueiredo, Sigrid Friis, Bart Groothuis, Michał Kobosko, Ilhan Kyuchyuk, Morten Løkkegaard, Anna Stürgh, Brigitte van den Berg, Yvan Verougstraete
S&D	Estelle Ceulemans, Christophe Clergeau, Annalisa Corrado, Niels Fuglsang, Lina Gálvez, Jens Geier, Bruno Gonçalves, Nicolás González Casares, Maria Grapini, Eero Heinäluoma, Evrim Incir, Thomas Pellerin-Carlin, Tsvetelina Penkova, René Repasi, Elena Sancho Murillo, Bruno Tobback, Nicola Zingaretti
The Left	Jussi Saramo
Verts/ALE	Michael Bloss, Damian Boeselager, Markéta Gregorová, Ville Niinistö, Majdouline Sbail, Lena Schilling, Villy Søvnal

3	-
ESN	Markus Buchheit
PfE	András Gyürk, Auke Zijlstra

15	0
ECR	Elena Donazzan, Rihards Kols, Daniel Obajtek, Diego Solier, Claudiu-Richard Târziu, Francesco Torselli, Kris Van Dijck, Mariateresa Vivaldini
PPE	Eszter Lakos
PfE	Majbritt Birkholm, Mélanie Disdier, Pierre-Romain Thionnet
The Left	Marina Mesure, Gaetano Pedulla, Dario Tamburrano

Verklaring van de gebruikte tekens:

+ : voor

- : tegen

0 : onthouding(en)

3.8.2026

BRIEF VAN DE COMMISSIE VERVOER EN TOERISME

Dhr. Johan Van Overtveldt
Voorzitter
Begrotingscommissie
BRUSSEL

Betreft: Advies inzake de algemene begroting van de Europese Unie voor het begrotingsjaar 2027 — alle afdelingen 2026/0196(BUD)

Geachte heer Van Overtveldt,

In het kader van bovengenoemde procedure is de Commissie vervoer en toerisme verzocht een advies uit te brengen aan uw commissie. Tijdens hun vergadering van 2 december 2025 hebben de coördinatoren van de Commissie vervoer en toerisme besloten het advies toe te zenden in briefvorm, en de commissie heeft de brief tijdens haar vergadering van 15 juli 2026 goedgekeurd¹.

Nu het laatste jaar van het meerjarig financieel kader (MFK) 2021-2027 is aangebroken benadrukt de commissie nogmaals dat de Connecting Europe Facility voor vervoer (CEF-T) onontbeerlijk is om vorderingen te maken met strategische, duurzame en hoogwaardige TEN-T-infrastructuur in de gehele Unie.

De commissie herinnert eraan dat de volledige CEF-begroting reeds was vastgelegd in het kader van de oproep van 2024 (de laatste reguliere oproep), waaruit opnieuw het succes van het programma blijkt, maar wat er ook op wijst dat grote projecten pas nieuwe financiering kunnen krijgen in het kader van het volgende MFK wanneer er nieuwe middelen beschikbaar komen.

In dit verband vestigt de commissie de aandacht op het meerjarig werkprogramma 2021-2027 van de CEF-T², dat voorziet in één oproep tot het indienen van voorstellen voor teruggevloede middelen in juni 2026³. De commissie benadrukt dat de oproep voor 2026, waarvoor ongeveer 1,11 miljard EUR beschikbaar is, betrekking heeft op een brede reeks prioriteiten, met doelstellingen en financieringsniveaus die zijn afgestemd op de strategische behoeften, ondanks de krappe begrotingsmarges. Naast de resterende behoeften die voortvloeien uit de bindende termijnen voor de voltooiing van het trans-Europese kernnetwerk, het uitgebreide kernnetwerk en het uitgebreide netwerk, is er een breed scala aan andere prioriteiten bij gekomen met onlangs aangenomen strategische documenten, onder andere de mededeling over

¹ Bij de eindstemming waren aanwezig: ...

² Commission Implementing Decision of 5 June 2026 amending Implementing Decision C(2021) 5763 final on the financing of the Connecting Europe Facility – Transport sector and the adoption of the work programme for 2021-2027 (C 2026) 3720 final).

³ [Oproepen tot het indienen van voorstellen CEF voor vervoer 2026](#) (Engels).

hogesnelheidslijnen⁴, het actieplan voor de autosector⁵, de industriële maritieme strategie van de EU⁶, de EU-havenstrategie⁷, de verordening industriële versnelling⁸. De commissie benadrukt dat deze nieuwe prioriteiten een aanvulling moeten vormen op en een versterking moeten vormen van de kerndoelstellingen van de CEF, namelijk het verbeteren van veilige, duurzame en interoperabele vervoersinfrastructuur met een grote Europese meerwaarde, en tegelijkertijd een evenwichtige territoriale ontwikkeling in de hele Unie moeten waarborgen. Ook mogen nationale trajecten met grensoverschrijdende relevantie niet worden vergeten, aangezien deze onmisbaar zijn om de goede en betrouwbare prestaties van het netwerk te waarborgen.

Voorts benadrukt de commissie dat vervoer in het huidige geopolitieke klimaat een strategische pijler van de Europese defensie vormt. De commissie benadrukt de prioriteiten in het kader van het pakket militaire mobiliteit⁹, herhaalt dat militaire mobiliteit volledig afhankelijk is van civiele infrastructuur en het reactievermogen van exploitanten in noodsituaties, met inbegrip van geschoolde arbeidskrachten, en benadrukt dat in het kader van de oproep van 2026 ook werkzaamheden en studies voor tweërlei gebruik langs de vier prioritaire corridors voor militaire mobiliteit van de EU zullen worden gefinancierd, waarbij rekening wordt gehouden met de specifieke infrastructuurvereisten die van toepassing zijn op infrastructuur voor tweërlei gebruik.

De commissie onderstreept dat de solidariteitscorridors tussen de EU en Oekraïne krachtig ondersteund moeten blijven, en wijst erop dat deze al 282 miljard EUR aan gedeelde handel mogelijk hebben gemaakt en het essentiële doorvoerkanaal voor industriële grondstoffen blijven, ondanks de geleidelijke terugkeer van de scheepvaart in de Zwarte Zee. Zij merkt op dat de prestaties in de solidariteitscorridors de eerste helft van 2026 grotendeels stabiel zijn gebleven en dat de corridors consequent het grootste deel van de Oekraïense invoer en ongeveer de helft van de niet-agrarische uitvoer voor hun rekening namen. De commissie merkt ook op dat de solidariteitscorridors steun hebben ontvangen uit verschillende financieringsinstrumenten van de EU, waaronder het cohesiebeleid en de CEF-T, met investeringen in het hele netwerk, met name in de oostelijke grensregio's, om infrastructuur voor tweërlei gebruik te versterken en de capaciteit van grensovergangen en havens te vergroten. Uit deze inspanningen blijkt de strategische waarde van vervoersinvesteringen voor het versterken van de veiligheid, veerkracht en connectiviteit van de Europese Unie als geheel.

Aangezien 2027 de laatste ronde van projectselecties in het kader van het huidige MFK is, benadrukt de commissie dat de bewezen doeltreffendheid van het programma een versterking van de CEF-begroting voor 2027 zowel noodzakelijk als gerechtvaardigd maakt. Daarom pleit zij voor een coherente financieringsstrategie van de EU en dringt er bij de Commissie op aan de middelen toe te wijzen die nodig zijn om de termijnen en doelstellingen van TEN-T te halen, en tegelijkertijd nieuwe prioritaire strategieën en projecten te integreren in overeenstemming met de subsidiabiliteitsregels van de CEF. Tegelijkertijd verzoekt zij de Europese Investeringsbank (EIB) haar steun voor de onlangs vastgestelde strategische oriëntaties te versterken en moedigt de lidstaten aan de cohesiefondsen volledig in te zetten voor projecten

⁴ COM(2025) 903 final.

⁵ COM(2025) 95 final.

⁶ COM(2026) 111 final.

⁷ COM(2026) 112 final.

⁸ COM(2026) 100 final.

⁹ [Commission moves towards 'Military Schengen' and transformation of defence industry.](#)

op het gebied van vervoer en militaire mobiliteit binnen hun programma's.

Tegen deze achtergrond — en in de aanloop naar de komende onderhandelingen voor het volgende MFK — is het duidelijk voor de commissie dat in dit cruciale overgangsjaar de koers moet worden uitgezet voor een versterkte en ambitieuzere CEF III. In dit verband benadrukt de commissie dat het onderhandelingspakket van de Raad duidt op een verlaging van de CEF-begroting voor zowel vervoer als militaire mobiliteit, en is zij, gezien de toegenomen geopolitieke druk die een sterke begroting op deze gebieden onontbeerlijk maakt, sterk gekant tegen dergelijke bezuinigingen. De commissie herinnert er echter aan dat in het tussentijds verslag van het Europees Parlement over het MFK 2028-2034¹⁰, waarin de omvang van de behoeften wordt erkend, wordt gepleit voor een verhoging van de CEF-begroting met ongeveer 12,7 %. Zij wijst er voorts op dat het ontbreken van strategische prognoses met betrekking tot infrastructuur voor tweërlei gebruik ooit heeft geleid tot een verlaging van de middelen voor militaire mobiliteit met 75 % tijdens de onderhandelingen over het MFK 2021-2027, wat ertoe heeft geleid dat de begroting begin 2024 vervroegd beschikbaar werd gesteld en toen volledig werd opgebruikt, en dringt erop aan dat een dergelijke situatie zich niet opnieuw mag voordoen.

De commissie is ingenomen met de hogere toewijzingen voor 2027 aan de drie vervoersagentschappen, maar waarschuwt dat voor de uitbreiding van hun mandaat aanzienlijk meer middelen nodig zullen zijn om de kerndoelstellingen op het gebied van essentiële veiligheid, duurzaamheid, interoperabiliteit en modernisering te ondersteunen.

De commissie stelt nogmaals dat het Spoorwegbureau van de Europese Unie (ERA) naar verwachting te maken zal krijgen met een aanzienlijke toename van de werklast als gevolg van zijn uitgebreidere verantwoordelijkheden in het kader van de verordening inzake spoorweginfrastructuurcapaciteit, die nu van kracht is¹¹, het pakket militaire mobiliteit en andere nieuwe wetgeving, waaronder de gemeenschappelijke veiligheidsmethoden voor de beoordeling van het veiligheidsniveau en de veiligheidsprestaties, en de komende herziening van de ERA-verordening¹². Zij erkent de aanvullende financiering die voor het Spoorwegbureau is voorzien in de verordening tot vaststelling van een kader van maatregelen om het vervoer van militair materieel en personeel en van militaire goederen in de hele Unie te vergemakkelijken¹³ en de verordening inzake spoorweginfrastructuurcapaciteit. Daarnaast is zij ingenomen met de uitbreiding van het personeelsbestand van het Spoorwegbureau, in overeenstemming met de huidige en verwachte toename van zijn werklast op het gebied van certificering.

De commissie is ingenomen met het voorstel om het Agentschap van de Europese Unie voor de veiligheid van de luchtvaart (EASA) te versterken met 29 posten in de personeelsformatie om de sterk toegenomen werklast op het gebied van de certificering van apparatuur voor luchtverkeersbeheer/luchtvaartnavigatiediensten en de goedkeuring van ontwerp- of productieorganisaties op te vangen, aangezien de hoeveelheden aanvragen veel groter zijn dan de niveaus die werden verwacht toen de herziene basisverordening in 2018 werd vastgesteld.

¹⁰ [Resolutie van het Europees Parlement van 28 april 2026 over het voorstel voor een verordening van de Raad tot bepaling van het meerjarig financieel kader voor de jaren 2028-2034.](#)

¹¹ Verordening (EU) 2026/1184 van het Europees Parlement en de Raad van 20 mei 2026 inzake het gebruik van spoorweginfrastructuurcapaciteit in de gemeenschappelijke Europese spoorwegruimte, tot wijziging van Richtlijn 2012/34/EU en tot intrekking van Verordening (EU) nr. 913/2010.

¹² Verordening (EU) 2016/796 van het Europees Parlement en de Raad van 11 mei 2016 betreffende het Spoorwegbureau van de Europese Unie en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 881/2004.

¹³ COM(2025) 847.

De commissie merkt echter op dat het EASA de afgelopen jaren te kampen heeft gehad met een oplopend tekort aan EU-bijdragen als gevolg van de toenemende werklast, de hoge inflatie, de digitaliseringsbehoeften en het gebrek aan evenwicht tussen de verlenging van het mandaat en de beschikbare middelen. In dit verband neemt de commissie nota van de voorgestelde verhoging van de middelen met 2 miljoen EUR voor de regelgevende werkzaamheden van het EASA, die van cruciaal belang is voor het concurrentievermogen van de Europese luchtvaart, en met name voor Europese start-ups en kmo's die actief zijn in innovatieve sectoren zoals onbemande luchtvaartuigsystemen en geavanceerde luchtmobiliteit, maar benadrukt zij ten eerste dat deze verhoging nog steeds ontoereikend is en betreurt zij ten tweede dat de verhoging, ondanks haar eerdere waarschuwingen, afkomstig is van de CEF-T.

De commissie spreekt haar teleurstelling uit over het feit dat de aanpassing van het personeelsbestand van het Europees Agentschap voor maritieme veiligheid (EMSA) beperkt is tot één post, een volstrekt ontoereikende aanpassing gezien de rol van het Agentschap in het licht van de huidige geopolitieke uitdagingen, en de hernieuwde belangstelling voor en prioriteit van de maritieme sector, zoals blijkt uit de maritieme strategie voor havens en de maritieme strategie voor de industrie.

De commissie benadrukt de strategische noodzaak om het TEN-T-netwerk klimaatbestendig te maken en om paraatheid proactief te plannen teneinde het concurrentievermogen, de cohesie en de connectiviteit van de EU op lange termijn te waarborgen. Gezien de bijdrage van het Europees Uitvoerend Agentschap klimaat, infrastructuur en milieu (Cinea) aan de ondersteuning van slimme, duurzame en veerkrachtige mobiliteit en de noodzaak om te zorgen voor voldoende middelen, is de commissie ingenomen met het voorstel om het personeelsbestand van het Agentschap in 2027 te verhogen ten opzichte van 2026.

De commissie neemt met voldoening nota van de aanzienlijke verhoging van de financiële bijdrage van de EU aan de Gemeenschappelijke Onderneming “Schone luchtvaart”, maar merkt op dat de middelen voor Sesar 3 slechts marginaal toenemen en dat de Europese spoorwegen worden geconfronteerd met een verlaging tot ongeveer twee derde van de vorige begroting. Zij beklemtoont dat sterke, toekomstgerichte investeringen in alle drie de gemeenschappelijke ondernemingen van vitaal belang zijn, gezien hun vermogen om waardevolle extra middelen aan te trekken en de groene en de digitale transitie en het concurrentievermogen van de EU te stimuleren. In overeenstemming met deze aanpak dringt de commissie erop aan de drie gemeenschappelijke ondernemingen in de vervoerssector in het volgende Horizon-programma te beschermen. Daarnaast pleit de commissie nogmaals voor een alomvattende strategie inzake hyperlooptechnologie, met duidelijke tijdschema's, gedetailleerde investeringskaders en steun voor onderzoek, ontwikkeling en uitrol, voortbouwend op de ervaring met recente ontwikkelingen van geavanceerde hyperloopinitiatieven die met grote financiële en operationele moeilijkheden worden geconfronteerd.

De commissie is zich ervan bewust dat onder meer de sectoren vervoer en toerisme het meest blootgesteld zijn aan de economische transformatie van de EU. Vanuit dit bewustzijn neemt zij kennis van de lopende beoordeling door de Commissie van de arbeidsomstandigheden in de vervoerssector en dringt zij aan op passende maatregelen om de uitdagingen die hierbij aan het licht komen, aan te pakken. Zij acht het daarom van essentieel belang dat het Sociaal Klimaatfonds en het Fonds voor een rechtvaardige transitie in het laatste jaar van het huidige MFK de steunpilaren zijn voor een rechtvaardige transitie, waarbij om- en bijscholingsmaatregelen voor het personeel op de voorgrond worden geplaatst. Daarnaast

neemt de commissie nota van het besluit van de Commissie om zich samen met de EIB te buigen over de nieuwe faciliteit voor de vervroegde beschikbaarstelling van financiering in het kader van het EU-emissiehandelssysteem 2 (ETS2) voor de lidstaten. Deze faciliteit zou maatregelen voorfinancieren om vervoersarmoede aan te pakken, de betaalbaarheid voor kwetsbare vervoergebruikers en huishoudens te verbeteren en de invoering van schone mobiliteitstechnologieën te versnellen ter ondersteuning van de uitvoering van het Sociaal Klimaatfonds.

Tot slot benadrukt de commissie met klem de belangrijke en strategische rol van toerisme in de economie van de Unie. Zij dringt daarom aan op een ambitieuze uitvoering van de komende EU-strategie voor duurzaam toerisme, waarbij prioriteit wordt gegeven aan betere infrastructuur voor slim, duurzaam, veilig en veerkrachtig vervoer; vlottere grensoverschrijdende mobiliteit; een evenwichtigere spreiding van het toerisme over Europa; een sterker bestemmingsbeheer; de opbouw van de veerkracht van bestemmingen ter ondersteuning van een doeltreffende aanpassing aan de klimaatverandering; en steun voor groei, hoogwaardige werkgelegenheid en lokale economische kansen, waarbij het welzijn van de gemeenschap wordt beschermd. De commissie herinnert eraan dat deze prioriteiten een weerspiegeling zijn van de prioriteiten die zijn uiteengezet in haar onlangs goedgekeurde initiatiefverslag “Betere connectiviteit, bescherming van cultureel erfgoed en het stimuleren van lokale excellentie in het Europese toerisme – bestemmingsbeheer en groei van het regionale toerisme”¹⁴.

In dezelfde geest neemt de commissie nota van het hernieuwde politieke momentum voor eilanden¹⁵ en kustgemeenschappen¹⁶, dat blijkt uit de onlangs gepubliceerde strategieën van de Commissie en de komende strategie voor de ultraperifere gebieden. Samen vormen deze initiatieven de eerste gecoördineerde Europese aanpak voor permanente structurele belemmeringen en de ontsluiting van het langetermijnpotentieel van deze regio's, waarbij oog is voor de druk die zij allemaal ervaren en rekening wordt gehouden met hun specifieke omstandigheden, met inbegrip van acute sociale uitdagingen zoals woningtekorten, seizoensgebondenheid, onevenwichtig toerisme, beperkte diensten en connectiviteitsbeperkingen. De commissie waarschuwt dat er gerichte en voorspelbare begrotingssteun nodig zal zijn om in toekomstige voorstellen volledig rekening te houden met de specifieke behoeften van eilanden en kustgemeenschappen en deze af te stemmen op de bredere prioriteiten van de EU. Zij benadrukt daarom dat het belangrijk is specifieke maatregelen voor de ontwikkeling van deze gebieden op te nemen in toekomstige plannen voor nationaal en regionaal partnerschap.

Een laatste overweging is dat het potentieel van toerisme alleen kan worden benut — en op verantwoorde wijze in goede banen kan worden geleid — als het een prominentere plaats krijgt in de prioriteiten en financiële toewijzingen van het MFK 2028-2034. Hoewel de architectuur van het volgende MFK meer mogelijkheden biedt om toerisme als strategische industriële prioriteit te verankeren, is de commissie van oordeel dat er nog lang niet genoeg vooruitgang is geboekt. Bovendien betreurt de commissie dat het volgende MFK nog steeds niet voorziet in een specifiek programma of een eigen begrotingslijn voor duurzaam toerisme.

¹⁴ Aangenomen teksten, P10_TA(2026)0123.

¹⁵ (COM(2026)520 final).

¹⁶ (COM(2026)530 final).

Hoogachtend,

Elissavet Vozemberg-Vrionidi

Rosa Serrano Sierra

De rapporteur

BIJLAGE: BEKENDMAKING VAN INPUT

De rapporteur voor advies verklaart onder haar exclusieve verantwoordelijkheid geen input in het advies te hebben opgenomen van belangenvertegenwoordigers die binnen het toepassingsgebied van het Interinstitutioneel Akkoord over een verplicht transparantieregister¹ vallen of van vertegenwoordigers van overheidsinstanties van derde landen, met inbegrip van hun diplomatieke vertegenwoordigingen en ambassades, die overeenkomstig artikel 8 van bijlage I bij het Reglement in deze bijlage moeten worden vermeld.

¹ Interinstitutioneel Akkoord van 20 mei 2021 tussen het Europees Parlement, de Raad van de Europese Unie en de Europese Commissie over een verplicht transparantieregister (PB L 207 van 11.6.2021, blz. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinst/2021/611/oj).

HOOFDELIJKE EINDSTEMMING IN DE ADVISERENDE COMMISSIE

32	+
ECR	Carlo Ciccioli, Șerban Dimitrie Sturdza, Kris Van Dijck
NI	Luis-Vicențiu Lazarus
PPE	Nina Carberry, Gheorghe Falcă, Jens Gieseke, Borja Giménez Larraz, Dariusz Joński, Martine Kemp, Willemien Koning, Verena Mertens, Lídia Pereira, Flavio Tosi, Elissavet Vozemberg-Vrionidi, Marion Walsmann
Renew	Oihane Agirregoitia Martínez, Benoît Cassart, Valérie Devaux, Jan-Christoph Oetjen, Marjan Šarec
S&D	Vivien Costanzo, Sérgio Gonçalves, Elisabeth Grossmann, François Kalfon, Ștefan Mușoiu, Matteo Ricci, Rosa Serrano Sierra, Marianne Vind
Verts/ALE	Vicent Marzá Ibáñez, Jutta Paulus, Kai Tegethoff

3	-
ESN	Milan Mazurek
PfE	Julien Leonardelli, Philippe Olivier

4	0
ESN	Volker Schnurrbusch, Stanislav Stoyanov
PfE	Roman Haider
The Left	Merja Kyllönen

Verklaring van de gebruikte tekens:

+ : voor

- : tegen

0 : onthouding(en)

GEZAMENLIJKE VERKLARING AANGENOMEN TIJDENS DE BEGROTINGSTRIALOOG VAN 14 APRIL 2026

Datums voor de begrotingsprocedure en regels voor de werking van het bemiddelingscomité in 2026

- A. In overeenstemming met deel A van de bijlage bij het Interinstitutioneel Akkoord tussen het Europees Parlement, de Raad en de Commissie betreffende begrotingsdiscipline, samenwerking in begrotingszaken en goed financieel beheer, alsmede betreffende nieuwe eigen middelen, met inbegrip van een routekaart voor de invoering van nieuwe eigen middelen, komen het Europees Parlement, de Raad en de Commissie de volgende belangrijke datums overeen voor de begrotingsprocedure van 2027:
1. De Commissie streeft ernaar de ontwerpraming voor 2027 uiterlijk begin juni te presenteren;
 2. Op 16 juli wordt in de ochtend, na de vaststelling van het standpunt van de Raad door het Comité van permanente vertegenwoordigers, een trialoogvergadering belegd;
 3. De Raad tracht aan het eind van week 37 zijn standpunt vast te stellen en aan het Europees Parlement toe te zenden, zodat tijdig een akkoord met het Europees Parlement kan worden bereikt;
 4. De Begrotingscommissie van het Europees Parlement tracht uiterlijk aan het eind van week 41 (begin oktober) amendementen op het standpunt van de Raad aan te nemen;
 5. Op 14 oktober wordt in de middag, voorafgaand aan de lezing door het Europees Parlement, een trialoogvergadering belegd;
 6. Het Europees Parlement stemt in week 43 (plenaire vergadering van 19 t/m 22 oktober) over zijn lezing;
 7. De bemiddelingsperiode begint op 27 oktober. Overeenkomstig artikel 314, punt 4, c), van het VWEU verstrijkt de voor bemiddeling voorziene periode op 16 november 2026;
 8. Het bemiddelingscomité vergadert op 3 november, in de middag, in het Europees Parlement, en op 10 november in de Raad en kan, indien nodig, ook nadien nog bijeenkomen; de bijeenkomsten van het bemiddelingscomité worden voorbereid tijdens een of meerdere trialogen. Er staat een trialoog gepland op 3 november, in de middag. Aanvullende trialogen kunnen worden belegd tijdens de 21 dagen durende

bemiddelingsperiode, waaronder op 9 november bij de Raad.

- B. De regels voor de werking van het bemiddelingscomité staan in deel E van de bijlage bij bovengenoemd Interinstitutioneel Akkoord.

**INFORMATIE OVER DE GOEDKEURING
IN DE BEVOEGDE COMMISSIE**

Datum goedkeuring	12.10.2026	
Uitslag eindstemming	+:	24
	–:	8
	0:	2

HOOFDELIJKE EINDSTEMMING IN DE BEVOEGDE COMMISSIE

32	+
ECR	Carlo Ciccioli, Șerban Dimitrie Sturdza, Kris Van Dijck
NI	Luis-Vicențiu Lazarus
PPE	Nina Carberry, Gheorghe Falcă, Jens Gieseke, Borja Giménez Larraz, Dariusz Joński, Martine Kemp, Willemien Koning, Verena Mertens, Lídia Pereira, Flavio Tosi, Elissavet Vozemberg-Vrionidi, Marion Walsmann
Renew	Oihane Agirregoitia Martínez, Benoit Cassart, Valérie Devaux, Jan-Christoph Oetjen, Marjan Šarec
S&D	Vivien Costanzo, Sérgio Gonçalves, Elisabeth Grossmann, François Kalfon, Ștefan Mușoiu, Matteo Ricci, Rosa Serrano Sierra, Marianne Vind
Verts/ALE	Vicent Marzá Ibáñez, Jutta Paulus, Kai Tegethoff

3	-
ESN	Milan Mazurek
PfE	Julien Leonardelli, Philippe Olivier

4	0
ESN	Volker Schnurrbusch, Stanislav Stoyanov
PfE	Roman Haider
The Left	Merja Kyllönen

Verklaring van de gebruikte tekens:

+ : voor

- : tegen

0 : onthouding(en)